

**บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**

นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**The Administrator's Roles in Promotion of Instructional Management of
Municipal Schools in the Three Southernmost Provinces of Thailand**

Miss Janjira Pitak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

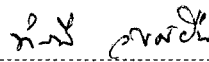
School of Educational Studies

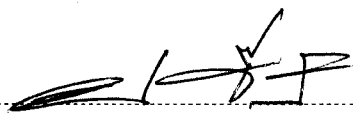
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

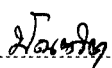
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ชื่อและนามสกุล นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร จินะวัฒน์
2. อาจารย์ ดร.ชัยพจน์ รังงาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

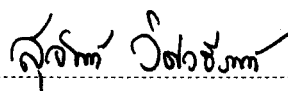

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทศนี วงศ์เย็น)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร จินะวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชัยพจน์ รังงาม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บัณฑิต แทนพิทักษ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 16 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพร จินะวัฒน์ (2) อาจารย์ ดร. ชัยพจน์ รักงาม
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีขนาดโรงเรียน และมีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน (3) ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 258 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 64 คน และครู 194 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (2) ผู้บริหารที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน (3) ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันและมีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา (5) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร คือ เทศบาลควรกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียน เพื่อพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและตรงตามความต้องการ และผู้บริหารควรนิเทศการสอนอย่างเข้มแข็ง

คำสำคัญ บทบาทในการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล

Thesis title: The Administrator's Roles in Promotion of Instructional Management of Municipal Schools in the Three Southernmost Provinces of Thailand

Researcher: Miss Janjira Pitak; **Degree:** Master of Education (Educational Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Annop Jeenawathana, Assistant Professor; (2) Dr. Chaipot Rakngam; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) study the administrator's roles in promotion of instructional management of municipal schools in the three southernmost provinces of Thailand; (2) compare the administrator's roles in promotion of instructional management classified by domicile, school size, and site of municipality; and (3) study the administrator's problems and suggestions in promotion of instructional management.

The sample consisted of 64 school administrators and 194 teachers obtained by simple random sampling. The employed data collecting instrument was a five-scale questionnaire, developed by the researcher, with .99 reliability coefficient. The employed statistics for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance.

The research findings were as follows: (1) The administrator's roles in promotion of instructional management were at the high level. (2) Administrators residing in different domiciles did not significantly differ in their roles in promotion of instructional management. (3) Administrators of schools of different sizes and those of schools located in different municipalities differed significantly at the .01 level in their roles in promotion of instructional management. (4) Administrator's problems in promotion of instructional management were the following: learner-centered instructional management; the use of educational media, technology and learning sources; and the organization of contents of the school-based curriculum. (5) The administrator's suggestions on promotion of instructional management were the following: the municipality should devolve the financial management to the school to enable the school to develop instructional media, technology, and learning sources sufficiently and relevantly; and the administrator should perform instructional supervision more seriously and vigorously.

Keywords: Promotion roles, Instructional management, School administrator, Municipal school

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร จินะวัฒน์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และอาจารย์ ดร.ชัยพจน์ รัถงาม ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการ รวมทั้งติดตามการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นับตั้งแต่แรกเริ่มจนได้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย อาจารย์ ดร.วรรณวิมล ภิญโญสุภสิทธิ์ อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง และ อาจารย์ ดร.อบลวรรณ วีระธรรมโม มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา นางอัจฉราภรณ์ ชัยอภิย ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา และนางสาวสุภารัตน์ ยี่แป้น ครูใหญ่โรงเรียนพลวิทยาสองภาษา หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รวมทั้งขอขอบพระคุณ นางวัชจิรา ชูสิน และนางสาวอุษณีย์ เหล็กหมั่น ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในจังหวัดปัตตานียะลา และนราธิวาส ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสะเตาะ และโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสตูล ที่ได้อนุเคราะห์ให้ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณคณาจารย์แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ นางสาวมีนา สัจฉาผล และนางจันจลี ถนอมลิขิตวงศ์ รวมทั้ง คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง คณะครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านกาแป๊ะฮูลู) ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และให้กำลังใจ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่า ประโยชน์ และความดี อันพึงจะเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นกตัญญูต่าคณะแด่ นายเดือน พิทักษ์ และนางอุไร พิทักษ์ ผู้เป็นบิดาและมารดา รวมทั้งครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จันทร์จิรา พิทักษ์

พฤษภาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
ตอนที่ 1 บทบาท	12
ความหมายของบทบาท	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท	12
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	14
ตอนที่ 2 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	19
ความหมายของการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	19
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	20
บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	24
ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาของเทศบาล	65
ความเป็นมาของเทศบาล	65
การจัดการศึกษาของเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	72
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77
งานวิจัยในประเทศ	77
งานวิจัยต่างประเทศ	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การวิเคราะห์ข้อมูล	89
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	92
ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริม การจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	94
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน	107
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน	108
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน	117
ตอนที่ 6 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	119
ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะ และแนวทางพัฒนาในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษา	128
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
สรุปผลการวิจัย	131
อภิปรายผล	136
ข้อเสนอแนะ	145

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก	162
ก ประวัติผู้ทรงคุณวุฒิ.....	163
ข หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง.....	165
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	179
ง การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	193
จ รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	206
ประวัติผู้วิจัย	209

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	จำนวนครู นักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้73
ตารางที่ 3.1	จำนวนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....87
ตารางที่ 4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....92
ตารางที่ 4.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้94
ตารางที่ 4.3	ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน.....107
ตารางที่ 4.4	ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน108
ตารางที่ 4.5	ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน117
ตารางที่ 4.6	ผลการศึกษาข้อมูลจากปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....119
ตารางที่ 4.7	ผลการศึกษาข้อมูลจากข้อเสนอแนะ และแนวทางพัฒนาในการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....128

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	6
ภาพที่ 2.1	กระบวนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้.....	47
ภาพที่ 2.2	แนวปฏิบัติในการใช้แหล่งการเรียนรู้.....	48
ภาพที่ 2.3	ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการเรียนรู้กับการวิจัยในชั้นเรียน.....	56
ภาพที่ 2.4	ความสัมพันธ์ของกระบวนการเรียนการสอนกับวงจร PDCA.....	57
ภาพที่ 2.5	โครงสร้างการบริหารการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล.....	70
ภาพที่ 2.6	โครงสร้างการบริหารการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล	71
ภาพที่ 2.7	การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	74
ภาพที่ 2.8	ความเชื่อมโยงของระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น.....	76

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 โดยมีผลบังคับใช้ ในวันที่ 20 สิงหาคม 2542 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อันเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นกระทรวงหลักที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของประเทศ จึงได้เริ่มปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 7-8) จึงได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ 1) การปฏิรูปการเรียนการสอน 2) การปฏิรูปหลักสูตร 3) การปฏิรูปวิชาชีพครู 4) การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ

จากองค์ประกอบของการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการปฏิรูปการเรียนการสอน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบการศึกษา ให้มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น สังคม และประเทศได้ ตามความต้องการของหลักสูตร คือ ผู้เรียน เก่ง ดี และมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 17-23) จึงได้กำหนดกรอบการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนไว้ ประกอบด้วย 1) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน 3) จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ให้นักลากร องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน 5) มีการทำวิจัยในชั้นเรียน 6) มีการประเมินผลตามสภาพจริง 7) ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ได้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ 8) มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนภายใน 9) มีการประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา ทั้งนี้พ่วงพรรณ จอมศรี (2546: 20) ยังได้สรุปเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2544 ไว้ว่า การปฏิรูปการเรียนการสอน ต้องให้ความสำคัญในการปฏิรูปด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยให้เรียนอย่างมีความสุข 2) ให้ครูเป็นผู้สนับสนุน ผู้กระตุ้น ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน 3) ให้

มีการเรียนการสอนเป็น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ (Formal) การศึกษานอกระบบ (Non-formal) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal) 4) ให้จัดการศึกษาโดยเน้น ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา 5) ให้รัฐ ส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ 6) ให้สถานศึกษาจัดการ ประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การ เรียน และการร่วมกิจกรรม และการทดสอบ 7) ให้มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรเฉพาะ ท้องถิ่นสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (อ้างถึงใน สุพล วรรณจุ 2546: 22) ได้กำหนดมาตรการในการปฏิรูปการเรียนรู้ ไว้ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียน และท้องถิ่น อย่างมี ประสิทธิภาพ 2) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ส่งเสริม การจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) ส่งเสริม และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 5) ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน และ 6) ส่งเสริมให้มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพ จริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

จากความเป็นมาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวส่งผลให้หน่วยงานทางการศึกษา ต่างๆ ทั่วประเทศ เกิดความตื่นตัวและมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รูปแบบ วิธีการ และแนวทาง การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งรับผิดชอบดูแล ส่งเสริม เกี่ยวกับการจัด การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา และได้พยายาม กระตุ้น ส่งเสริม การดำเนินงานด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยได้ใช้ระบบประกันคุณภาพ การศึกษา ด้วยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น เป็นกรอบในการดำเนินงานของโรงเรียนใน สังกัด มีระบบติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางปฏิบัตินั้น โรงเรียนสังกัดเทศบาล ไม่ได้ขึ้นกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยตรง แต่ขึ้นตรงกับเทศบาล ดันสังกัดเป็นสำคัญ ดังนั้นการดำเนินงานของสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับนโยบายการจัดการศึกษาของ เทศบาลต้นสังกัดเป็นหลัก ซึ่งแต่ละเทศบาลจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่ส่วนที่เทศบาล ทั่วประเทศมีลักษณะเหมือนกัน คือ การมีพื้นฐานมาจากการเมือง ซึ่งการปฏิบัติงานของนักการเมือง มักจะมุ่งเน้นสิ่งที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากเป็นสิ่งที่สามารถ

นำไปใช้หาเสียงกับประชาชนได้ ส่วนเรื่องของการศึกษามักจะเป็นเรื่องรองลงไปสำหรับผู้บริหารของเทศบาล จึงทำให้การจัดการศึกษาของเทศบาลในหลายๆ พื้นที่ มีเป้าหมายเพียงเพื่อให้โอกาสทางการศึกษา แก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางด้านการเงินมากกว่าจะเป็นทางเลือกทางการศึกษาที่ดีให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับบริการ แม้ปัจจุบันจะมีการปฏิรูปการศึกษาเข้ามาเป็นกรอบการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาให้แก่สถานศึกษาทั่วประเทศ แต่สำหรับโรงเรียนสังกัดเทศบาลนั้น ไม่อาจกล่าวได้ว่าได้ปฏิรูปการศึกษา ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 แล้ว เนื่องจากโรงเรียนสังกัดเทศบาลต้องปฏิบัติตามนโยบายของเทศบาลต้นสังกัดดังที่กล่าวไปแล้ว ทั้งนี้จะเห็นได้จาก ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบแรก ซึ่ง สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบแรกระหว่างปี พ.ศ.2544-2548 ในสถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน 30,010 โรงเรียน ผลปรากฏว่า มีโรงเรียนที่ได้ผลประเมินระดับดี ในทุกมาตรฐานการชี้วัดจำนวน 701 โรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น 23 โรงเรียน ทั้งนี้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นมีทั้งสิ้น 546 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาล 530 โรงเรียน จากประเด็นดังกล่าว จึงเป็นที่น่าสนใจว่าการจัดการศึกษาของเทศบาล ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ กล่าวคือ การปฏิรูปการเรียนการสอน จะประสบความสำเร็จได้ ต้องมีบุคลากรทางการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญ ที่จะนำแนวทางดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ และบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการนำเป้าหมายการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการกำหนดแนวทาง การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 บทบาทของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะบทบาทมีความเกี่ยวข้องกับการแบ่งงาน เป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบของงานทุกด้าน ทั้งนี้ผ่องพรรณ จอมศรี (2546: 20-21) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า บทบาท หมายถึง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานโดยตรง และงานพิเศษที่ควรจะต้องกระทำ จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำขององค์กร เป็นผู้ที่มีอำนาจตามตำแหน่งที่ได้รับอย่างเป็นทางการ และสามารถใช้อำนาจนั้นสั่งการให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ ต่อการดำเนินงานทุกด้านของสถานศึกษา เพราะเป็นผู้มีสิทธิและหน้าที่ในการสั่งการ กระตุ้น ส่งเสริม นิเทศ ควบคุม ประสานงาน และแก้ปัญหา ให้ครูผู้สอนและบุคลากรของสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การปฏิบัติงาน ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่สถานศึกษาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ด้วยว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ เพราะผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนสามารถยกระดับ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาได้ในที่สุด

ฉะนั้นการศึกษามหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร

สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงมีความสำคัญต่อวงการ การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส กำลังประสบกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ เป็นเหตุให้โรงเรียนไม่สามารถ ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ทำให้โรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องประกาศปิดเรียนบ่อยครั้งส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ สามารถเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบแรก ซึ่งสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบแรก ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 ใน สถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน 30,010 โรงเรียน ผลปรากฏว่า มีโรงเรียนที่ได้ผลประเมินระดับดี ใน ทุกมาตรฐานการชี้วัด จำนวน 701 โรงเรียน ซึ่งในจำนวนนั้นไม่มีโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมอยู่ด้วยเลยแม้แต่โรงเรียนเดียว

จากความเป็นมาดังกล่าว จึงเป็นประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง ด้วยว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะ ด้านต่างๆ รวมทั้งการจัดการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ท้องถิ่นไว้ ในมาตรา 41 ซึ่งระบุว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับ ไตรระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น” จึง เห็นได้ว่า การวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนในสังกัดเทศบาล มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเทศบาลเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาอยู่แล้ว ข้อมูลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนโยบาย การถ่ายโอนการจัดการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากจะสะท้อนให้เห็นถึงผล การดำเนินการจัดการศึกษาของเทศบาล ซึ่งจะต้องเตรียมรับการถ่ายโอนโรงเรียนที่จัดการศึกษาขึ้น พื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ฉบับดังกล่าว รวมทั้งยังมี ส่วนช่วยให้การดำเนินงานด้านจัดการศึกษาของเทศบาลมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และยังเป็น

ข้อมูลให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องและเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ครอบคลุมภารกิจของการจัดการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วน เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาของประเทศบรรลุผลได้ตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้ต่อไป

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญประการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้วิจัยเป็นครูปฏิบัติการสอน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นเทศบาลหนึ่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งผู้วิจัยได้สืบค้นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ปรากฏว่างานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ยังมีจำนวนน้อย และพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่กำลังประสบกับปัญหาความไม่สงบ ที่ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้อาศัยแนวคิดที่ประมวลจากแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน และมาตรการในการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามแนวการจัดการศึกษาในหมวดที่ 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย การจัดสาระหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน และการนิเทศการสอนภายใน ด้วยว่าแนวทางดังกล่าว จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอน ได้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข ทั้งนี้ทั้งนั้นหากเยาวชนของประเทศมีผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะได้ตามเจตนารมณ์ดังกล่าวแล้ว จะส่งผลต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้หมดสิ้นไปได้ เพราะเยาวชนจะเป็นคนดี มีวิจารณญาณไม่ตกเป็นเหยื่อของผู้ก่อความไม่สงบ เป็นคนเก่ง มีความสามารถในการประกอบอาชีพที่สุจริตสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัว และมีความสุข สามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้าสู่สังคมได้ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศได้ในลำดับต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

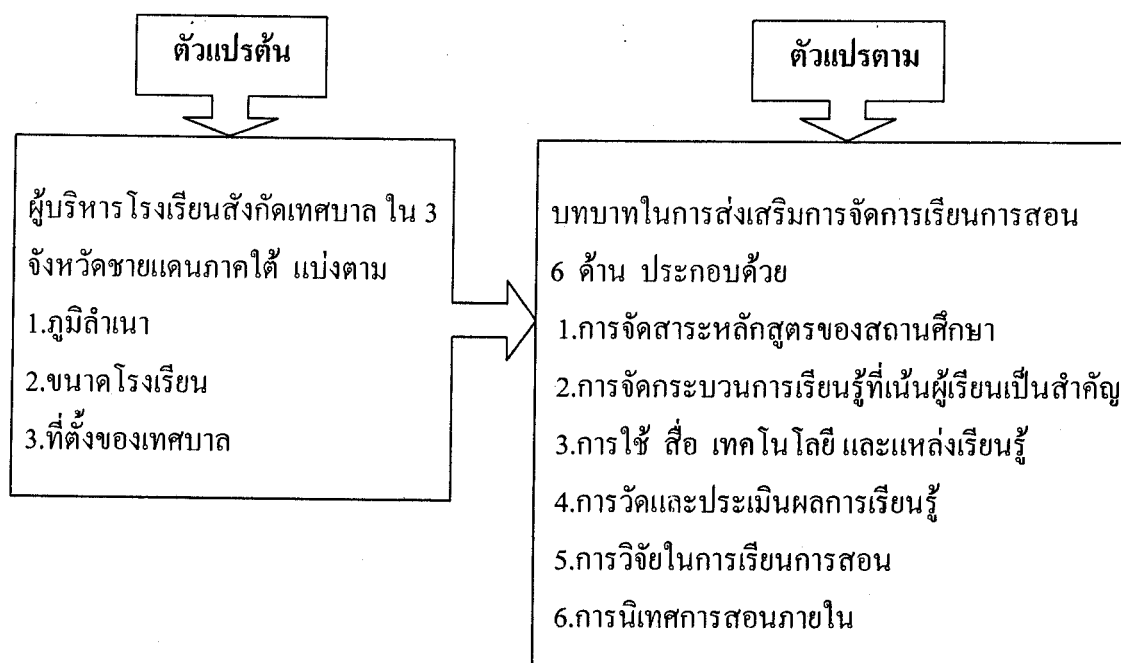
2.1 เพื่อศึกษบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ที่บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดและที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิด ซึ่งประมวลมาจาก แนวทางในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2544 มาตรการในการปฏิรูปการเรียนรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และกรอบการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาด้านกระบวนการเรียนการสอน ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามแนวการจัดการศึกษา ในหมวดที่ 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาเป็นกรอบ เพื่อกำหนดบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 6 ด้าน ตามตัวแปรดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษายบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มี ภูมิปัญญาต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนต่างกัน

4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนต่างกัน

4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่บริหาร ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 32 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน หัวหน้างาน วิชาการ จำนวน 32 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 256 คน รวมทั้งสิ้น 352 คน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัด เทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 32 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 162 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 258 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรต้น

1) ภูมิปัญญาของผู้บริหาร

2) ขนาดของโรงเรียน

3) ที่ตั้งของเทศบาล

5.3.1 ตัวแปรตาม บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน

1) การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3) การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5) การวิจัยในการเรียนการสอน

6) การนิเทศการสอนภายใน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

6.2 บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษา ในการให้ความช่วยเหลือ ให้การแนะนำ และสนับสนุน ให้การดำเนินภารกิจด้านการเรียนการสอนของสถานศึกษา เกิดการพัฒนาได้ตามแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1) การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน ประกอบด้วย การจัดสาระหลักสูตรแกนกลาง การจัดสาระหลักสูตรท้องถิ่น และการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดรูปแบบองค์ประกอบ กระบวนการ วิธีการ และบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3) การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การนำวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี หรือแหล่งเรียนรู้ มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้เกิด

การเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย การใช้ สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน และการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้า การพัฒนา หรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน จากการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือ หรือวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

5) การวิจัยในการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนของครูที่เป็นระบบ มีกระบวนการชัดเจน เพื่อค้นหาคำตอบที่เชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อจัดการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน

6) การนิเทศการสอนภายใน หมายถึง การจัดระบบหรือกิจกรรม นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การนิเทศการเตรียมการสอน การนิเทศการสอน และการนิเทศการวัดและประเมินผล

6.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน รวมทั้งรักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

6.4 ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

6.5 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ ที่สังกัดเทศบาลใน จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลตะลุบัน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครยะลา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองเบตง โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองนราธิวาส และโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสุไหงโกทก

6.6 ภูมิอำนาจของผู้บริหาร หมายถึง ถิ่นกำเนิดของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) คนในพื้นที่ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีถิ่นกำเนิด อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

2) คนนอกพื้นที่ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในจังหวัดอื่นๆ ที่ไม่ใช่จังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

6.7 ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนที่ทำการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ ที่สังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส แบ่งเป็น 4 ขนาด ประกอบด้วย

- 1) ขนาดเล็ก หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงไป
- 2) ขนาดกลาง หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
- 3) ขนาดใหญ่ หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
- 4) ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

6.8 ที่ตั้งของเทศบาล หมายถึง อำเภอที่ตั้งของเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) เทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง และ 2) เทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะได้ทราบถึงปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนา การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่รับผิดชอบได้

7.2 ผู้บริหารระดับเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการนิเทศ ติดตาม เพื่อปรับปรุง พัฒนา วางแผนและกำหนดคนโยบายในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดได้

7.3 ผลการวิจัยสามารถสะท้อนถึง ระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่ง ในการดำเนินนโยบายถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7.4 การปรับปรุง พัฒนา ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในระดับต่างๆ จะช่วยยกระดับการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 บทบาท

- 1.1 ความหมายของบทบาท
- 1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
- 1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 ความหมายของการส่งเสริมการเรียนการสอน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
- 2.3 บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาของเทศบาล

- 3.1 ความเป็นมาของเทศบาล
- 3.2 การจัดการศึกษาของเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 บทบาท

1.1 ความหมายของบทบาท

อิริชสุดา พัพฒนรัตนกร (2541: 9) ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกตามสถานะของบุคคลในสังคม โดยที่ปราชญา กล้าผจญ (2540: 125) ได้ให้คำจำกัดความของบทบาทว่า คือ ส่วนหรือคุณลักษณะหรือสิ่งที่บุคคลจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับตำแหน่งงาน หรือหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการแสดงพฤติกรรมตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายให้เหมาะสมสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ที่มอบอำนาจนั้น ทั้งนี้สุเทพ กองมณี (2542: 25) ได้กล่าวว่า บทบาท หมายถึง อาการ ท่าทาง ตามพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของบุคคลตามตำแหน่ง หน้าที่ ที่เป็นอยู่ขณะนั้น รวมทั้งบุญลือ คชเสนีย์ (2544: 14) ซึ่งสรุปไว้ว่า บทบาท หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่แสดงออกมาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือตามหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ ซึ่งการแสดงออกของบทบาทนั้นขึ้นอยู่กับตำแหน่ง และจะต้องเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ สอดคล้องกับพินิจ เพ็ชรดารา (2545: 10) ที่ให้นิยามไว้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกตามสถานภาพของบุคคล ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ และผ่องพรรณ จอมศรี (2546: 20-21) ได้แสดงความเห็นว่า บทบาท หมายถึง อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อเกี่ยวกับงานโดยตรง และงานพิเศษที่ควรจะต้องกระทำ

จากความหมายของบทบาทดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า “บทบาท” หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลมีต่อการปฏิบัติหน้าที่ ตามตำแหน่ง อำนาจ หรือสถานภาพของบุคคลนั้นๆ

1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

บรูม และ เซลซันนิค (Broom and Selznick 1973: 36) ได้กล่าวเกี่ยวกับบทบาทว่า ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 3 ประการ สรุปได้ว่า

1. บทบาทที่สังคมกำหนดไว้ (The Socially Prescribed Role) เป็นบทบาทที่มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่ ตามตำแหน่งทางสังคม
2. บทบาทตามการรับรู้ (The Perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรกระทำ ตามตำแหน่งที่ได้รับ ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล
3. บทบาทที่กระทำจริง (The Performed Role) เป็นบทบาทที่บุคคลกระทำไปจริงตามความเชื่อ ความคาดหวัง และการรับรู้ บุคลิกภาพ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล รวมทั้งความกดดันและโอกาสในแต่ละสังคม

ในขณะที่ อัลพอร์ท (Alport 1967: 181-184) ได้เสนอเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการแสดงบทบาทของบุคคล สรุปได้ ดังนี้

1. บทบาทที่สังคมคาดหวัง (Role Expectation) คือ บทบาทที่สังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามที่กลุ่มสังคมกำหนด และโดยสถานภาพที่บุคคลนั้นครองอยู่
2. การรับรู้บทบาท (Role Perception) คือ การที่บุคคลรับรู้ว่าจะมีบทบาทอย่างไร ขึ้นอยู่กับความต้องการลักษณะพื้นฐาน และค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น
3. การยอมรับบทบาท (Role Acceptation) เกิดจากความสอดคล้องของบทบาทที่สังคมคาดหวัง กับการรับรู้บทบาทของบุคคล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมกับบุคคล
4. การปฏิบัติตามบทบาทของบุคคล (Role Performance) เป็นบทบาทที่บุคคลแสดงจริง อาจเป็นบทบาทตามที่สังคมคาดหวัง หรือบทบาทตามการรับรู้ของตนเอง ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทของบุคคล

นอกจากนี้ นาดेल (Nadel อ้างถึงใน บุญถนอม คชเสนีย์ 2544: 16) ได้อธิบายไว้ว่า บทบาท ประกอบด้วย ตัวประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ตัวประกอบที่ส่งเสริมบทบาท
2. ตัวประกอบที่เป็นตัวแกนของบทบาท
3. ตัวประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย

รวมทั้ง ดีอุทส์ และเคร้าส์ (Deutsch and Krauss อ้างถึงใน ถวิล ธาราโกชน์ 2532: 37-39) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของบทบาทไว้ 4 ด้าน กล่าวคือ

1. บทบาททางเพศ (Sex Role) เนื่องจากเพศมีความสัมพันธ์ต่อสภาพสังคม เพศจึงมีความสำคัญต่อบทบาท เช่น เพศหญิงมีบทบาทในการเป็นแม่ เพศชายมีบทบาทในการเป็นผู้นำครอบครัว
2. บทบาททางเครือญาติ (Kinship Role) เนื่องจากมนุษย์มีการเคารพนับถือภายในเครือญาติ ทำให้เกิดอิทธิพลในการเคารพนับถือ และเชื่อฟังซึ่งกันและกัน เช่น แม่ต้องอบรมเลี้ยงดูลูก ลูกต้องเคารพพ่อแม่
3. บทบาททางสังคม (Social Role) เป็นบทบาทหน้าที่ ที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อให้บุคคลในสถานภาพต่างๆ ได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ โดยมีปทัสถานทางวัฒนธรรมเป็นเกณฑ์ตัดสิน
4. บทบาททางอาชีพ (Occupation Role) เป็นบทบาทที่บุคคลจะต้องคำนึงถึงขอบเขต และหลักการสำคัญของอาชีพนั้นๆ เช่น กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และจรรยาบรรณ

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าว สรุปได้ว่าบทบาท แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. บทบาทตามลักษณะการถือครองบุคคล ได้แก่

1.1 บทบาทตามอำนาจ หน้าที่ หรือ ตำแหน่ง ของบุคคล เป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ จรรยาบรรณ ปทัสถาน แนวปฏิบัติ วัฒนธรรม หรือค่านิยม ของสังคม มีความเป็นแบบแผน และเท่าเทียมกันของบุคคลในสังคมนั้นๆ

1.2 บทบาทตามสถานภาพของบุคคล เป็นบทบาทที่ติดมากับสถานภาพบุคคล เมื่อสถานภาพเปลี่ยนไป บทบาทก็จะเปลี่ยนไปด้วย เมื่อลูกเป็นเด็กพ่อแม่ต้องเลี้ยงดูลูก แต่เมื่อลูกโตเป็นผู้ใหญ่ลูกต้องเลี้ยงดูพ่อแม่

1.3 บทบาทตาม บุคลิกลักษณะ และค่านิยม เป็นบทบาทที่บุคคลแสดงออกมาตามลักษณะเฉพาะของตน ซึ่งจะแตกต่างกัน แม้จะมีอำนาจ หน้าที่ ตำแหน่ง หรือ สถานภาพเหมือนกัน เช่น บทบาทผู้ชายที่เป็นพ่อจะแตกต่างกันตามบุคลิกลักษณะ และค่านิยม ของแต่ละคน

2. บทบาทตามระดับการรับรู้ของบุคคลและสังคม ประกอบด้วย

2.1 บทบาทที่สังคมคาดหวัง เป็นระดับการรับรู้ของสังคมที่ต่อบุคคลในการแสดงบทบาท ไม่ว่าจะ เป็นบทบาทตาม ตำแหน่งหน้าที่ หรือ สถานภาพ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นแบบแผนปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกันไม่ว่าจะกับบุคคลใด

2.2 บทบาทที่บุคคลรับรู้ เป็นระดับการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อการแสดงบทบาทตาม ตำแหน่งหน้าที่ หรือ สถานภาพ ของตน ซึ่งแตกต่างกันตามระดับการรับรู้ของแต่ละบุคคล รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่แต่ละได้รับจากการแสดงบทบาทนั้น เป็นนามธรรม ไม่มีแบบแผนชัดเจน ไม่สามารถวัดได้จากการแสดงบทบาท เนื่องจากมีเรื่องของปัญหาอุปสรรคในการแสดงบทบาทเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.3 บทบาทที่บุคคลปฏิบัติจริง เป็นระดับการรับรู้ของบุคคลที่สามารถแสดงออกมาเป็นรูปธรรม สามารถวัดได้จากการยอมรับของสังคม หากบุคคลสามารถรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนได้ตรงกับการรับรู้ของสังคม บทบาทที่บุคคลปฏิบัติจริง ก็จะได้รับ การยอมรับจากสังคม

1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาท หน้าที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนโดยตรง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงครอบคลุมการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งได้มีนักวิชาการได้เสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้มากมายหลายประการ ดังนี้

Knezevick Stephen J. (อ้างถึงใน ชาญ สีหราช 2542: 23-25) ได้อธิบายถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ 17 ประการ สรุปได้ คือ

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) คือ เป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา
2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) คือ เป็นผู้นำในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา และมีอิทธิพลจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม
3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) คือ เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) คือ เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจภายในสถานศึกษา
5. บทบาทเป็นผู้จัดองค์การ (Organizer) คือ เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา
6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) คือ เป็นผู้การเปลี่ยนแปลงและจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา
7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) คือ เป็นผู้ที่บุคลากรในสถานศึกษาติดต่อ และเป็นผู้ติดต่อประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น
8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร คือ (Communicator) เป็นผู้ที่ต้องใช้การสื่อสารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุตาม นโยบาย หรือเป้าหมาย
9. บทบาทเป็นผู้จัดการความขัดแย้ง (Conflict Manager) คือ เป็นผู้ที่ต้องแก้ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่ม ภายในสถานศึกษา
10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) คือ เป็นผู้ที่ต้องแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา
11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบงาน (System Manager) คือ เป็นผู้นำในการจัดระบบการทำงานภายในสถานศึกษา
12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) คือ เป็นผู้นำทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา
13. บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personal Manager) คือ เป็นผู้สรรหา รักษา และพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) คือ เป็นผู้จัดสรร และใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

15. บทบาทเป็นผู้ประเมิน (Appraiser) คือ เป็นผู้นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการทำงาน และการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา

16. บทบาทเป็นผู้นำพิธีการ (Ceremonial head) คือ เป็นผู้ดำเนินการจัดงานและพิธีต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

17. บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Relater) คือ เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์สถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานอื่น

โดยที่ Small James F. (อ้างถึงในพ่องพรรณ จอมศรี 2546: 16-17) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 10 ประการ ประกอบด้วย

1. บทบาทเป็นผู้ริเริ่ม หมายถึง เป็นผู้ริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้น เป็นผู้กระตุ้น ส่งเสริมให้ครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา

3. บทบาทเป็นผู้ดูแลสั่งการ หมายถึง เป็นผู้ดูแล ควบคุม สั่งการ ให้ครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติงาน ตามนโยบายที่ได้รับจากผู้บริหารระดับสูง

4. บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ หมายถึง เป็นผู้ปฏิบัติงาน ตามนโยบายที่ได้รับจากผู้บริหารระดับสูง

5. บทบาทเป็นผู้เชื่อมโยง หมายถึง เป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารระดับสูงกับครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา

6. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน หมายถึง เป็นผู้ประสานงานในหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุเป้าหมาย

7. บทบาทเป็นผู้ชักจูงหรือยั้งยั้ง หมายถึง เป็นผู้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา และเป็นผู้ยับยั้งการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนา

8. บทบาทเป็นผู้แก้ต่าง หมายถึง เป็นผู้ปกป้องครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาให้ได้รับความเป็นธรรม

9. บทบาทเป็นผู้รับฟัง หมายถึง เป็นผู้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา

10. บทบาทเป็นผู้วางเฉย หมายถึง ทำตนเป็นคนกลาง และวางเฉยเมื่อเห็นว่าการวางเฉยได้ผลดีกว่า

นอกจากนี้ สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ (2542: 277-293) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการวางแผนงานของโรงเรียน
 2. ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศงานอย่างเป็นระบบ
 3. จัดหาหลักสูตรให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน
 4. จัดให้ครูผลิต จัดหาสื่อการสอน ควบคุมดูแลให้ครูนำไปใช้ในการสอน
 5. จัดให้มีมูมนั่งหรือห้องสมุด ให้เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน
 6. จัดให้โรงเรียนวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามระเบียบการวัดผล
 7. ส่งเสริมและนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่เหมาะสมใช้ดำเนินงานวิชาการ
- ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสอาน (อ้างถึงในบุญลือ กษเสนีย์ 2544: 8-9) ได้

กล่าวเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 8 ประการ กล่าวคือ

1. เป็นผู้พัฒนาจุดมุ่งหมายของโรงเรียน
2. เป็นผู้วางตัวบุคลากรในการทำงาน
3. เป็นผู้จัดสรรเวลาและสถานที่
4. เป็นผู้จัดหา และใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. เป็นผู้ส่งเสริมการเรียนการสอน
6. เป็นผู้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
7. เป็นผู้จัดการอบรมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
8. เป็นผู้ประเมินความต้องการ กระบวนการ และผลผลิตของโรงเรียน เพื่อใช้ในการ

การปรับปรุง

รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อ้างถึงในอภิรด ศรีประยูร (2546: 12-15) ซึ่งได้สรุปเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ต้องอาศัยหลัก 9 ประการ ดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้มีคุณธรรมที่ดีและเป็นผู้นำ
2. บทบาทเป็นผู้ใช้กระบวนการกลุ่มในการบริหาร
3. บทบาทเป็นผู้ใช้การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างเหมาะสม
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
5. บทบาทเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียน
6. บทบาทเป็นผู้ใช้ภาวะผู้นำในโรงเรียน
7. บทบาทเป็นผู้ใช้เทคนิคการนำการประชุม
8. บทบาทเป็นผู้การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน
9. บทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน

ในขณะที่ จรัส อติวิทยากรณ์ (2548: 118-119) ได้เสนอเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. บทบาทระหว่างบุคคล (Interpersonal Role) ได้แก่ มีบทบาทจากหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบด้วย

1.1 บทบาทเป็นหัวหน้า (Figurehead) คือ มีบทบาทในการบังคับบุคคลเพื่อให้ทำหน้าที่ที่รับผิดชอบ

1.2 บทบาทเป็นผู้นำ (Leader) คือ มีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาทำงาน

1.3 บทบาทเป็นผู้ติดต่อ (Liaison) มีบทบาทในการติดต่อกับบุคคลสถานศึกษาหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ได้ข้อมูลและบริการ

2. บทบาทด้านสารสนเทศ (Information Role) มีบทบาทจากหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบด้วย

2.1 บทบาทเป็นผู้ตรวจสอบ (Monitor) คือ มีบทบาทในการค้นหาและรับข้อมูลมาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมภายนอก

2.2 บทบาทเป็นผู้เผยแพร่ (Dissemination) คือ มีบทบาทในการส่งข้อมูลที่ได้รับจากภายนอกให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

2.3 บทบาทเป็นโฆษก (Spokesman) คือ มีบทบาทในการส่งข้อมูล ตามแผนหรือนโยบายของสถานศึกษา

3. บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Role) มีบทบาทจากหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบด้วย

3.1 บทบาทเป็นผู้จัดการ (Entrepreneur) คือ มีบทบาทในการค้นหาการจัดการและสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและริเริ่มหรือแนะนำในด้านการควบคุมภายในสถานศึกษา

3.2 บทบาทเป็นผู้จัดการสิ่งรบกวน (Disturbance handler) คือ มีบทบาทในการปรับการทำงานให้เป็นไปในสิ่งที่ถูก เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งรบกวนที่ไม่คาดคิด

3.3 บทบาทเป็นผู้เจรจา (Negotiator) คือ มีบทบาทในการเป็นตัวแทนสถานศึกษาในการติดต่อเจรจากับหน่วยงานอื่น

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. เป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายของสถานศึกษา

2. เป็นผู้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

3. เป็นผู้ส่งเสริมให้มีปัจจัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ แก่ผู้เรียน
4. เป็นผู้ชี้แนะแนวทางปฏิบัติงานแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
5. เป็นผู้ สนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา
6. เป็นผู้นิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
7. เป็นผู้ตัดสินใจและแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา
8. เป็นผู้เป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนของสถานศึกษา
9. เป็นผู้สื่อสารทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและสังคม
10. เป็นผู้เผยแพร่ผลการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา
11. เป็นผู้ดูแลสวัสดิการด้านต่าง ๆ ของผู้ได้บังคับบัญชา
12. เป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยเหนือ บุคลากร และชุมชน

ตอนที่ 2 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเปรียบเสมือนบันไดขั้นสุดท้ายของการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เนื่องด้วยเป็นการหลอมรวมกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด ผู้เรียนโดยตรง ฉะนั้นแล้ว ผู้เรียนจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ ตามเป้าหมายหรือเจตนารมณ์ของหลักสูตร และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ บทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้สามารถบรรลุผลได้ตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้น คือ ให้ผู้เรียน เก่ง ดี และมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทหลักในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

ทั้งนี้ ได้มีผู้ให้คำจำกัดความของ การส่งเสริม ไว้ในประการต่างๆ กล่าวคือ วัฒนา สุตรสุวรรณ (ม.ป.ป.: 51) ได้สรุปไว้ว่า การส่งเสริม หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในความรับผิดชอบดี ขณะที่ เพียงใจ พรหมทัศนานนท์ (2541: 15) ได้เสนอความเห็นว่าการส่งเสริม หมายถึง การเพิ่มพูนความสามารถ ความชำนาญ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ อัมพันธ์ เรืองสมานไมตรี (2546) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ เพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ดำเนินงาน

ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างถูกเป้าหมายและทิศทาง ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ บุญเทียร เทพบุตรดี (2544: 56) ยังได้สรุปความหมายของการส่งเสริม การเรียนการสอนว่า หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครู และ นักเรียน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ จินตนา รอดเรืองคุณ (2546) ซึ่งได้กล่าวถึงการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึง กิจกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนที่สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

รวมทั้งได้มีผู้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้ ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2541: 55) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนว่า การเรียน หมายถึง การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ค่อนข้างถาวร และเป็นไปตามแนวทางที่ สังคมต้องการ โดยที่ การสอน หมายถึง กระบวนการจัดสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับ กิจกรรมหรือประสบการณ์ ซึ่ง อารุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2542: 9) ได้สรุปว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงให้บรรลุผล รวมทั้ง ชนาธิป พรกุล (2543: 13) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นกระบวนการของครู เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่าง เต็มที่ โดยที่ กุญชร ณ อยุธยา (2543: 7) ได้กล่าวว่า การเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียน ในสถานการณ์การเรียนรู้ ส่วนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครูที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้ง สมเจตน์ ไชยเมือง (2548: 15) ได้สรุปนิยามของการจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึงการจัด กิจกรรมหรือประสบการณ์ต่างๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้

จากความหมาย ตามทัศนะต่างๆ ดังกล่าวสรุปได้ว่า การส่งเสริมการจัดการเรียน การสอน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้การแนะนำ และสนับสนุน ให้การดำเนินการกิจ ด้านการเรียนการสอนของสถานศึกษา เกิดการพัฒนาได้ตามแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ ผู้เรียนเป็นผู้เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นผู้ที่เก่ง ดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนการสอน ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา ประกอบด้วย มาตราต่างๆ ดังนี้

มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา มีประเด็นหลัก ประกอบด้วย

1. การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า “ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง”

2. ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ศักดิ์ศรี สิทธิหน้าที่ และประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 สาระการเรียนรู้ โดยระบุว่า การจัดการศึกษา ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยระบุว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของ ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ การเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ การเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับ บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 26 การวัดผลประเมินผล โดยระบุว่า ให้สถานศึกษาจัดการวัดผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากทรัพยากรของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วม กิจกรรม และการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละ ระดับและรูปแบบการศึกษา

มาตรา 30 การวิจัยในชั้นเรียน โดยระบุว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการ เรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จากแนวการจัดการศึกษาในมาตราต่างๆ ดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ ประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

รวมทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 17-23) ได้กำหนดกรอบการดำเนินงาน ด้านกระบวนการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 2. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน
 3. จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 4. ให้บุคลากร องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอนมีการทำวิจัยในชั้นเรียน
 5. มีการประเมินผลตามสภาพจริง
 6. ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ได้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
 7. มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนภายใน
 8. ประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา
- ซึ่งกรมวิชาการ (2543: 3) ได้ให้แนวทางในการจัดการเรียนการสอน ของ สถานศึกษาตามขอบข่ายงาน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว สามารถ สรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้สร้าง สาระการเรียนรู้รายปี รายภาค
2. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนใน กลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
3. สถานศึกษามีความยืดหยุ่น ในการจัดเวลาเรียนในสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม

4. พัฒนาผู้เรียนในลักษณะองค์รวม
5. มุ่งให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. เปิดโอกาสให้มีการถ่ายโอนผลการเรียนรู้จากระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการเทียบประสบการณ์

7. จัดให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อ้างถึงในสุพล วรรณจู 2546: 22) ได้กำหนดมาตรการในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้

1. ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียนและท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย
4. ส่งเสริมและพัฒนาสื่อเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

5. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

6. ส่งเสริมให้มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย
ขณะที่ ชีระ รุญเจริญ (2543: 21) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนการสอน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยให้เรียนอย่างมีความสุข
2. ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้สนับสนุน ผู้กระตุ้น ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
3. ส่งเสริมให้จัดการศึกษาโดยเน้น ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา
4. ส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ
5. ส่งเสริมการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม และการทดสอบ
6. ส่งเสริมให้มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรเฉพาะท้องถิ่น สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นอกจากนี้ อารุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2542: 9) ได้สรุปเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. ให้พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ
3. เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์และกระบวนการกลุ่ม
4. ใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย
5. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง
6. ให้มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้และการเชื่อมโยงข่าวสาร
7. ยึดหลักความสมดุลระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิทยาการสมัยใหม่
8. เลือกข้อมูลที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน
9. สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชา
10. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน
11. ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
12. เน้นการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

จากแนวคิดเกี่ยวกับ การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะเกี่ยวข้องกับบุคคล 3 กลุ่ม คือ ผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่สำคัญที่สุด ครูผู้สอน ซึ่งมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในประเด็นต่างๆ ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น โดยมีประเด็นสาระร่วมกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย ด้านต่างๆ ดังนี้

1. การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. การวิจัยในการเรียนการสอน
6. การนิเทศการสอนภายใน

2.3 บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

จากที่ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยได้สรุปบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ

ผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 6 ด้านดังกล่าวนั้น สอดคล้องกับ อรรถัย มูลคำ (2542: 52) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไว้ 6 ประการ คือ

1. ศึกษา และทำความเข้าใจหลักสูตรการเรียนการสอน
2. ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
4. ส่งเสริม สนับสนุน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน
5. นิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน และการปฏิบัติงานของครู
6. สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ดังกล่าวมาสรุปรวมเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ดังจะได้สรุปรายละเอียดของแต่ละด้านตามลำดับต่อไปนี้

2.3.1 บทบาทในการส่งเสริมการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา คือ การที่สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาขึ้น โดยให้มีสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นดังต่อไปนี้

1) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

(1) หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลัก 5 ประการ คือ การศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ การศึกษาเพื่อปวงชน การเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต โครงสร้างยืดหยุ่นในสาระ เวลา การจัดการเรียนรู้ จัดได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมเป้าหมาย เทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

(2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 9 ประการ

1. เห็นคุณค่า มีวินัยในตัวเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
3. มีความรู้อันเป็นสากล มีทักษะศักยภาพด้านสื่อสาร เทคโนโลยี

- ปัญหา การดำเนินชีวิต
4. มีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การคิด การสร้าง
 5. รักการออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพ บุคลิกภาพ
 6. มีประสิทธิภาพการผลิต การบริโภค ทุนนิยมผลิตมากกว่าบริโภค
 7. เข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย
 8. สำนั้กอนุรักษั้ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญา
- ทรัพยากร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติ ท้องถิ่น ทำประโยชน์สิ่งดีงามให้สังคม

(3) โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. ระดับช่วงชั้น มี 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการผู้เรียน คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1 -ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4 -ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้น ม.1 -ม.3) และ ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้น ม.4.- ม.6)

2. สาระการเรียนรู้ (องค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้ คุณลักษณะ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม) ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ โดยสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 เป็นสาระในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคน ส่วนสาระที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัดนักเรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษากำหนดเพิ่ม

(4) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริม พัฒนาความสามารถ ตามความเหมาะสม และความแตกต่างของบุคคล

2. กิจกรรมนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

(5) มาตรฐานการเรียนรู้ เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน มี 3 ลักษณะ

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละสาระการเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. มาตรฐานช่วงชั้นในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนจบแต่ละช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) และ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.6)
3. มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดเฉพาะ เป็นมาตรฐานที่สอดคล้องกับท้องถิ่นสถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม

- (6) เวลาเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มี ดังนี้
ช่วงชั้นที่ 1	(ป.1-ป.3)	เวลาเรียนต่อปีโดยประมาณ 800-1000 ชั่วโมง หรือวันละ 4-5 ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ 2	(ป.4-ป.6)	เวลาเรียนต่อปีโดยประมาณ 800-1000 ชั่วโมง หรือวันละ 4-5 ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ 3	(ม.1-ม.3)	เวลาเรียนต่อปีโดยประมาณ 1000-1200 ชั่วโมง หรือวันละ 5-6 ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ 4	(ม.4-ม.6)	เวลาเรียนต่อปีไม่น้อยกว่า 1200 ชั่วโมง หรือวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

2) หลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย

(1) กำหนดวิสัยทัศน์ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ ซึ่งทำได้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียนที่มีภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญๆ ของสถานศึกษา พร้อมด้วย เป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ และการติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงาน แจ้งสาธารณชน และส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษาเพื่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษา และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติที่กำหนดไว้

(2) การจัดหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้น ให้เป็นรายปีหรือรายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจนเพื่อให้ครูนำไปออกแบบการเรียนการสอน การบูรณาการโครงการร่วมเวลาเรียน การมอบหมายงาน / โครงการงาน แฟ้มผลงาน หรือการบ้าน ที่มีการวางแผนร่วมกันทั้ง สถานศึกษา เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

(3) การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค สถานศึกษานำมาตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระต่างๆ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ และกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นรายปีหรือรายภาค ทั้งนี้ต้องพยายามกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณากำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งการพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

(4) กำหนดโครงสร้างหลักสูตร เมื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มต่างๆ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสถานศึกษาแล้ว จึงกำหนดโครงสร้างหลักสูตร แต่ละช่วงชั้น โดยกำหนดเวลาเรียนของแต่ละช่วงชั้นตามโครงสร้าง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แล้วจัดแบ่งเวลาเรียนของทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และสภาพจริงของผู้เรียน

(5) การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ในการจัดการศึกษาภาค บัณฑิต 9 ปี นั้น สถานศึกษาต้องตระหนักถึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ควรกำหนดจำนวนเวลาเรียน สำหรับสาระ การเรียนรู้รายปี ดังนี้

ก. ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ควรกำหนดจำนวนเวลา สำหรับการเรียนตามสาระการเรียนรู้รายปี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการสอน เพื่อเน้นทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดเลข และการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะต้องจัดให้ ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกเพลิดเพลิน ซึ่งในแต่ละคาบเวลาไม่ควรใช้เวลายาวเกินความสนใจของผู้เรียน การเรียนการสอนควรดำเนินไปตามความสนใจของผู้เรียน สามารถบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ ให้ผสมกลมกลืนตอบสนองต่อชีวิตที่อยากรู้อยากเห็นของเด็กโดยเฉพาะ

ข. ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ได้ผ่านการเรียนการเล่น เป็นกลุ่มมาแล้ว ในช่วงชั้นนี้จึง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเริ่มทำงานเป็นทีมการสอนตามหัวข้อเรื่องจึงเป็น เรื่องสำคัญ หัวข้อเรื่องขนาดใหญ่สามารถจัดทำเป็นหัวข้อย่อย ทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบไปศึกษา ค้นคว้าตามหัวข้อย่อยเหล่านี้ เป็นการสร้างความรู้ของตนเองและใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับการ เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนำผลงานมาแสดงทำให้ผู้เรียนทุกคนได้ เรียนรู้ผลงานของกันและกันในรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน

ค. ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของ การศึกษาภาคบังคับเป็นการเรียนที่มุ่งพัฒนา ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน จะต้องจัดการเรียนแบบบูรณาการเป็นโครงการมากขึ้น เป็นการเริ่มทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจการศึกษา สู่โลกของการทำงาน ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม นวัตกรรมด้านการสอน และ ประสบการณ์ในการทำงานด้านต่างๆ สถานศึกษาจึงต้องจัดบรรยากาศให้อยู่ในสภาพแห่ง การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ เป็นตัวอย่างแก่สังคมและควรจัดรายวิชาหรือ โครงการที่สนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

ง. ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 เป็นช่วงสุดท้ายของ การศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมตัวให้ผู้เรียนมีความพร้อมในด้าน

การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือการประกอบอาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียนในลักษณะ รายวิชาหรือโครงการ

(6) กำหนดการอ่าน คัดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ตามระดับช่วงชั้น โดยกำหนดเป็นมาตรฐานของแต่ละช่วงชั้น และดำเนินการประเมินผู้เรียนรายบุคคลเป็นรายภาค และรายปี เพื่อตัดสินการผ่านช่วงชั้นของสถานศึกษา

(7) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียน ทุกคน เข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ชมรมวิชาการ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริม การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และ ความสามารถ ความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน
3. จัดกิจกรรม เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เช่น กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี
4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็น ประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
5. การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

(8) การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาต้องร่วมกับ ชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังกล่าว ให้แก่ผู้เรียน ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องจัดให้ มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิง วินิจฉัย เพื่อการปรับปรุงพัฒนา และการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี/รายภาค ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษา ต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อทราบ ความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งแนวทางการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

3) การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแกนกลาง ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง จะต้องดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษาขึ้นตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนี้

(1) การจัดทำสาระหลักสูตรแกนกลางของสถานศึกษา

ก. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาจัดเป็นผลการเรียนรู้การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้น การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่มีความเข้ม (Honour Course) ให้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับรายวิชาที่จะจัด

ข. กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ 1) ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและของชุมชน

ค. การออกแบบการเรียนการสอน จากสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องมอบหมายครูผู้สอนทุกคนต้องออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนควรจะสามารถทำอะไรได้ เช่น ช่วงชั้นที่ 1 ผู้เรียนจะเรียนรู้สาระเรื่องที่กำหนดได้ในระดับใด และการออกแบบการเรียนรู้จะต้องให้ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะและเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์และสังคม

ง. กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้น ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปี จะกำหนดเป็นจำนวนเวลาเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐาน ส่วนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค จะกำหนดเป็นจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิต ของสาระการเรียนรู้รายภาคสำหรับช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ใช้เกณฑ์การพิจารณา ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม และใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

จ.จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาครวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิต ที่กำหนด ตามข้อ 1) 2) และ 3) มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ สำหรับชื่อรายวิชามีแนวทางในการกำหนดดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ ให้ใช้ตามชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้น กำหนดได้ตามความเหมาะสมทั้งนี้ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

ฉ.จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกรายวิชา ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันการจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ

(2) การจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ในการจัดทำสาระหลักของสูตรสถานศึกษานั้น สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ 2 ส่วน คือ การนำมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าวมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับผู้เรียนตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา โดยให้ใช้เวลาเรียน ร้อยละ 70 ของ เวลาเรียนทั้งหมด และอีกร้อยละ 30 สถานศึกษาต้องจัดให้มีสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยนำมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่นมาวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยสามารถกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เจตนารมณ์ของหลักสูตร คือ การให้โรงเรียนได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ดังนั้นสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาจึงมีความแตกต่างกันในแต่ละโรงเรียน ขึ้นอยู่กับสภาพและความต้องชุมชนของโรงเรียนนั้น โดยที่เนื้อหาของหลักสูตรจะสัมพันธ์กับภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยให้ภูมิปัญญา หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น เป็นผู้มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่น

ทั้งนี้ สบง ลักษณะ (2542) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงในสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสนองความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทำได้ 6 วิธี คือ

1. สร้างรายวิชาเพิ่มเติม ในประเภทวิชาเลือก
2. จัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม
3. ปรับรายละเอียดในเนื้อหาวิชา
4. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอน
5. จัดทำสื่อการเรียนรู้ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม
6. ใช้สื่อต่างๆ ในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ซึ่ง ทศนิ สุภเมธี (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นได้โดย

1. การปรับเนื้อหา สาระ และมวลประสบการณ์ ในหลักสูตรแกนกลางให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น
2. การขยายเนื้อหา ที่ท้องถิ่นรู้จักกันดี ก็ควรให้ผู้เรียนได้เรียนลึกลงไปอีก
3. การเพิ่มเนื้อหาเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น ที่คนในท้องถิ่นควรรู้ แต่คนท้องถิ่นอื่นไม่จำเป็นต้องรู้

(3) การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรนั้น สถานศึกษาจะต้องจัด ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้แกนกลาง และคุณภาพผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 รวมทั้งต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศ กระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้ตามเจตนารมณ์ดังกล่าว คือ การวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร เพื่อนำหลักสูตรมาใช้ โดยการนำสาระหลักสูตรที่จัดทำแล้วมาวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ ให้สอดคล้องและครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค รายปี เวลาเรียน รวมทั้งสัดส่วนคะแนน ตามแนวทางการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค และเวลาเรียน ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วย เพื่อให้สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยได้ เช่น การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณา

การระหว่างกลุ่มสาระเรียนรู้ หรือการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งนำสัดส่วนคะแนนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในการวิเคราะห์หลักสูตร ไปดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ครบถ้วนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาค และครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) และเจตคติ (Attitude) ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ ตามสาระหลักสูตรของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วนและครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทั้งนี้สามารถสรุปขั้นตอนการนำสาระหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอนด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรได้ดังนี้

1. วิเคราะห์องค์ประกอบของคำอธิบายรายวิชา โดยให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค
2. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ของหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) และเจตคติ (Attitude)
5. กำหนดเวลาเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ของหน่วยการเรียนรู้ นั้น และให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
6. กำหนดสัดส่วนคะแนนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของหน่วยการเรียนรู้ นั้น และให้สอดคล้องกับสัดส่วนคะแนนตามแนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา

จากแนวคิดประการต่างๆ สามารถสรุปได้ว่า บทบาทในการส่งเสริมการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรม หรือการกระทำ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุน การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การจัดสาระหลักสูตรแกนกลาง การจัดสาระหลักสูตรท้องถิ่น และการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2.3.2 บทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1) ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือ “ผู้เรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข” ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ จึงเป็นกระบวนการทางปัญญา ที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทันสมัย เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู ละผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงหมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ

ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้เสนอขั้นตอนการจัด กระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. สำรวจความต้องการ โดยการซักถามสังเกต สัมภาษณ์ พูดคุย ทดสอบก่อนเรียน ซึ่งสามารถสำรวจ ใน 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ สำรวจความต้องการ/ความสนใจของผู้เรียน และสำรวจพื้นฐานความรู้เดิม
2. เตรียมการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ และองค์ประกอบอื่นๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่ออื่นๆที่เกี่ยวข้อง วางแผนการจัดกิจกรรม วางแผนการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงต่อเนื่องสอดคล้องกับความต้องการความสนใจของผู้เรียน
3. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนย่อย คือ ขันนำเข้าสู่บทเรียน ขันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขันวิเคราะห์ อภิปรายผลงาน/องค์ความรู้ ที่สรุปได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์อภิปรายกระบวนการเรียนรู้ และประเมินผล

รวมทั้ง โชคชัย คำแหง (2547: 10) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อ

การเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้
เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน กล่าวคือ

1. กิจกรรมการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริมให้
ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ค้นคว้าทดลอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกคิดวิเคราะห์
2. ผู้เรียน ได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเอง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองใน
เรื่องที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีส่วนร่วมในการกำหนด
จุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้
3. ครู เป็นผู้วางแผนขั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศ
ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
4. ผู้ปกครอง/ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน โดย
คำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน

2) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ CIPPA MODEL

ประกอบด้วย

C : Construct ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

I : Interaction ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

P : Participation ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

P : Process / Product ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคู่

กันไปกับผลงาน

A : Application ให้ผู้เรียนนำความรู้ประยุกต์ใช้

(2) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) มีที่มาจากปรัชญาและทฤษฎีของ จอร์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) นั้น ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์ประสบการณ์ผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคุมตนเองได้ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง การเรียนรู้จะเกิดจากการที่ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้นๆ ทักษะต่างๆ ไม่ได้เกิดจากการท่องจำแต่เกิดจากความต้องการของผู้เรียน โดยอาศัยความช่วยเหลือจากครู

ก. วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

โดยวัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2541 :17-45) ได้กล่าวถึง เทคนิค และวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 6 วิธี ได้แก่

ก) การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม ได้แก่ การสอนแบบค้นพบ แบบสืบค้น แบบแก้ปัญหา แบบสร้างแผนผังความคิด แบบใช้กรณีศึกษา แบบใช้คำถาม โศครตีส และแบบใช้การตัดสินใจ

ข) การศึกษารายบุคคล หรือการเรียนรู้แบบอิสระ การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง และการสอนตนเอง เช่น การจัดศูนย์การเรียนรู้ การจัดชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือการจัดกิจกรรมการระดมพลังสมอง การค้นคว้าอิสระ เรียงความ โครงงาน การตัดสินใจ แบบจำลอง คู่สัญญา ชุดการสอน

ค) การจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน แหล่งเรียนรู้ชุมชน บทเรียนสำเร็จรูป

ง) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ เช่น การอภิปราย การสัมมนา การได้วาที บทบาทสมมติ

จ) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เช่น โครงงาน การทัศนศึกษา สถานการณ์จำลอง การสัมภาษณ์จริง บทบาทสมมติ

ฉ) การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนเป็นกลุ่ม โดยสมาชิกมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน และทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ข. หลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย ประเด็นต่างๆ คือ ผู้เรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง เนื้อหาตรงตามความถนัด ความต้องการ และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้เรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข ผู้เรียน ครู เพื่อน มีสัมพันธ์ภาพที่ดี และครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก

ค. ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ก) ตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน ได้แก่ ประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อม ทำกิจกรรมและเปลี่ยนความรู้จากกลุ่ม ฝึกคิดสร้างสรรค์ แสดงออก มีเหตุผล ฝึกค้น รวบรวมข้อมูล หาคำตอบ แก้ปัญหา และสร้างความรู้ด้วยตนเอง เลือกทำกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจอย่างมีความสุข ฝึกตนเองให้มีวินัย มีความรับผิดชอบในการทำงาน ฝึกประเมินและ ปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น สนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ข) ตัวบ่งชี้ด้านครู ได้แก่ เตรียมทั้งเนื้อหาและวิธีการ จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ใส่ใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้นักเรียนคิดฝึกปรับปรุงตนเองและ

แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้จากกลุ่ม ใช้สื่อการสอน ใช้แหล่งเรียนรู้
ชีวิตจริง และประเมินอย่างต่อเนื่อง

(3) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

การสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การสอนที่ใช้วิธีเชื่อมโยงเนื้อหา
วิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงกับเรื่องที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การสอนที่เชื่อมโยง วิชา
วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ในหัวข้อเรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ก. หลักการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ประกอบด้วย

การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนทำงานเป็นทีม การเรียนจากประสบการณ์ตรง การจัดบรรยากาศ
ที่เอื้อต่อการกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก และ เน้นปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรมที่พึงงาม

ข. รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ก) แบบหลอมรวม (*Infusion*) เป็นการนำเนื้อหาความรู้จากวิชา
ต่าง ๆ มารวมกับวิชาหนึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกัน และสอนโดยครูคนเดียว

ข) แบบขนาน (*Parallel*) กำหนดหัวเรื่อง / ปัญหา / ความคิดรวบ
ยอด โดยครูแต่ละวิชา จะกำหนดเนื้อหาที่สำคัญกับหัวเรื่อง และดำเนินการสอนแต่ละวิชา

ค) แบบสหวิทยาการ (*Interdisciplinary*) ครูแต่ละวิชา และผู้เรียน
ร่วมกันกำหนดหัวเรื่อง เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ จุดเด่นของวิธีนี้ คือ เรียนรู้ลักษณะเป็น
โครงการ

ง) แบบโครงการ หรือ แบบข้ามวิชา (*Trans disciplinary*) ครู
แต่ละวิชา ผู้เรียน ร่วมกันกำหนดหัวเรื่อง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับหัวเรื่อง และครู
สอนร่วมกันเป็นทีม

ค. ขั้นตอนการสร้างแบบเรียนแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 5
ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่องที่จะสอน การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรม
การเรียนการสอน การดำเนินการเรียนการสอน และการประเมินผล

3) บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(1) วางแผนและจัดการ เพื่อให้เกิดสิ่งที่ต้องการ ต้องประยุกต์ใช้ความรู้
เกี่ยวกับศาสตร์การสอน เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้พัฒนาการเด็ก เทคนิควิธีสอน งานวิจัย
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวางแผนบริหารชั้นเรียน การวางแผนการเรียนรู้ และจัด
ประสบการณ์ให้ผู้เรียน

(2) เป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อการพัฒนาของแต่ละบุคคล ได้แก่ ช่วย
ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคล คอยให้

ความสะดวก ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถานที่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้

(3) กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางสังคม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน สร้างค่านิยมที่ถูกต้องดีงามเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติตน

(4) ปฏิบัติตนให้เป็นกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ คือ นำรัก นำเคารพ นำเจริญ รู้จักผูกพันให้ได้ผล อดทนต่อถ้อยคำ แดงเรื่องกล้าศึก และไม่ชักนำไปในทางเสื่อม

4) แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (ม.ป.ป.) ได้เสนอแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 9 ขั้นตอน ประกอบด้วย

(1) **ขั้นศึกษาเนื้อหาข้อมูล** เป็นขั้นที่ครูส่วนใหญ่ใช้สอนในปัจจุบัน และสอนจบในขั้นตอนนี้เท่านั้น

(2) **ขั้นวิเคราะห์สังเคราะห์** ครูและผู้เรียนนำข้อมูลจากขั้นที่ 1 มาจำแนกจัดกลุ่มให้เห็นความสำคัญ และเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นจริงและสอดคล้องกับรูปแบบการคิด ครูต้องใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบ

(3) **ขั้นประเมิน** ครูและผู้เรียนนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้ว มาประเมินโดยใช้เกณฑ์หลากหลาย เพื่อให้เห็นว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี โดยครูต้องสอดคล้องค่านิยมที่ดีงามให้ผู้เรียนตระหนักอยู่เสมอ

(4) **ขั้นสร้างทางเลือก** นำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อสร้างแนวทางไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลดีกว่าเดิม แต่ละแนวทางเป็นอย่างไร และแนวทางใดดีที่สุด เพราะเหตุใด

(5) **ขั้นตัดสินใจ** นักเรียนนำแนวทางที่ออกแบบไว้มาประเมิน เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุด

(6) **ขั้นวางแผน** ครูแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ผู้เรียนวางแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

(7) **ขั้นลงมือปฏิบัติ** ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และประเมินตรวจสอบการทำงานว่าขั้นตอนใดมีปัญหา

(8) **ขั้นสร้างองค์ความรู้** เมื่อผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนจนสำเร็จตามเป้าหมาย ผลงาน หรือความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นด้วยการปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถนำไปเรียนรู้เรื่องอื่นได้

(9) **ขั้นวัดและประเมินผลตามเกณฑ์คุณภาพ** ครูนำผลงานผู้เรียนมา

ประเมิน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านทักษะ และค่านิยม

(10) **ขั้นจัดทำเพิ่มสะสมผลงานผู้เรียน** ช่วยให้ครูเห็นระดับคุณภาพของผู้เรียน

(11) **ขั้นนำผลงานไปใช้** ครูสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปสู่ระดับคุณภาพที่สูงขึ้น

(12) **ขั้นรายงานคุณภาพประจำปี** โรงเรียนนำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนจัดทำเป็นรายงานคุณภาพประจำปี ตามระบบการประกันคุณภาพ

จากแนวคิดประการต่างๆสามารถสรุปได้ว่า บทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุน การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.3.3 บทบาทในการส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

1) สื่อการเรียนรู้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้อธิบายความหมาย ของคำว่า สื่อ ไว้ว่า คำว่า “สื่อ” (Media) เป็นคำที่มาจากภาษาละตินว่า “medium” แปลว่า “ระหว่าง” หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนก็เรียกสื่อชิ้นนั้นว่า “สื่อการเรียนการสอน”

สื่อการเรียนการสอน (Instruction Media) หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหา หรือสาระการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้เนื้อหา หรือ สาระนั้นๆ การเรียนการสอนในภาพลักษณ์เดิมๆ มักจะเป็นการถ่ายทอดสาระความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน โดยใช้สื่อ การเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะและ ประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้เพื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึง เรียกว่า “สื่อการเรียนรู้” ซึ่งหมายถึงทุกสิ่ง ทุกอย่างที่มีอยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็นวัสดุ ของจริง บุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรือความคิดก็ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น

(1) ลักษณะของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้ง สื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนว การจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ และประเมินคุณภาพมาตรฐาน สื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และ การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ

(2) การจำแนกประเภทของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ สามารถจำแนกออกตามลักษณะได้เป็น 3 ประเภท คือ

ก. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆ โดยใช้ตัวหนังสือ ที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์ เป็นสื่อในการแสดง ความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึกรายงาน ฯลฯ

ข. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึง กระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ใน กระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

ค. สื่ออื่นๆ นอกเหนือจากสื่อ 2 ประเภทที่กล่าวไปแล้ว ยังมีสื่ออื่นๆ ที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อ ที่กล่าวนี้ ได้แก่

ก) บุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ซึ่งสามารถถ่ายทอด สาระความรู้ แนวคิดและประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน พระภิกษุ หรือบุคลากรสำคัญในท้องถิ่น เช่น แพทย์ ตำรวจ หรือนักธุรกิจ เป็นต้น

ข) ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมตัวผู้เรียน เช่น พืชผักผลไม้ ปราณุกาณ์ ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

ค) กิจกรรม / กระบวนการ หมายถึง กิจกรรม หรือกระบวนการที่ผู้สอน และผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะ ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น บทบาทสมมติ การสาธิต การจัดนิทรรศการ การทำโครงการ เกม เพลง เป็นต้น

ง) วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง

2) เทคโนโลยี

(1) ประเภทของเทคโนโลยี สามารถแบ่ง ได้ 2 ประเภท ใหญ่ๆ คือ

ก. เทคโนโลยีในรูปแบบวิธีการ เช่น เทคนิควิธีการบริหาร ซึ่งเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย อาทิ การบริหารตามวัตถุประสงค์ การบริหารในเชิงระบบ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริหารแบบมุ่งทั้งองค์กร

ข. เทคโนโลยีในรูปแบบอุปกรณ์ การใช้เทคโนโลยีทางด้านอุปกรณ์ก็นับเป็นรูปแบบหนึ่งในการดำเนินงาน ซึ่ง จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท

ก) ประเภทเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware or Equipment) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายฟิล์มตริป เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องโทรทัศน์ เครื่องเล่นเทป เครื่องโทรศัพท์ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องฉายวัสดุทึบแสง เครื่องโทรสาร เครื่องถ่ายวีดีโอ เครื่องเล่นวีดีโอ และเครื่องเล่น วีดีโอ-ซีดี กล้องถ่ายภาพดิจิทัล เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน ฯลฯ

ข) ประเภทวัสดุ (Software or Equipment) หรือสื่อเล็ก (Small Media) ซึ่งเป็นที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง หรืออักษรในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นวัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการนำเสนอ เช่น ฟิล์ม จานเสียง แผ่นดิสก์ ม้วนเทป ม้วนวีดีโอ แผ่นวีดีโอ-ซีดี อีกประเภทได้แก่วัสดุที่สามารถเสนอเรื่องราวได้ด้วยตัวเอง เช่น ตำรา รูปภาพ แผนภูมิ หุ่นจำลอง ป้ายนิเทศ

(2) เทคโนโลยีทางการศึกษา

เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology) เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ทางด้านการศึกษา ซึ่งหมายถึง การนำหลักวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อการออกแบบและส่งเสริมระบบการเรียนการสอน มีการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนมากกว่ายึดเนื้อหาวิชา มีการใช้การศึกษาเชิงปฏิบัติ โดยผ่านการวิเคราะห์และการใช้โสตทัศนูปกรณ์ รวมถึงเทคนิคการสอนโดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการสอน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จึงเป็นการประยุกต์เอาเทคนิควิธีการแปลความคิด อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้ กิดานันท์ มลิทอง (2540: 6) ได้กล่าวถึง เทคโนโลยีทางการศึกษาว่าเป็น การพัฒนามาจากการออกแบบการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ประกอบด้วย

1. ความสนใจเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้ เช่น บทเรียนแบบโปรแกรม บทเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น
2. ด้านพฤติกรรมศาสตร์และทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีการเสริมแรง
3. เทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ เช่น โสตทัศนูปกรณ์ และสื่อสิ่งพิมพ์

(3) เทคโนโลยีการสอน

เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ได้กล่าวข้างต้น เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ทางด้านการศึกษาในทุกๆ ด้าน แต่หากนำเอาเทคโนโลยีมาใช้เฉพาะด้านการเรียนการสอนแล้ว เรียกว่า เทคโนโลยีการสอน (Instructional Technology) หมายถึง สื่อซึ่งเกิดจากวิวัฒนาการด้านการสื่อสารและสามารถนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการสอนพร้อมๆ ไปด้วยครูผู้สอน หนังสือ ตำราเรียน รวมทั้งหมายถึงวิธีการอย่างเป็นระบบในการออกแบบ การนำไปใช้ และการประเมินกระบวนการทั้งหมดของการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์เฉพาะที่ตั้งไว้ รวมถึงการใช้ทรัพยากรมนุษย์และสิ่งไม่มีชีวิตทั้งหลาย เพื่อนำไปสู่การสอนที่มีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีการสอนจึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคล วิธีการ ความคิด เครื่องมือ และองค์การ กระบวนการนี้มีขึ้น เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาและการวางแผน การนำไปใช้ การประเมิน และการจัดหาแนวทางแก้ปัญหาต่างๆ อย่างที่เกิดขึ้น อันเกี่ยวพันกับการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย

1. วิธีการแก้ปัญหา ทำได้โดยการนำเอาองค์ประกอบของระบบการสอน ซึ่งได้รับการออกแบบหรือเลือกสรรและได้ทดลองใช้มาแล้ว มารวมกันเข้าเป็นระบบการสอนที่สมบูรณ์ ซึ่งระบบดังกล่าวจะประกอบด้วย ข้อมูล ความรู้ บุคลากร วัสดุ เครื่องมือ เทคนิค และอาคารสถานที่

2. กระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีการวิจัย การออกแบบ การผลิต การประเมิน การสนับสนุน การใช้ และการเผยแพร่

3. กระบวนการของการประสานบทบาทหน้าที่ต่างๆ ในลักษณะ บทบาทหน้าที่การจัดการด้านการสอน

3) ภูมิปัญญาท้องถิ่น

(1) ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีผู้ให้คำจำกัดความของ ภูมิปัญญา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้ให้ความหมายว่าภูมิปัญญา (Wisdom) หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรม และความสามารถในการแก้ปัญหาของมนุษย์ โดยที่ ปรีชา อุยตระกูล (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ภูมิปัญญาเป็นเรื่องที่สะสมกันมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติแวดล้อม คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยผ่านกระบวนการทางจารีตประเพณี วิถีชีวิต การทำมาหากินและพิธีกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความสมดุล ระหว่างความสัมพันธ์เหล่านี้ สอดคล้องกับ ประเวศ วสี (2533) ซึ่งกล่าวว่า ภูมิปัญญาเกิดจากการสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้มายาวนาน ความรู้ด้านต่างๆ จะเชื่อมโยงกันไปหมด ไม่ได้แยกออกเป็นวิชาๆ ตามที่ร่ำเรียนกัน ดังนั้น ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ และอาชีพ ความเป็นอยู่ การใช้จ่าย การศึกษา และวัฒนธรรม มันผสมกลมกลืนหรือเชื่อมโยงกัน บางทีแยกไม่ออกว่าเป็นวิชาอะไร

ทั้งนี้กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2541) ได้สรุปไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้ ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสมสืบทอดกันมา อันเป็นศักยภาพ ความสามารถที่จะใช้แก้ปัญหา ปรับตัว เรียนรู้ และมีการสืบทอด ไปสู่คนรุ่นใหม่หรือแก่นของชุมชน ที่จรโลงชุมชนให้อยู่รอดได้ถึงปัจจุบัน รวมทั้งศูนย์พัฒนาการหลักสูตร กรมวิชาการ (ม.ป.ป.) ได้เสนอแนะไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเรา ผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิด วิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นต่างๆ เป็นพื้นฐานของความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา เป็นความรู้ที่อยู่ทั่วไปในสังคม ดังนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงหมายถึง ปัญญา ความรู้ ความสามารถของมนุษย์ที่เกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ การสั่งสม และการถ่ายทอด จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขในชุมชน ท้องถิ่น และสังคม นั้นๆ

(2) ประเภทของความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541) ได้กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยไว้ 7 โครงการ ประกอบด้วย ความเชื่อ ความเป็นอยู่ การทำมาหากิน การศึกษา การเมืองการปกครอง การดูแลสุขภาพ ดุริยางศิลป์ และนาฏศิลป์ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ได้กำหนดสาขาย่อยของภูมิปัญญาชาวบ้าน ไว้ 5 สาขา คือ ด้านการเกษตร ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการ สวัสดิการ และธุรกิจชุมชน ด้านการรักษาโรค และ ด้านการผลิตและการบริโภค รวมทั้งกรมวิชาการ (ม.ป.ป.) ได้กำหนดประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้เช่นกัน ซึ่งประกอบด้วย คติ ความคิด ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การประกอบอาชีพในท้องถิ่น และแนวความคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยี

(3) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2541) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ 3 ประการ คือ

1. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนการสอน มีการมอบหมายงานและกิจกรรมให้นักเรียนไปทำที่บ้าน ครูและชาวบ้านจะเป็นผู้ติดตามและประเมินผล
2. ให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยนำนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งความรู้ในชุมชน
3. โรงเรียนและชุมชนประสานให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน โดยมีการจัดกิจกรรมการสอนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและปราชญ์ท้องถิ่น

4) แหล่งเรียนรู้

(1) ความหมายของแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป) ได้ให้ความหมายแหล่งเรียนรู้ว่า หมายถึง “แหล่ง” หรือ “ที่รวม” ซึ่งอาจเป็นสภาพ สถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอน ที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน หรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ตามมาตรา 25 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นเป็นต้น รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป.) ได้สรุปเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ว่า หมายถึง

แหล่งที่มีข้อมูลข่าวสารความรู้ ประสบการณ์ สารสนเทศ และเทคโนโลยีสำหรับผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้ ซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น

(2) บทบาทของแหล่งเรียนรู้ในการให้การศึกษา

1. แหล่งเรียนรู้ต้องสามารถตอบสนองการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการ (Process of Learning) การเรียนรู้โดยปฏิบัติจริง (Learning by doing)
2. เป็นแหล่งทำกิจกรรม แหล่งทัศนศึกษา แหล่งฝึกงาน และแหล่งประกอบอาชีพของผู้เรียน
3. เป็นแหล่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นโดยตนเอง
4. เป็นห้องเรียนทางธรรมชาติ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย ฝึกอบรม
5. เป็นองค์กรเปิด ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง
6. สามารถเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้เรียนในเชิงรุก เข้าสู่ทุกกลุ่มเป้าหมาย
7. มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน
8. มีสื่อประเภทต่างๆ ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาอาชีพ

(3) ประเภทของแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป.) ได้สรุปไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมี 2 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น

ก. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ปรากฏการณ์ธรรมชาติ สิ่งมีชีวิต ฯลฯ และแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดกลุ่มสาระ ห้องสมุดเคลื่อนที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องมัลติมีเดีย ห้องอินเทอร์เน็ต ห้องเรียนสีเขียว ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องเกียรติยศ สวนพฤกษศาสตร์ สวนสมุนไพร สวนวรรณคดี สวนสุขภาพ สวนหิน สวนหย่อม สวนผีเสื้อ บ่อเลี้ยงปลา เรือนเพาะชำ ต้นไม้พุดได้ ฯลฯ

ข. แหล่งการเรียนรู้นอกโรงเรียน ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น สภาพแวดล้อม ป่า ภูเขา แหล่งน้ำ ทะเล สัตว์ ฯลฯ และแหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ชุมชน วิถีชีวิต อาชีพ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม สถาบัน โบราณสถาน สถานที่สำคัญ แหล่งประกอบการ

(4) การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา และใช้แหล่งการเรียนรู้

ก. ขั้ววางแผน (PLAN)

ก) กำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจนโยบายตามแผน หลักสูตร เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้ โดยให้คณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนด

ข) จัดตั้งคณะกรรมการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สภาพความพร้อมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งอาจประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องที่โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสม

ค) จัดทำแผนงานพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ คณะกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีบทบาทหน้าที่สำคัญที่จะเป็นผู้สำรวจ วิเคราะห์ความพร้อม รวบรวมข้อมูลแล้วจัดทำแผนพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

ง) สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนดำเนินการสร้างความเข้าใจกับบุคลากรต่างๆ ฝ่ายในโรงเรียนและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้

จ) ประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อให้ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ เกิดความร่วมมือในการสนับสนุน ช่วยเหลือ

ข. ขั้นการดำเนินงาน สร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (DO)

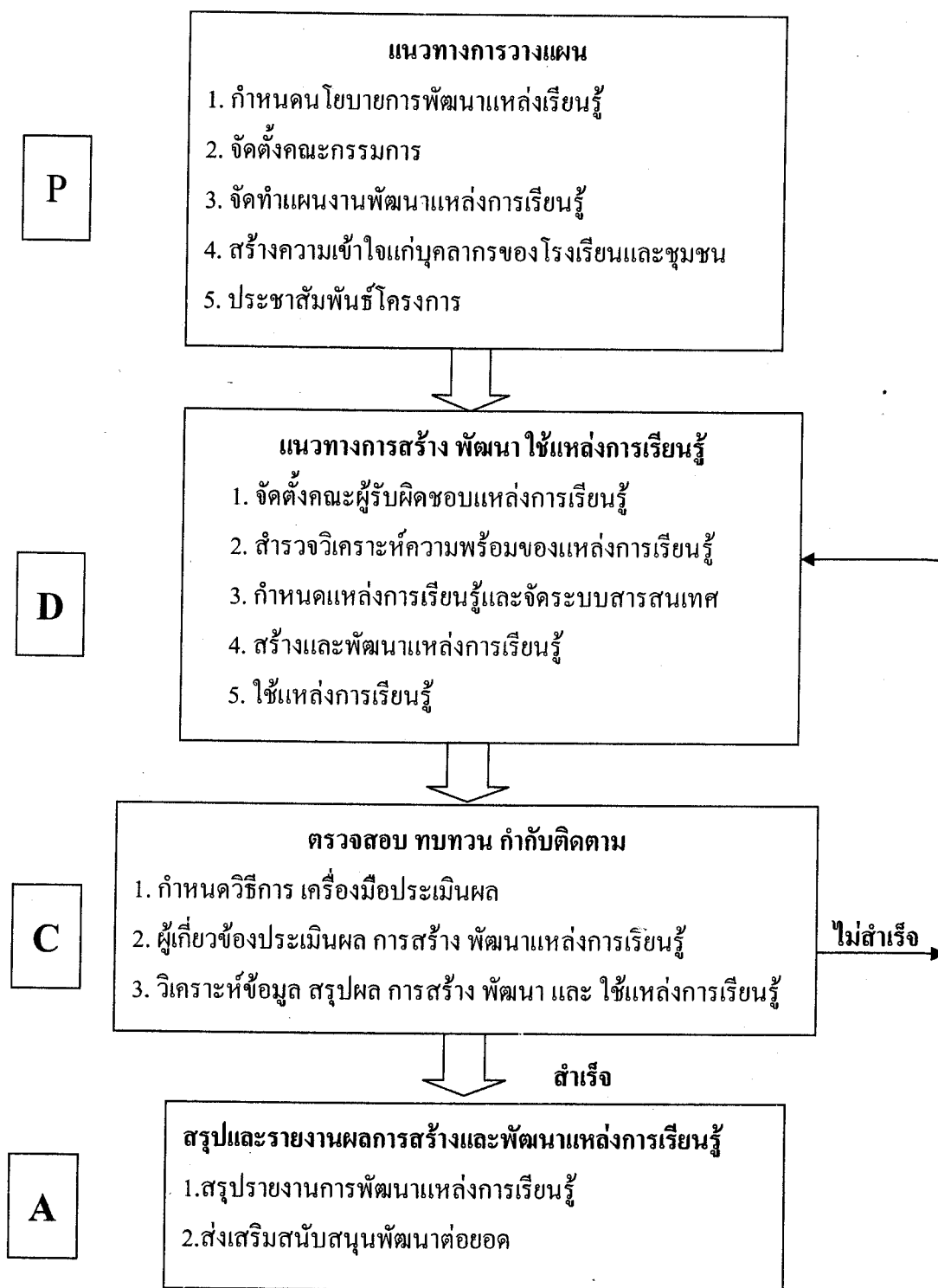
ก) จัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความพร้อมที่ได้ดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูล ทั้งในโรงเรียนและชุมชน กำหนดแหล่งเรียนรู้ และจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้

ข) สร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามสารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียน และผู้สนใจ

ค) ผู้เรียนและผู้สนใจ ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และคุ้มค่า มีการรวบรวมข้อมูลการใช้ เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่อไป

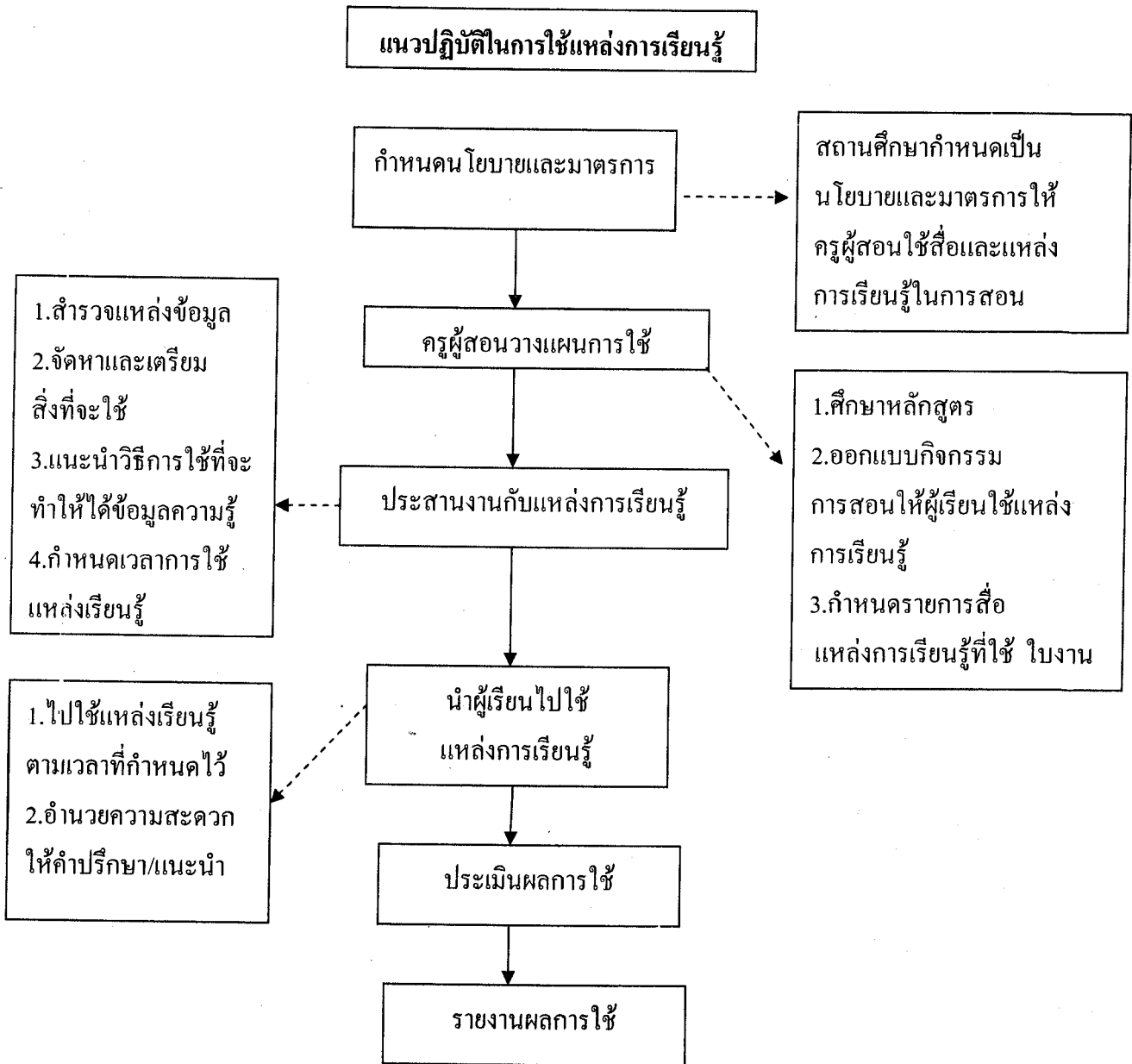
ค. ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (CHECK) โรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตาม และประเมินการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้ โดยกำหนดวิธีการ และเครื่องมือประเมินผลการดำเนินการ การสร้าง การพัฒนา และใช้แหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ผลการประเมินและสรุปผลการประเมิน

ง. ขั้นสรุปและรายงานผล การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (ACTION) ควรรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และเสร็จสิ้นการดำเนินการ เพื่อสรุปเป็นรายงานนำเสนอผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อเป็นการพัฒนาต่อไป ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
 ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป.) แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 และการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ สารสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 5
 มกราคม 2550 จาก <http://www.st.ac.th/av/innovation.htm>

ทั้งนี้มาตรา 24 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงแนวปฏิบัติในการใช้แหล่งการเรียนรู้
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป.) แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ สารสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 5 มกราคม 2550 จาก <http://www.st.ac.th/av/innovation.htm>

จากแนวคิดประการต่างๆ สามารถสรุปได้ว่า บทบาทในการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหาร ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุน การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย การใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนการสอน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน และ การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2.3.4 บทบาทในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สงบ ลักษณะ (อ้างถึงในนิภา เข้มวจิ 2544) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลตามแนวปฏิรูปการศึกษา ไว้ว่า การวัดและการประเมิน (Assessment) คือ กระบวนการจัดเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสิน (Determine) ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผลความสำเร็จที่พึงปรารถนาหรือผลความสำเร็จตามมาตรฐานคุณภาพผลการเรียนรู้

1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียน ของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

(1) การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

จุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่/เพียงใด การวัดและประเมินต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานของผู้เรียน สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินใหม่

(2) การประเมินคุณภาพระดับชาติ

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้าย ของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต่อไป

2) การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

(1) การวัดและประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้

1. การประเมินผลก่อนเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนแต่ละวิชา และแต่ละกลุ่มสาระที่ต้องประเมินโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำข้อมูลของเด็กแต่ละคนในเบื้องต้น ว่าเด็กแต่ละปีมีสภาพส่วนใหญ่อย่างไร และนำข้อมูลนี้ไปจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ชี้แนะผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ดำเนินการประเมินระหว่างเรียน ซึ่งการประเมินระหว่างเรียนนี้เป็นการประเมิน เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่า มีการเปลี่ยนแปลงบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในการสอนตามแผนการสอนแต่ละแผนที่ผู้สอนวางไว้หรือไม่ และการเปลี่ยนแปลงแสดงให้เห็นจากสภาพเดิมที่ทดสอบไว้มากน้อยแค่ไหน ข้อมูลการประเมินระหว่างเรียน จึงใช้ในการแก้ไขซ่อมเสริมความรู้ผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

3. เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน ซึ่งการประเมินเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ครั้งสุดท้ายนี้ เพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและอิงกลุ่ม จะทำระหว่างภาคหรือระหว่างปีก็ได้ เพื่อนำผลไปประเมินตัดสินเป็นผลสุดท้ายเมื่อจบช่วงชั้น

(2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรม อาจประเมินผลการปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละคนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรม โดยดูจากพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรม การลงมือดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนด และดูผลสุดท้ายว่าเมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมนั้นแล้วได้ผลงานออกมา มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริง อาจจะเป็นรูป Rubric เขียนเป็นเกณฑ์คุณภาพออกมา

2. ผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรม จะต้องคอยตรวจสอบในเรื่องการใช้เวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามเกณฑ์ ที่สถานศึกษากำหนดหรือไม่ เพราะในเรื่องเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบ และผู้เรียนได้ใช้เวลาตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ให้เป็นประโยชน์ตามความสนใจ ความถนัด

3. เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ไปในระยะหนึ่งแล้ว ผู้รับผิดชอบในหลักสูตร กิจกรรม ต้องจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมผู้เรียน เพื่อสรุปความก้าวหน้าในสภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน โดยทำการประเมินตามจุดประสงค์ที่สำคัญของกิจกรรมแต่ละ

กิจกรรมที่ผู้เรียนเข้าร่วม และนำผลการประเมินนั้น ไปรวมในช่วงปลายภาคอีกครั้งหนึ่งเพื่อตัดสิน ผลการร่วมกิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการศึกษา ทั้งนี้ให้ทำทุกภาคเรียนและสรุปในช่วงปลายปี

(3) การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องกำหนดขึ้น สำหรับพัฒนาผู้เรียนเป็นกรณีพิเศษ เพื่อแก้ปัญหา หรือเป็นการสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียนตามสถานศึกษา และชุมชนนั้นๆ ต้องการ โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจฉัย และใช้เป็นหลักฐานในการจบช่วงชั้น ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานคือ

1. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสถานศึกษาขึ้น โดยอาจประกอบไปด้วย ผู้แทนครู ผู้ปกครองและชุมชน โดยกรรมการ จะทำหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนา การประเมิน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน รวมถึงแนวทางการ ปรับปรุงซ่อมเสริมผู้เรียนที่ยังมีคุณลักษณะบกพร่องหรือยังไม่อยู่ในเกณฑ์

2. คณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นผู้ กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความจำเป็น หรือสอดคล้องกับ ความ ต้องการของสถานศึกษา และชุมชนซึ่งอาจเป็นคุณลักษณะที่กำหนดขึ้นอิสระ หรือเป็นลักษณะที่ ซ้ำซ้อนกับมาตรฐาน 8 สาระ 8 กลุ่มวิชาก็ได้ ขึ้นอยู่กับจุดเน้น ซึ่งการประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ มี 2 ลักษณะคือ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะในห้องเรียน ในชั้นเรียน โดยมอบหมายให้ ผู้สอนเป็นผู้สังเกต ประเมินผล แก้ไข ปรับปรุง ในระหว่างการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ และทำ ข้อมูลบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และประเมินจากกิจกรรมนอกห้องเรียน โดยให้บุคลากรของ สถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่กำหนดขึ้น เป็นผู้ร่วมสังเกตและประเมินผลหรือแก้ไขปรับปรุง ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา

(4) เกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ก. เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วงคือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่า จบการศึกษาภาคบังคับ และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่า จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียน ผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น ตามเกณฑ์ ดังนี้

ข. เกณฑ์การจบการศึกษาภาคบังคับ หรือมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 6) และช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการ ตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านการประเมินกิจกรรมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ค. เกณฑ์การจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้รับการตัดสินผลการเรียน และได้หน่วยกิต ครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด

2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

(5) เอกสารหลักฐานการศึกษา

สถานศึกษาต้องพิจารณาจัดทำเอกสารการประเมินผลการเรียนเพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนตามที่เห็นสมควร เช่น เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในรายวิชาต่างๆ แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล ระเบียบสะสมแสดงผลการพัฒนาการด้านต่างๆ และแบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

(6) การเทียบโอนผลการเรียน

ให้สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่างๆ และหรือจากการประกอบอาชีพ มาเทียบโอนเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การพิจารณาเทียบโอนสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ความสามารถ ของผู้เรียนในด้านต่างๆ

2. พิจารณาจากความรู้ และประสบการณ์ตรง จากการปฏิบัติจริง

การทดสอบ การสัมภาษณ์ ฯลฯ

3. พิจารณาจากความสามารถ และการปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ต้อง ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง และระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

(1) ความหมาย

การวัด (Measurement) หมายถึง การใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งในการค้นหา หรือตรวจสอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เช่น การวัดความสูง หรือการให้คะแนนการตอบคำถาม

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาพิจารณา เพื่อหาข้อสรุปหรือข้อตัดสินใจอยู่ในระดับใด เช่น เก่งหรืออ่อน ดีหรือไม่ดี ผ่านหรือไม่ผ่าน ได้หรือตก หรือระดับผลการเรียนต่างๆ เช่น ABCDEF เป็นต้น

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึกรวบรวม และสรุป ตัดสินข้อมูลจากงาน ของผู้เรียนจากสภาพจริง

(2) ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง

1. การประเมินผลจากสภาพจริง กระทำได้ตลอดเวลา
2. สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจริง มาใช้ในการตัดสิน
3. ผสมผสานการเรียนการสอน และการประเมินผลเข้าด้วยกัน
4. ประเมินความสามารถหลายๆ ด้าน เน้นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน
5. กำหนดปัญหา หรืองานแบบปลายเปิด ให้นักเรียนเป็นผู้สร้างคำตอบ
6. ไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่ให้นักเรียนผลิต สร้าง หรือทำ ในสิ่งที่เน้นทักษะการคิดที่ซับซ้อน การพิจารณาได้ตรงการทำงานและการแก้ปัญหา
7. เน้นสภาพปัญหาที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในชีวิตประจำวัน
8. ใช้ข้อมูล และเครื่องมืออย่างหลากหลายเพื่อการประเมิน ต้องพยายามรู้จักนักเรียนในทุกแง่มุม

9. การประเมินผลจากสภาพจริง ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญ

10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง นักเรียน ครู และผู้ปกครอง

(3) กระบวนการประเมินตามสภาพจริง

1. ครูและนักเรียนร่วมกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ โดยวิเคราะห์จากหลักสูตร คู่มือ แบบเรียน และทำความเข้าใจกับลักษณะหรือความหมายของผลสัมฤทธิ์เหล่านั้น
2. กำหนดแนวทางของงานที่ทุกคนต้องทำ และงานที่ทำตามความสนใจ

3. กำหนดกรอบการประเมิน ทำแผนผังการประเมินที่แสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา กับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน

4. กำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน และผู้ประเมิน เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และ ครู เป็นต้น

(4) วิธีการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การตรวจผลงาน การปฏิบัติจริง การรายงานตนเองของนักเรียน การใช้แบบทดสอบที่เน้นการปฏิบัติจริง การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น นอกจากนี้ สบลักษณะ (อ้างถึงในนิภา เข้มวจิ 2544) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินตามสภาพจริง ไว้ดังนี้

1. ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานที่ต้องการตรงกัน
2. ผู้สอนและผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย
3. มีการบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน ติดตามผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. ใช้เครื่องมือและเทคนิคการวัดและการประเมินที่สามารถเชื่อถือได้
5. บันทึกผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยระบุผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำได้น่าพอใจ ผ่านเกณฑ์ ระบุผลการเรียนรู้ที่ยังบกพร่อง

6. นำผลการเรียนรู้ที่บกพร่องมาวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุ ทำให้ผู้สอนช่วยคิดค้นเทคนิคกระบวนการเรียนรู้นำมาใช้แก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม

7. ผู้เรียนรายบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน

(5) แนวทางการวัดและประเมินตามสภาพจริง มี 3 ประการ คือ

1. วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง ความสามารถทางความรู้ ความคิด (Cognitive Ability) ความสามารถในการปฏิบัติ (Performance/Practice Ability) และคุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Characteristics)

2. วัดได้ตรงความเป็นจริง คือ สิ่งที่วัดได้นั้นเป็นข้อมูล เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ทั้งความสามารถทางความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติ และคุณลักษณะทางจิตใจ มีความคลาดเคลื่อนผิดพลาดน้อยที่สุด

3. เลือกสรร คิดค้นเครื่องมือและเทคนิคการวัดผลที่เป็นการวัดพฤติกรรมที่แท้จริง ที่แสดงออกซึ่งความสามารถของผู้เรียน (Ability to do) ซึ่งอาจได้จากการสังเกต พฤติกรรมผู้เรียน การปฏิบัติภาระงาน (Tasks) ที่จัดให้ปฏิบัติในสถานการณ์ที่ผู้สอนจะกำหนด

จากแนวคิดประการต่างๆ สามารถสรุปได้ว่า บทบาทในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหาร ในการให้ความช่วยเหลือ

แนะนำ และสนับสนุน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

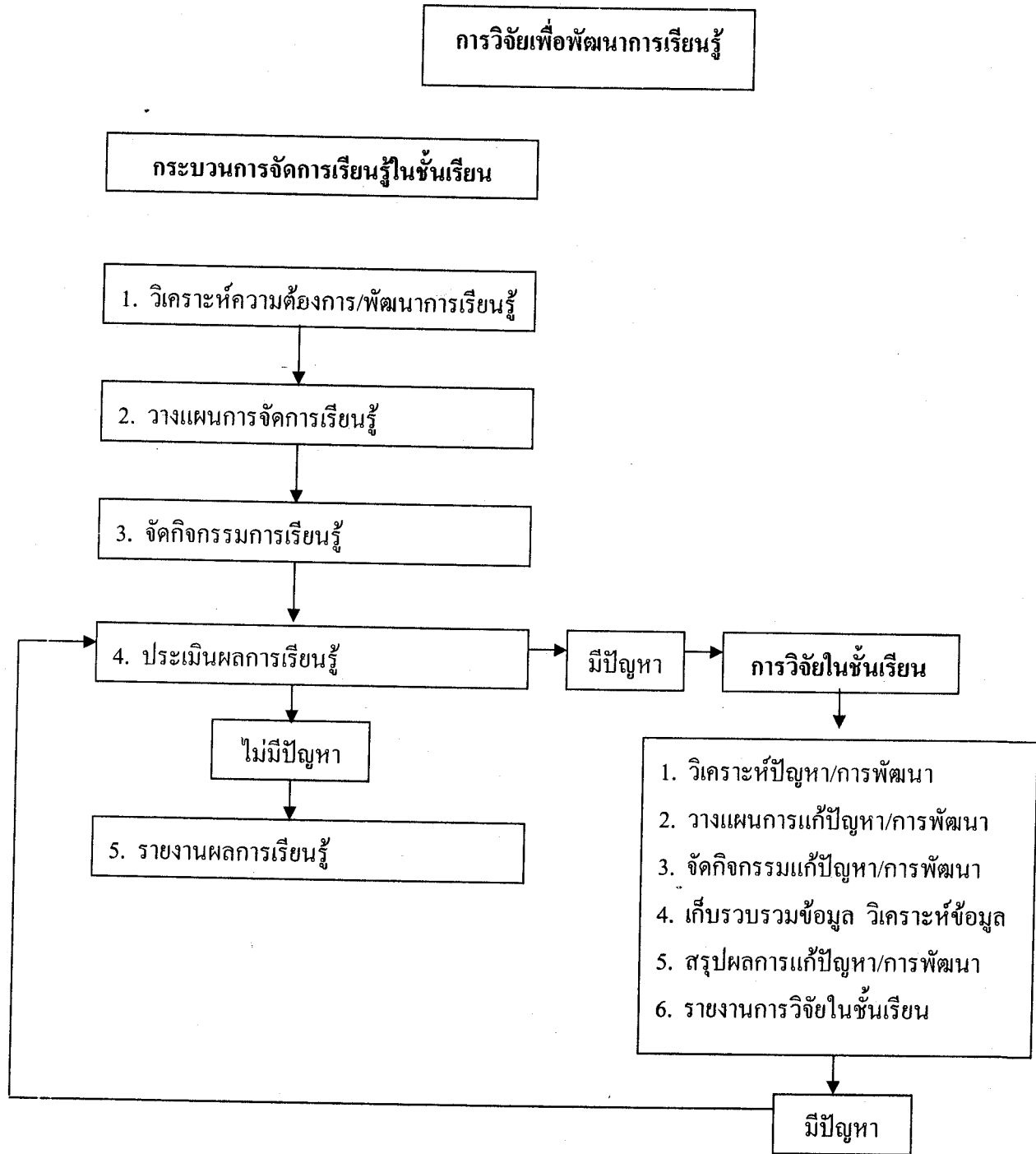
2.2.5 บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในการเรียนการสอน

1) ความหมายของการวิจัย

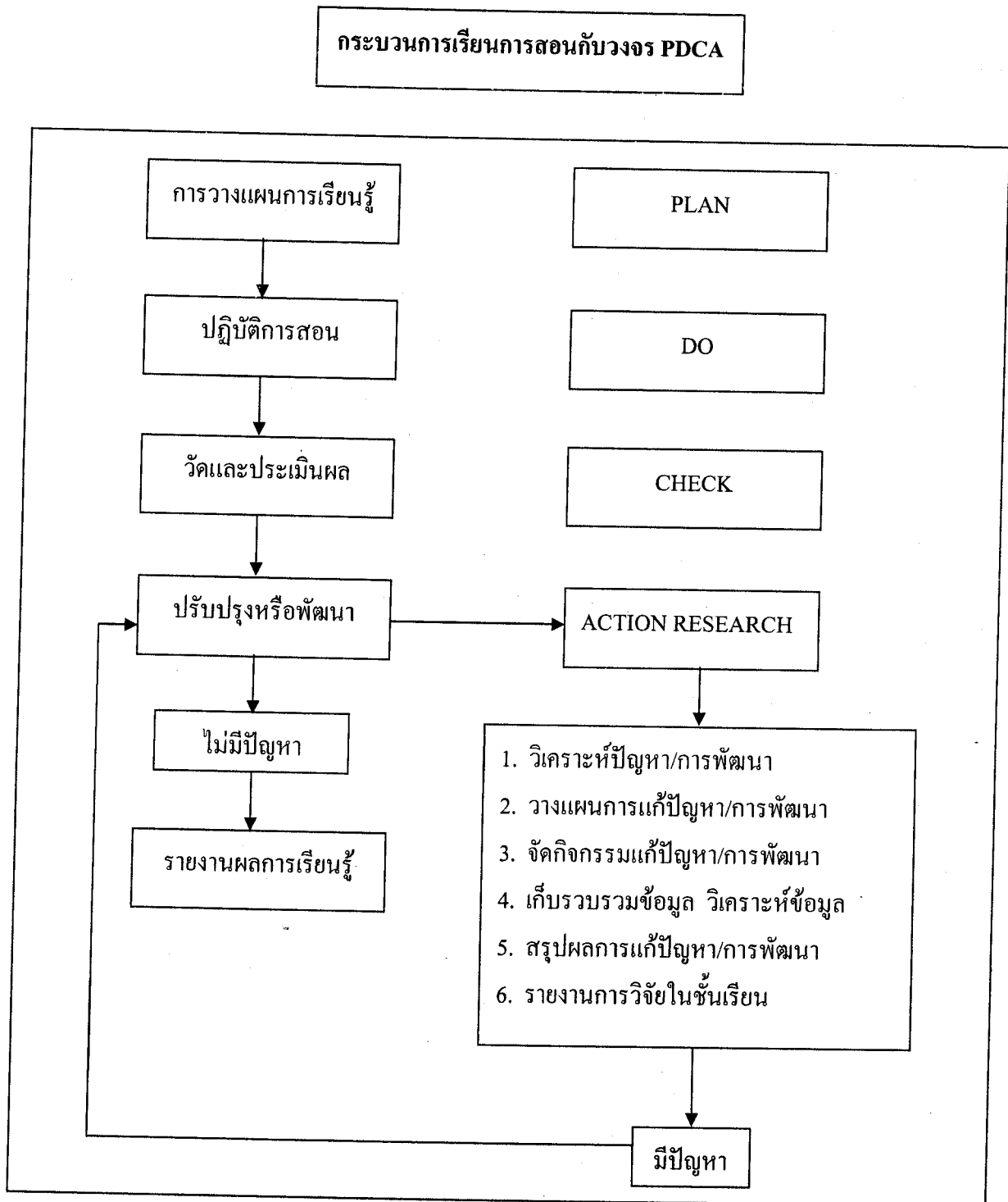
คำว่า “วิจัย” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า รีเสิร์ช (Research) แปลว่า การค้นหา เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหา หรือการพัฒนา เพื่อให้ได้ข้อมูล และข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ ซึ่งพจนานุกรมสะเพียรชัย (ม.ป.ป.) ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า การวิจัย คือ การแก้ปัญหาที่มีระบบแบบแผนเชื่อถือได้ คล้ายคลึงกับ เครือวัลย์ ลิมปิยะศรีสกุล (ม.ป.ป.) ที่ให้ความหมายว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการแสวงหาความจริงหรือพิสูจน์ความจริงเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ขณะที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย (ม.ป.ป.) ได้อธิบายความหมายของการวิจัยว่า การวิจัย คือ กระบวนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์ธรรมชาติตามสมมติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎีโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ที่มีระบบ มีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ มีการควบคุม และมีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาวิจัย และผลการวิจัยที่ได้เป็นความรู้ใหม่ หรือเป็นผลของการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์และสังคมต่อไป สอดคล้องกับ Karl F. Schuessler ซึ่งกล่าวไว้ว่า การวิจัย คือ กระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความจริง (Reliable Knowledge) เพื่อที่จะนำความรู้ความจริงที่ได้มาช่วยในการแก้ปัญหา หรือตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือ บูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา หรือพัฒนาการดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผลการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การรายงานผลการเรียนรู้ และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อ้างถึงใน นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ 2545) ได้อธิบายเกี่ยวกับ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 2.3 และ 2.4

ภาพที่ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการเรียนรู้กับการวิจัยในชั้นเรียน
 ที่มา: นิภาวรรณ พุทธสงกรานตร์ (ม.ป.ป.) การวิจัยในชั้นเรียน สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืน
 วันที่ 18 ตุลาคม 2549 จาก <http://www.spu.ac.th/~patrapan/Tip3.htm>

ภาพที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการเรียนการสอนกับวงจร PDCA

ที่มา: นิภาวรรณ พุทธสงกรานตร์ (ม.ป.ป.) การวิจัยในชั้นเรียน สารสังเขป ออนไลน์ ค้นคืน

วันที่ 18 ตุลาคม 2549 จาก <http://www.spu.ac.th/~patrapan/Tip3.htm>

(3) การวิจัยในชั้นเรียน

บรรดล สุขปิติ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้า เพื่อการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2544) ซึ่งกล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ขณะที่ สุเทพ อ่วมเจริญ (2545: 123) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มีระบบย่อย 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนปฏิบัติการ และสรุปผลการปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ที่คณะทำงานอาศัยเป็นแนวปฏิบัติ ประเมินทางเลือก และตัดสินใจเลือกการปฏิบัติการ รวมทั้งโกวิท ประวาลพุกษ์ (2547: 61) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นกระบวนการที่จะพิสูจน์ว่าแนวคิดที่ครูมีอยู่ใช้แล้วได้ผลจริง ซึ่งแนวคิดหรือวิธีการสอนนี้ อาจเรียกว่า นวัตกรรม การทำวิจัยจึงเป็นการตรวจสอบดูว่า นวัตกรรมที่ครูคิดไว้นั้นใช้แล้วเกิดผลดีต่อผู้เรียน

จากคำนิยามข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการ หรือวิธีการแสวงหาความรู้ นวัตกรรม เพื่อค้นหาคำตอบของปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นแนวปฏิบัติ ประเมินทางเลือกและตัดสินใจเลือกการปฏิบัติการ

ก. ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน มีดังนี้

1. เป้าหมาย มุ่งสร้างเพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียน
2. ผู้วิจัย คือครูผู้สอน เพราะเป็นการพัฒนางานในภาวะปกติของครู
3. วงจรการวิจัย ใช้วงจรการวิจัยแบบ PAOR ได้แก่ Plan วางแผน Act ปฏิบัติ Observe สังเกต Reflect สะท้อนกลับ โดยมีขั้นตอน Reflect เป็นขั้นตอนที่เด่น ทำให้การวิจัยแตกต่างจากการวิจัยอื่น
4. ทฤษฎี การวิจัยไม่เน้นทฤษฎี แบบแผนการวิจัยมาก ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ
5. กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียน อาจเป็นรายบุคคลหรือรายห้องเรียน
6. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา ไม่เน้นวิเคราะห์ด้วยสถิติขั้นสูง
7. ช่วงเวลา เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ใช้ระยะเวลาไม่นาน

8. ผลการวิจัย นำไปใช้เพื่อปรับปรุง แก้ปัญหา และพัฒนาการเรียน การสอนในห้องเรียน และตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น ไม่เน้นการตีพิมพ์เผยแพร่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 2 (ม.ป.ป.: 78-88) ได้ นำเสนอเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนว่า

ข. กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย

1. การศึกษาปัญหา ประกอบด้วย ด้านผลผลิต เช่น ผลสัมฤทธิ์ ทักษะ ความรู้ ค่านิยม คุณธรรม ด้านกระบวนการ เช่น กระบวนการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล ด้านปัจจัย เช่น สื่อ หลักสูตร ความรู้ของครู ความถนัดและความสนใจของนักเรียน

2. การกำหนดปัญหา ประกอบด้วย ปัญหาและสาเหตุ กลุ่มเป้าหมาย การวิจัย และตัวแปรในการวิจัย

3. กำหนดชื่อเรื่องการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ตัวแปร กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการวิจัย

4. การวางแผนการวิจัย ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย วิธีการ นวัตกรรม การรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูล และปฏิทินปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ รัตนา ศรีเหรียญ (ม.ป.ป.) ยังได้สรุปประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้งๆ ไป หรือเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผลการวิจัยที่ค้นพบนี้ไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงกับกลุ่มอื่นๆ ได้ เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในวงจำกัด หรือเป็นปัญหาเฉพาะที่ การศึกษาปัญหาลักษณะนี้ เรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research)

ค. วัตถุประสงค์ของการวิจัยในชั้นเรียน

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
3. เพื่อการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และนวัตกรรม
4. เพื่อพัฒนา ปรับปรุงเทคนิคการวัดและประเมินผล
5. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู - อาจารย์
6. เพื่อพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน

ง. รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน

1. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการหรือรูปแบบ การพัฒนาการเรียน การสอน ได้แก่ การปรับเปลี่ยนและพัฒนาวิธีการสอน ทดลองสอนด้วยเทคนิค และวิธีการต่างๆ

ค้นหาวิธีการ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียน การสร้างแบบฝึกทักษะ และการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน

2. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนการสอน มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความรู้เดิมกับพัฒนาการของการเรียนรู้ ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนของผู้เรียน การวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการวัดประเมินผล และบรรยากาศในห้องเรียนกับผลการเรียนรู้ของนักเรียน

3. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะ และรูปแบบของหลักสูตร มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร การติดตามการใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร

4. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวิจัยด้านนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ การประเมิน ติดตามการใช้แผนการสอน การทดลองใช้วิธีการสอน การสร้างสื่อแบบฝึก ชุดการสอน หนังสือ นวัตกรรม เจตคติของครู/นักเรียนที่มีต่อวิชา บรรยากาศในห้องเรียน

5. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ และรูปแบบของการวัดและประเมินผล การวิจัยด้านนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบแบบต่างๆ วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การหาความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการสอน การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน การเปรียบเทียบวิธีสอน การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสื่อการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากการใช้สื่อ

จ. ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียนมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ก) การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา (Focusing your Inquiry)

ข) การกำหนดปัญหาวิจัย (Formulating a Question) เป็นการกำหนดหัวข้อของเรื่องที่ต้องการทำวิจัย หรือที่เราเรียกว่า ชื่อวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ได้ทำการศึกษามาก่อนหน้านี้ ปัญหาวิจัยในชั้นเรียน ไม่ควรใช้ระยะเวลาในการศึกษานานเกินไป

ค) ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยสามารถค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยจากแหล่งความรู้ เช่น หนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยที่กำลังศึกษา สารานุกรม ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสารการวิจัยสาขาต่างๆ ปรินต์นิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ทั้งรายวันและรายสัปดาห์ นิตยสารต่างๆ และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

ง) การรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิจัยได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ จากแบบบันทึกที่ได้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แบบทดสอบ แบบสอบถาม จากกลุ่ม

ทดลองที่ครูจัดขึ้น ประเภทของข้อมูลที่ใช้เพื่อการวิจัยในชั้นเรียนแบ่งออกได้เป็น นามบัญญัติ เรียงลำดับ อันตรภาคชั้น และสัดส่วน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพก็ได้

จ) การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล เป็นขั้นตอนที่ทำการประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วนำเสนอในรูปของแผนภูมิ ตารางต่าง ๆ รูปแบบของข้อมูลที่น่าสนใจอาจมีลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล หรือผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติและทำการแปลผลออกมา เพื่อให้บุคคลอื่นสามารถทำความเข้าใจในผลการวิเคราะห์ได้

ฉ) การเขียนรายงานการวิจัย (Reporting Results) มี 3 ส่วน คือ

(ก) ส่วนหัว (Heading) เป็นส่วนที่ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ สารบัญตาราง (ถ้ามี) บัญชีภาพประกอบ (ถ้ามี)

(ข) ส่วนตัวรายงาน (Reporting) ส่วนประกอบของตัวรายงานมี 5 ส่วน ตามขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน จำนวนหน้าของงานวิจัยรวมแล้วไม่เกิน 17 หน้า แต่ถ้ามีเอกสารหรือรายการใดๆ ที่ต้องการเพิ่มเติมสามารถใส่ลงไปได้ในส่วนของภาคผนวก

(ค) ส่วนท้าย (Tailing) ประกอบด้วย บรรณานุกรม และภาคผนวก

(4) การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

สุเทพ อ่วมเจริญ (2545: 124-130) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมไว้ว่า ขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วย

ก. กำหนดปัญหาวิจัย โดยวิเคราะห์จาก สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์และวิธีการสอน กระบวนการเรียนรู้ การตอบสนองของผู้เรียน

ข. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นพบทางเลือกหรือแนวทางแก้ปัญหา โดยอาศัยกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ ที่นิยมนำมาใช้ คือ SWOT Analysis

ค. การเก็บรวบรวมข้อมูล คือการสอนตามแผนที่วางไว้ แต่ต่างจากแผนการสอนเดิม แต่เป็นเรื่องเดียวกับการประกันคุณภาพ หรือวงจร PDCA คือ การวางแผนการสอน (Plan) การศึกษาแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) การนำแผนที่พัฒนาแล้วไปปฏิบัติ (Act)

ง. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลายๆ ครั้งมาสรุปหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาของผู้เรียนแต่ละคนตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การวิเคราะห์จะเป็นการเปรียบเทียบความก้าวหน้าก่อนเรียนและหลังเรียนว่ามีความแตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์คุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอนนั้น จะพิจารณาจากค่าสถิติจากคะแนนหลังเรียน

จ. การสรุปผลการวิจัย เป็นการสรุปแผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้ว่า
ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ใดทำให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดหมายที่พึงประสงค์ โดยครูต้องพิจารณาผลการ
ดำเนินงาน กำหนดเกณฑ์การประเมิน เปรียบเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ และแปลความหมาย
จากแนวคิดประการต่างๆ บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในการเรียนการสอน
หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหาร ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุน
การใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อ
จัดการเรียนรู้ และการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2.6 บทบาทในการส่งเสริมการนิเทศการสอนภายใน

1) การนิเทศการศึกษา

บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) กล่าวถึง ความหมายของการนิเทศว่า หมายถึง
กระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมี
เป้าหมายเพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

(1) ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

สังัด อุทรานันท์ (ม.ป.ป.) ได้สรุปเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคน การนิเทศการศึกษาเป็นการแนะนำช่วยเหลือให้คน
ในองค์กรมีความรู้ความสามารถในการทำงานมากขึ้น เพื่อพัฒนางานการนิเทศการศึกษา เป็นการ
สร้างสรรค์วิธีการทำงานให้มี ประสิทธิภาพ
2. เพื่อประชาสัมพันธ์งานการนิเทศการศึกษา เป็นการสร้างความ
ร่วมมือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนกับสังคม
3. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจ
และมีกำลังใจ ในการทำงาน จากจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า งานนิเทศ
การศึกษา มีความหมายเพื่อการพัฒนา ปรับปรุงและส่งเสริมให้เกิดคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียน
ให้ครู มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่ง
แก้ปัญหาด้านการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหาอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อ
คุณภาพการศึกษา

(2) หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ชารี มณีศรี (2538) กล่าวถึงหลักการในการนิเทศการศึกษาว่า

1. การนิเทศการศึกษา เป็นการกระตุ้นเตือนการประสานงาน และ
แนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู โดยทั่วไป
2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์
4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
5. การนิเทศเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์
6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ
7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชน

(2) การนิเทศการสอนภายใน

ก. ความหมายของการนิเทศการสอน

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535: 14) ได้กล่าวว่า การนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการที่จะปรับปรุงการสอนของครู เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ให้สูงขึ้น สอดคล้องกับบุญเกียรติ เทพบุตรดี (2544: 50) ที่สรุปไว้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง ความพยายามของผู้นิเทศที่จะร่วมปรึกษากับครูเพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ

ข. ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

ซารี มณีศรี (2538) ได้ให้ความหมาย ของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในการที่จะแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา การทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

จากความหมายของการนิเทศการสอนและการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว สรุปได้ ว่า การนิเทศการสอนภายใน หมายถึง การจัดระบบหรือกิจกรรม นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุง พัฒนา ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียน การสอนภายในโรงเรียน

ค. แนวคิดหลักในการนิเทศภายในโรงเรียน

1. การนิเทศภายในโรงเรียนเน้นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ภารกิจหลักที่สำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ กิจกรรมเสริม เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ครูผู้สอนเป็นบุคลากรที่สำคัญ ที่จะทำให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้จักคิด ตัดสินใจ วางแผน ลงมือปฏิบัติ หาคำความรู้ สามารถสร้างและสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

ง. หลักการของการนิเทศภายในโรงเรียน

1. การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

และต่อเนื่อง ตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศ เน้นการสร้างระบบข้อมูลระบบ การวางแผน ระบบ การจัดการที่เน้นผลในการพัฒนาครู นักเรียน ระบบการติดตามประเมินผลที่เน้นผลงานและระบบ การเผยแพร่ขยายผล

2. ผู้นิเทศ คือ ผู้ร่วมคิด ร่วมทำ และสนับสนุนข้อมูลความรู้ เพื่อให้บุคลากร ในโรงเรียนสามารถพัฒนาตนเอง คิดและตัดสินใจ และพัฒนางานได้ด้วยตนเอง จนสามารถพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้นเสมอ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการพัฒนา

3. การนิเทศภายในโรงเรียน ต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของการ พัฒนา นักเรียน ครูและโรงเรียนโดยเน้นการนิเทศให้ทั่วถึง การนิเทศอย่างต่อเนื่องและการนิเทศ อย่างมีคุณภาพ

4. เป้าหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การส่งเสริม สนับสนุนหรือ ให้ความช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างให้ประสบ ผลสำเร็จในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ มีกิจนิสัยรักการอ่าน เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

จ. กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการ สนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการช่วยผู้ให้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนและโรงเรียน กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น ต้องศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการแล้ว ดำเนินการด้วยกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการเรียนการสอนควบคู่กัน ไป จึงเกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียนมี 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การที่ทราบสภาพ ที่เป็นปัญหา ความต้องการจะทำให้เป็นแนวทางในการตัดสินใจปฏิบัติงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมี ดังนี้ 1) สำรวจสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 2) ตรวจสอบข้อมูลให้แน่ชัด 3) หามาตรฐานและคุณค่า ของข้อมูล 4) บันทึกรายการความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผนกำหนดทางเลือกแนวคิด เกี่ยวกับการวางแผนเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับนโยบายและแนวคิด ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของอำเภอ จังหวัด โดยนำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มา จัดลำดับความสำคัญ การดำเนินงานก่อนหลัง แล้วศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของ หน่วยเหนือ เพื่อจัดทำแผนและโครงการ และดำเนินการประสานแผน มีรายละเอียดเป็น ขั้นตอน

ได้แก่ เป้าหมาย เวลา และการประสานงาน การจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือ จากปัญหาเรื่องใด ควรปรับปรุงอย่างไร ส่วนการพิจารณาเลือกสื่อและเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อาจเป็นแบบทดสอบหรือแบบประเมินคุณภาพการศึกษา การสร้างเครื่องมือต้องคำนึงถึงเนื้อหาวัตถุประสงค์ และรูปแบบการใช้งาน และก่อนนำเครื่องมือไปใช้จะต้องนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่องนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยการประชุมคณะผู้นิเทศและผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดงานที่รับผิดชอบ และทำความเข้าใจในข้อตกลง ระบบเก็บข้อมูล ปฏิบัติการตามแผนงานหรือประชุมสรุปผลการนิเทศ แล้วนำข้อมูลไปใช้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลและรายงานผลผู้นิเทศควรประเมินผลก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงาน นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ พิจารณามีข้อบกพร่องอย่างไร หาวิธีการพัฒนาให้ดีขึ้น และหากพบว่าการดำเนินงานตามแผนนิเทศบรรลุผลตามที่คาดหวังไว้ก็อาจหาวิธีการ เทคนิคอื่นๆ มาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น แล้วนำไปเผยแพร่ขยายผลต่อไป

จากแนวคิดประการต่างๆ สรุปได้ว่า บทบาทในการส่งเสริมการนิเทศการสอนภายใน หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษา ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุน การจัดการนิเทศการสอนภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การนิเทศการเตรียมการสอน การนิเทศการสอน และ การนิเทศการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาของเทศบาล

3.1 ความเป็นมาของเทศบาล

พระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เรื่องการจัดตั้งเทศบาล ปราบกฏชัดเจนในธรรมนูญลักษณะปกครองนคราภิบาล พ.ศ.2461 โดยกำหนดให้จัดรูปแบบการปกครองท้องถิ่น “เทศบาล” ในเมืองจำลอง “คูสิตธานี” บริเวณพระที่นั่งอัมพรสถาน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเมืองทดลองการปกครองตนเองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยธรรมนูญลักษณะการปกครองนคราภิบาล พ.ศ. 2461 (ประกาศใช้ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2461) ให้สิทธิเสรีภาพแก่ราษฎรเมืองคูสิตธานี (เรียกว่าทวยนาคร) ในการบริหารดำเนินงานท้องถิ่น เช่น

1. การเลือกตั้งสมาชิกสภาคูสิตธานี ซึ่งเรียกว่า เซษฐบุรุษ

2. ในปี พ.ศ. 2465 ประกาศใช้ "กฎธานิโยปการ" เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บภาษีอากร ได้แก่ภาษีที่ดิน ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ฯลฯ เพื่อนำไปบำรุงนคร

3. คณะผู้บริหารคูตีสถานี เรียกว่า คณะนคราภิบาล ซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาจากราษฎรในนครนี้ทำนองเดียวกับระบอบเทศบาลที่ใช้ในสมัยหลังๆ ต่อมาเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงจัดตั้งคณะกรรมการเรียกว่า คณะกรรมการจัดการประชาธิปไตย มีหน้าที่ศึกษาฐานะ สุขาภิบาลในหัวเมืองต่างๆ ทั่วราชอาณาจักรไทย และในประเทศสิงคโปร์ ฮาวาย และฟิลิปปินส์ และได้จัดทำรายงานประกอบการพิจารณาจัดตั้ง "ประชาธิปไตยหรือเทศบาล" ขึ้นกราบบังคมทูล โดยมีสาระเกี่ยวกับ

1. แนวทางในการจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ "เทศบาล"
2. ประสิทธิภาพในการจัดทำบริหารสาธารณะ
3. เป็นสถาบันสอนการปกครองระบอบประชาธิปไตย

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรในท้องถิ่น ปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ได้เรียนรู้และทดลอง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย พระองค์ทรงเห็นว่า “มันเป็นการดีแก่ประชาชนอย่างแท้จริงที่เขาจะเริ่มต้นด้วยการควบคุมกิจการท้องถิ่น ก่อนที่พวกเขาพยายามที่จะควบคุมกิจการของรัฐโดยผ่านทางรัฐสภา” (ชวงส์ ฉายะบุตร 2539: 91) พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้ทรงแต่งตั้ง คณะกรรมการร่าง พระราชบัญญัติเทศบาล และนำเสนอที่ประชุมเทศาภิบาล และส่งร่างพระราชบัญญัติเทศบาลให้กรมร่างกฎหมายพิจารณา แต่ร่างพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับนี้ มิได้ออกมาบังคับใช้ เนื่องด้วยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ต่อมาคณะราษฎร ได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 และได้มีการจัดตั้งเทศบาลเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2478 โดยยกฐานะสุขาภิบาลทั้ง 35 แห่ง ขึ้นเป็นเทศบาล ในปี พ.ศ. 2496 ได้การประกาศใช้ พระราชบัญญัติเทศบาล และมีการแก้ไขเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องถึง 9 ครั้ง การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล เป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2523 ในขณะนั้นมีเทศบาลทั่วราชอาณาจักรไทยทั้งสิ้น 120 เทศบาล

ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทย ได้ออกระเบียบว่าด้วย การกำหนดส่วนราชการของเทศบาล พ.ศ. 2534 โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งกองหรือฝ่ายขึ้นได้ถึง 12 หน่วย ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล กองหรือฝ่ายประปา กองหรือฝ่ายการแพทย์ กองหรือฝ่ายการศึกษา กองหรือฝ่ายคลัง กองช่าง กองหรือฝ่ายช่างสุขาภิบาล กองหรือฝ่ายวิชาการและแผนงาน กองหรือฝ่ายสวัสดิการสังคม กองหรือฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อม หน่วยตรวจสอบภายใน และแขวง

ทั้งนี้การดำเนินงานของเทศบาล ยังอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งปัจจุบัน มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราต่างๆ อีก 2 ครั้ง คือ ในปี พ.ศ. 2543 เรียกว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2543 และใน พ.ศ. 2546 เรียกว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2546

3.1.1 การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเทศบาล

เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่งของไทย ปัจจุบันมี พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เป็นกฎหมายแม่บท กำหนดให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลทั้งนี้ โดย แบ่งเทศบาลเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร การจัดตั้งเทศบาล หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลแต่ละประเภท มีดังนี้

1) เทศบาลตำบล การยกฐานะท้องถิ่นใดให้เป็นเทศบาลตำบลกฎหมาย ไม่ได้กำหนดจำนวนราษฎรและความหนาแน่น ของราษฎรไว้แต่ประการใดเพียงกำหนดไว้ดังนี้

(1) เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองหนาแน่นพอสมควร

(2) มีรายได้เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด ในทางปฏิบัติท้องถิ่นจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนั้น มักจะได้แก่ องค์การปกครองท้องถิ่น รูปสุขาภิบาล อยู่ก่อนแล้ว ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์การยกฐานะสุขาภิบาล เป็นเทศบาลตำบลไว้ ดังนี้

1. มีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่แล้วมา ตั้งแต่ 5,000,001 บาทขึ้นไป

2. มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนเป็นต้นไป

3. ความหนาแน่นของประชากร ตั้งแต่ 1,500 คน ต่อ 1 ตาราง

กิโลเมตร

4. ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรในท้องถิ่นนั้น

2) เทศบาลเมืองท้องถิ่นใดที่ยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ได้จะต้องมี ลักษณะดังนี้

(1) ท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่งให้ยกฐานะเป็น เทศบาลเมืองได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ

(2) สำหรับท้องถิ่นที่มีไซที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็น เทศบาลเมืองได้ จะต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป

2. ราษฎรอาศัยอยู่หนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ต่อ 1 ตาราง
กิโลเมตร

3. มีรายได้พอที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้
3) เทศบาลนคร ท้องถิ่นที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลนครได้ จะต้องมี
ลักษณะดังนี้

(1) เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป
(2) ราษฎรอาศัยอยู่หนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ต่อ 1 ตาราง
กิโลเมตร

(3) มีรายได้พอที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

3.1.2 การจัดการศึกษาของเทศบาล

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาท้องถิ่น ใน
หัวข้อ “ท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ” ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดบทบาท
ของท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา คือ

มาตรา 43 วรรค 2 กำหนดว่าการจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึง
การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 289 วรรค 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะจัด
การศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสม และตามความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น
และเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81
ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนด
เรื่องการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา 38 ให้กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปยังสถานศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะสถานศึกษาที่มีความพร้อม โดยให้สถานศึกษา
นั้นเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลนั้น ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อ
กำกับ ดูแล การจัดการศึกษาตามธรรมนูญของสถานศึกษานั้น

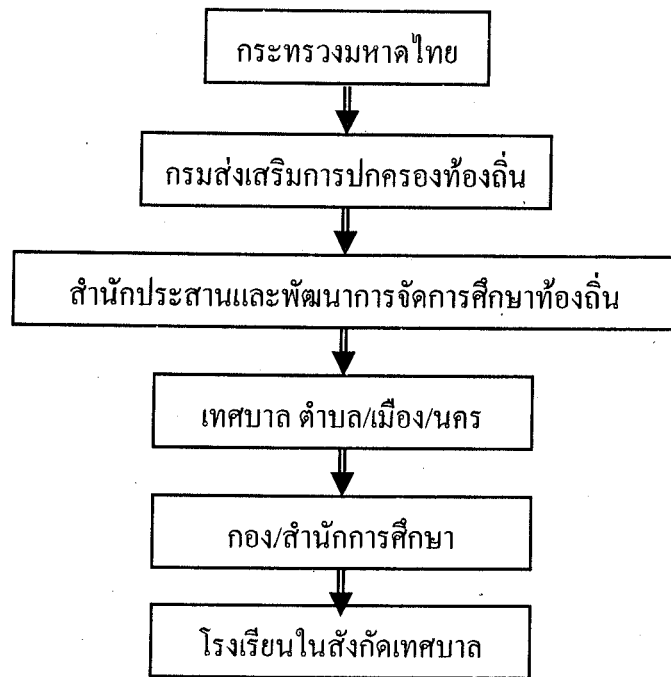
มาตรา 41 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมมีอำนาจหน้าที่
ในการจัดการศึกษาและฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น ทั้ง

การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมและมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีเพียง 3 รูปแบบ คือ

1. กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2539
2. เทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
3. เมืองพัทยา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ได้ระบุอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาไว้
5. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในมาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่เพียงส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม

หากพิจารณาถึงความสอดคล้องกันระหว่าง พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ประกอบกับ มาตรา 41 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะเห็นได้ว่าขณะนี้ มีท้องถิ่นที่สามารถจัดการศึกษาได้ 3 ประเภทเท่านั้น คือ กรุงเทพมหานครเมืองพัทยา และเทศบาล ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 3 ประเภท ก็ได้จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษาอยู่แล้ว ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขณะนี้ยังไม่มีอำนาจจัดการศึกษามีบทบาทเพียงส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม

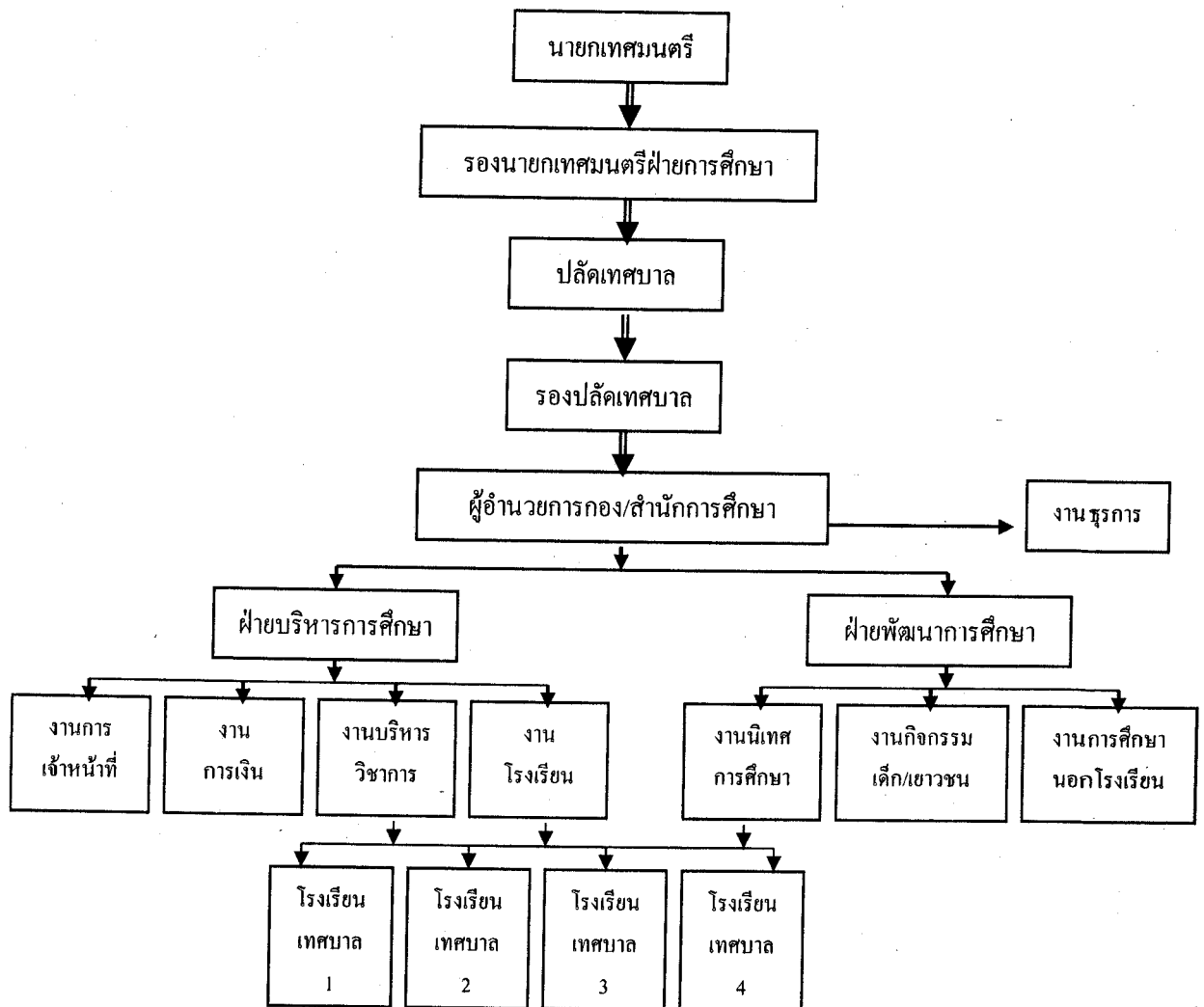
จากบทสรุปดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีรูปแบบการจัดการศึกษา กล่าวคือ มีสำนักการศึกษาส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ด้านนโยบาย การบริหารงานบุคคล งบประมาณ และติดตามผล การจัดการศึกษาของเทศบาลขึ้นตรงต่อนายกเทศมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง มีเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา ดูแลการจัดการศึกษา และกองการศึกษาเทศบาล ทำหน้าที่ด้านบริหารการศึกษา มีผู้อำนวยการศึกษา หรือผู้อำนวยการกองการศึกษา หรือหัวหน้าฝ่ายการศึกษาเทศบาล รับผิดชอบงานการศึกษาของเทศบาล ทำหน้าที่ควบคุมและบริหารการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดตามลำดับ โดยสามารถสรุปโครงสร้างการจัดการศึกษาของเทศบาลได้ดังนี้

ภาพที่ 2.5 แสดงโครงสร้างการบริหารการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล
ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป.) แนวการจัดการศึกษาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่ง
ประเทศไทย

ทั้งนี้ โครงสร้างการบริหารด้านการศึกษาของแต่ละเทศบาลอาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับ
ขนาดของเทศบาลและจำนวนบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งในส่วนของกองหรือฝ่ายการศึกษา จะเป็น
หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาของ
เทศบาล (ต่อมาขยายเป็นมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาล)
ประกอบด้วยฝ่ายและงาน ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารการศึกษา ประกอบด้วย งานการเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งาน
การเงิน และงานโรงเรียน
2. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วย งานนิเทศการศึกษา งานกิจกรรมเด็กและ
เยาวชน งานการศึกษานอกโรงเรียน และงานธุรการ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

ภาพที่ 2.6 แสดงโครงสร้างการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล
 ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป.) แนวการจัดการศึกษาของ
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่ง
 ประเทศไทย

จากโครงสร้างการจัดการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าโรงเรียนในสังกัดเทศบาลจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองหรือสำนักงานการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 2 ฝ่าย ทั้งนี้งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยตรง ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานโรงเรียน และงานนเทศการศึกษา โดยมีขอบข่ายหน้าที่ดังนี้

1. งานบริหารวิชาการ มีหน้าที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาและวิเคราะห์ กำหนดนโยบาย การวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติงานการวิจัย สั่งการ การประสานงาน การตรวจสอบและควบคุมการดำเนินการประเมินผล การจัดทำแผนงานประจำปี การประสานงาน ตรวจสอบ แนะนำการทำแผนการศึกษาของเทศบาล การส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร งานพัฒนา สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา การประเมินผลและรายงานการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการศึกษาทั้งทางด้านบริหารและวิชาการ การส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวิชาการ การบริหารและส่งเสริมการศึกษา การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การศึกษาวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร ทดลองใช้หลักสูตร ตลอดจนปรับปรุงหลักสูตร การสำรวจวิเคราะห์แบบเรียน การใช้ การพัฒนาและเรียบเรียงแบบเรียน และการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา

2. งานโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานควบคุมดูแลโรงเรียนเทศบาล งานตรวจสอบ หลักฐานเอกสารต่างๆ ของโรงเรียน งานพิจารณาจัดตั้ง ขยายโรงเรียน งานดูแล จัดเตรียมและให้ บริหารวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มมือครู สื่อการเรียนการสอนแก่โรงเรียน งานจัดตั้งและส่งเสริมสมาคมครู นักเรียน และมูลนิธิต่างๆ ตลอดจนการจัดตั้งกรรมการศึกษาของโรงเรียน และงานส่งเสริมการจัด กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน งานการติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งานเผยแพร่ข่าวสาร เอกสารต่างๆ ของทางราชการอันเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน งาน ส่งเสริมสุขภาพอนามัยในโรงเรียน งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานปลูกฝัง วินัย และถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติ งานปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับเด็กและชุมชน งานเกี่ยวกับ ทะเบียน ประกาศนียบัตร และใบสุทธิ

3. งานนิเทศการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานสำรวจความต้องการ และปัญหาทางการ ศึกษา งานจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการศึกษา งานวิจัยการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตร งาน ให้บริการทางการศึกษาด้วยการนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำปัญหาทางวิชาการ งานเขียนเอกสาร ตำรา ผลิตอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน งานค้นคว้าทดลอง และเผยแพร่เทคนิควิทยาการแผน ใหม่ทางการศึกษา งานประชุม อบรม สัมมนา ประสานงานและให้บริการทางด้านวิชาการ งาน การวัดผล ประเมินผลทางวิชาการ งานประสานงาน การดำเนินงานด้านวิชาการกับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง

3.2 การจัดการศึกษาของเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

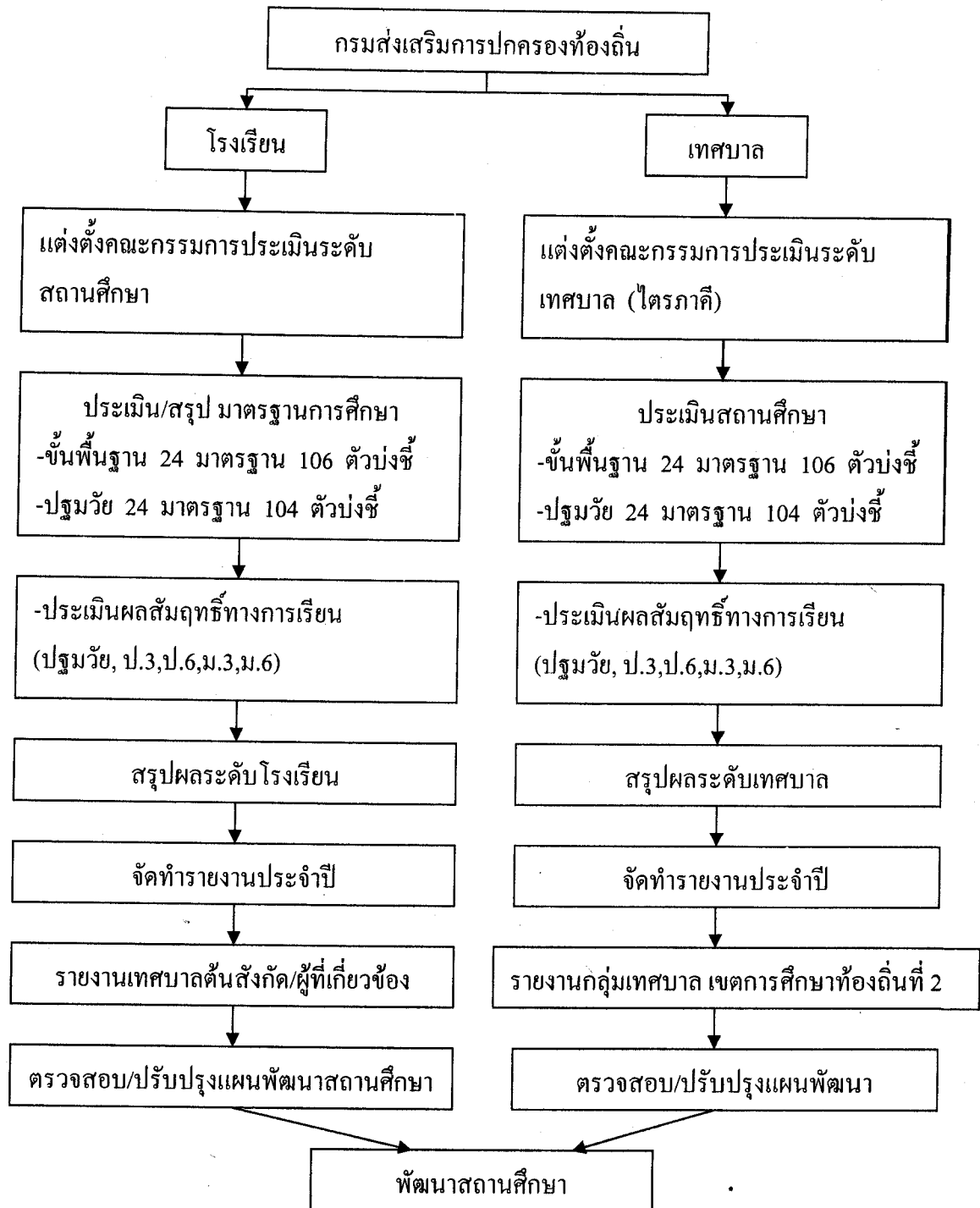
เทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีทั้งสิ้น จำนวน 6 เทศบาล ประกอบด้วย เทศบาลเมืองปัตตานี เทศบาลตำบลตะลุงัน จังหวัดปัตตานี เทศบาลนครยะลา เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา เทศบาลเมืองนราธิวาส และเทศบาลเมืองสุไหงโกทก จังหวัดนราธิวาส จัดอยู่ใน กลุ่มเทศบาลเขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย เทศบาลในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

และสตุล ทั้งนี้โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 32 โรงเรียน มีพนักงานครูและพนักงานจ้างรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,168 คน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น จำนวน 18,465 คน เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษา ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนเทศบาล ครู และนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เทศบาล	ครู			นักเรียน			
	พนักงาน	พนักงาน	รวม	อนุบาล	ประถม	มัธยม	รวม
	ครู	จ้าง					
เมืองปัตตานี	194	39	233	868	3,254	237	4,359
ตำบลตะลุบัน	113	28	141	442	1,586	68	2,096
นครยะลา	245	101	346	886	3,499	372	4,757
เมืองเบตง	58	22	80	194	519	128	841
เมืองนราธิวาส	137	41	178	915	1,689	416	3,020
เมืองสุไหงโกลก	166	24	190	693	2,364	335	3,392
รวม	913	255	1,168	3,998	12,911	1,556	18,465

ทั้งนี้การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดอยู่ในกลุ่มเทศบาลเขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 2 และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ใช้การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นมาตรการในการตรวจสอบคุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ปรับปรุง พ.ศ. 2545 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยได้กำหนดมาตรฐานท้องถิ่น ระดับขั้นพื้นฐาน 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานท้องถิ่นระดับปฐมวัย 24 มาตรฐาน 104 ตัวบ่งชี้ และกำหนดให้มี คณะกรรมการไตรภาคี อันประกอบด้วย ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้น ผู้แทนสถานศึกษา และผู้แทนจากชุมชนหรือภาคเอกชน ทำหน้าที่ประเมินภายในสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้แนวทางดังกล่าว ดังได้แสดงตามภาพที่ 2.7

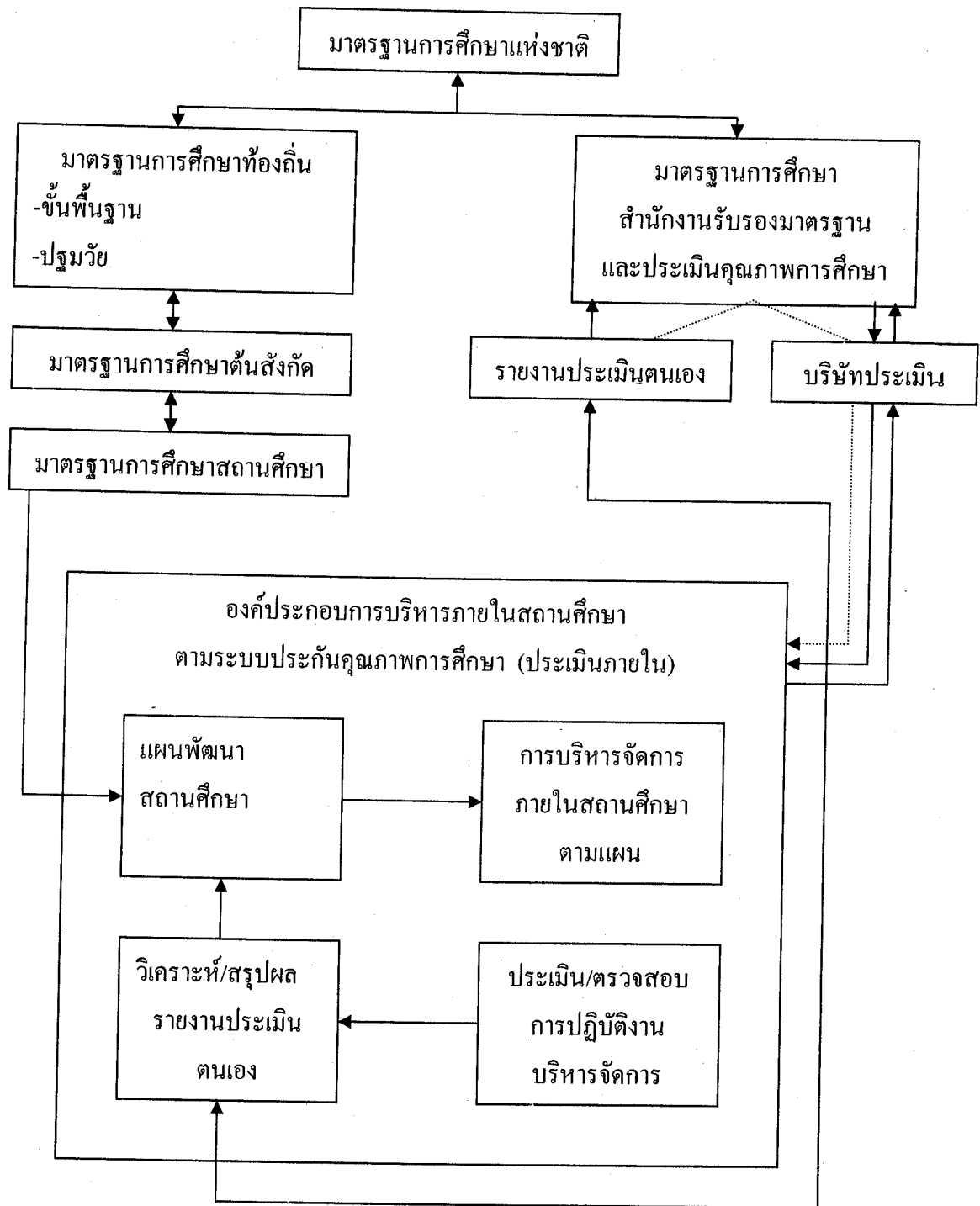
ภาพที่ 2.7 แสดงการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ตามแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป.) แนวทางการจัดการศึกษาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จากการจัดการศึกษาตามแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยดังกล่าว โรงเรียนในสังกัดเทศบาลจึงต้องดำเนินงานภายใต้นโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะจัดการศึกษาตามแนวนโยบายของโรงเรียนสังกัดกลุ่มเทศบาล เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 2 โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ร่วมมือร่วมใจประสาน และให้การส่งเสริมสนับสนุน พัฒนางานวิชาการ และ วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานความหลากหลายแห่งวัฒนธรรมท้องถิ่น” ซึ่งมีนโยบายในการจัดการศึกษาดังนี้

1. จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย
2. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ส่งเสริมและพัฒนาด้านอาชีพ
4. ส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน
5. ดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

นอกจากนี้ โรงเรียนในสังกัดเทศบาล ยังต้องปฏิบัติงานตามนโยบายของเทศบาล ดันสังกัดเป็นหลัก และด้วยเทศบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ทำให้การดำเนินการกิจของเทศบาลจึงไม่ได้ขึ้นตรงกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย นโยบายด้านการศึกษาของเทศบาลแต่ละแห่ง จึงมีความแตกต่างกันตามวิสัยทัศน์ของนายกเทศมนตรีของเทศบาลนั้นๆ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงค่อนข้างเป็นอุปสรรคสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลในทางปฏิบัติ เนื่องจากต้องยึดถือนโยบายทั้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยและเทศบาลต้นสังกัด รวมทั้งต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาล สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับนโยบายต่างๆ ดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้กำหนดองค์ประกอบและความเชื่อมโยงของการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.8 แสดงความเชื่อมโยงของระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป.) แนวการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

ศิริพรรณ จินดาทอง (2540: 137) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการในระดับมาก 6 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ห้องสมุด การนิเทศภายใน และการประชุมอบรมทางวิชาการ ส่วนด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง

ธีระพนธ์ ขวัญตน (2541: บทคัดย่อ) ได้วิจัยสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน โดยสอบถามจากครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 2,718 คน และมัธยมศึกษา จำนวน 412 คน พบว่า ครูผู้สอน มีปัญหาในเรื่องเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ การวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการสอน การจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอน การสร้างและการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล ขาดขวัญและกำลังใจ รับผิดชอบสอนหลายชั้น หลายกลุ่มประสบการณ์ และการได้รับมอบหมายงานอื่น

มนัส ครองญาติ (2541: ง) ได้ศึกษาบทบาทในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา พบว่า (1) บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (2) บทบาทที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (3) บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรพล ทองชาติ (2541: บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาความสามารถในการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2540 เขตการศึกษา 2 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน ที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดต่างกัน ผลการดำเนินงานของโรงเรียน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

วิหาร์ ใจเสรี (2541: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร

ปรากฏผลดังนี้ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครู มีความเห็นด้วยต่อการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน

คำจันทร์ อปการรัตน์ (2542: 82) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการจัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขต 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทที่พึงประสงค์ในการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และรายชื่อ พบว่า ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำเอาผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ศราวุธ อรรถานุรักษ์ (2542: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2 ครูที่มีภูมิลำเนาจังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล และนราธิวาส มีพฤติกรรมการสอนภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ประพันธ์ วงศ์ชาติ (2543: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณในการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) การปฏิรูปสถานศึกษา โรงเรียนที่ได้งบประมาณขนาดกลางและขนาดเล็ก ใช้จ่ายงบประมาณเพื่อปรับปรุงอาคาร สถานที่ และพัฒนาโรงเรียน ทำให้เอื้อต่อการเรียนการสอนมากขึ้น (2) ด้านการปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนทุกขนาด ใช้งบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนครู ส่งผลงานทางวิชาการเข้าประกวดครูดีเด่น ในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งในระดับจังหวัดและเขตการศึกษา (3) ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้รับงบประมาณจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และครุภัณฑ์สำหรับการเรียนการสอน ทำให้โรงเรียนมีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีการพัฒนาขึ้น

สนิท ชื้อสัตย์ (2543: 121-124) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีทัศนะต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีเพียงด้านการนิเทศงานวิชาการ ครูมีทัศนะต่อสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

รุ่งนภา เพชรรักษ์ (2544: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ประจํามัธยม เขตการศึกษา 2 พบว่า ปัญหาการ

ดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ประจำมัสยิด เขตการศึกษา 2 ศูนย์ที่มีพื้นที่ตั้งในถิ่นชนบททุรกันดาร มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงกว่า ศูนย์ที่มีพื้นที่ตั้งที่เป็นชายแดน เป็นชุมชนพัฒนา และที่เป็นหมู่บ้าน อพป.

ธรรมนุญ ศรีจ่านง (2544: ง) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมศิลปากร โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 440 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาในภาพรวมของทุกสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านวุฒิและประสบการณ์การสอนของครู เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมมากที่สุด และ ปัจจัยด้านด้านชุมชน วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมน้อยที่สุด

บุญเกียรติ เทพบุตรดี (2544: ง) ได้วิจัยเรื่องบทบาทการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 296 คน มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (2) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

บุญถื่อ คชเสนีย์ (2544: 3) ได้วิจัยเรื่องบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้โดยรวมทุกด้าน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก (2) บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร เมื่อจำแนกตาม วุฒิการศึกษา สาขาวิชา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาปัญหาอุปสรรคในการบริหารงาน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร เมื่อจำแนกตาม วุฒิการศึกษา สาขาวิชา ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาขนาดของโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มาลี สิ้นเสื่อ (2544: 1) ได้วิจัยเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดเนื้อหาสาระ

หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

ผ่องพรรณ จอมศรี (2546: 5) ได้วิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิรูป การศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ด้านการปฏิรูปหลักสูตร ด้านการปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง

สมเกียรติ ขจรสุวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องศึกษากการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ปฏิบัติงานมากกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่

เจริญ งามดี (2547: ง) ได้ศึกษากการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ พบว่า (1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) สภาพการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ปัญหาการบริหารงานวิชาการพบว่า ผู้บริหารและครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตร ขาดการนิเทศประเมินผลการใช้หลักสูตร ขาดการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน และการผลิตสื่อมีน้อย

พนมชัย นันทะศรี (2547: ง) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 3 พบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง (2) ประสิทธิภาพการสอนของครูตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง (3) การมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ปัญหาการนิเทศภายใน คือ ไม่เป็นระบบ ไม่จริงจัง ครูไม่มีส่วนร่วมใน การนิเทศ ขาดการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง

สมเจตน์ ไชยเมือง (2548: 5) ได้วิจัยเรื่องศึกษาการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่แตกต่างกัน ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนางานวิชาการ และด้านการส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการส่งเสริมการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่ ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษามากกว่าผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก

นิพนธ์ ไทยกลาง (2541: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการ โรงเรียนต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครศรีธรรมราชพบว่า การดำเนินการส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

เพ็ญธนา วราหะกิจ (2541: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรวช บุญล้อม (2544: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอนของพนักงานครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดตรัง พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

โสภณ โชติรัตน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานประสิทธิภาพของการจัดการและการบริหาร โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ขนาดโรงเรียนและท้องที่อำเภอต่างกัน ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ไพฑูรย์ ป็องนารา (2540: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน ด้านส่งเสริมการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ของนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ ปัญหาการปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

บรรจง วิมลรัตน์ (2543: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลชลธารราษฎร์นคราห์ ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัด

เทศบาลด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนพบว่า สภาพการจัดการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ฉลอง พงศ์นราทร (2543: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

เฟื่องฟ้า กัลป์ยาศิริ (2540: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ครูระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยณรงค์ แสงคำ (2541: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา

ถวิล อนันตพงศ์ (2544: 46) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ธีระ ภูคี (2544: 12) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติตามแนวทาง การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

จรีรัตน์ ปานพรหมมินทร์ (2542: 78) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ครูระดับก่อนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน ปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

วิเพลิน ชุมพล (2544: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหาร

แก้ปัญหาอิสระ เป้าหมายของรัฐ หลักสูตรของเขตการศึกษา การสอนในชั้นเรียน และการประเมินผลในชั้นเรียนผลพบว่า ได้คู่มือ แบ่งออกเป็น 12 ส่วน คือ ปรัชญา การพัฒนาหลักสูตร การเรียนโดยการเห็นของจริง ศิลปะกับสังคม ศิลปะการออกแบบ ศิลปะปฏิบัติ การวางแผนการสอน การวางแผนบูรณาการ การให้ความร่วมมือมีเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา และการวางแผนการประเมินผลโดยโปรแกรมต่างๆ

สปาร์ค (Sparks 1960: 3965 อ้างถึงใน สมเจตน์ ไชยเมือง 2548: 29) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานของ ผู้บริหารโรงเรียนระดับอุดมศึกษาในรัฐเคนทักกี พบว่า ผู้บริหารใช้เวลาในการปฏิบัติงานมากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ การนิเทศการสอน การแนะแนว การประชาสัมพันธ์ การศึกษาวิชาการต่างๆ งานธุรการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การควบคุมระเบียบวินัยและการสอน และเมื่อเปรียบเทียบ ความเข้าใจในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ที่ท้องถิ่นโรงเรียนตั้งอยู่ต่างกัน ความเข้าใจในการบริหารงานของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารโรงเรียนที่ขนาดโรงเรียนต่างกัน ความเข้าใจในการบริหารงานของผู้บริหารแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความเข้าใจในการบริหารงานดีกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พอจะสรุปบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ 6 ด้าน คือ การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้ สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยในการเรียนการสอน และการนิเทศการสอนภายใน และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงพอสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภูมิฐานะต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษา ที่บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษา ที่บริหารในโรงเรียนที่มีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนต่างกัน รวมทั้งยังเห็นได้ว่างานวิจัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีจำนวนไม่มากนัก จึงควรมีการศึกษา บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ให้สามารถตอบสนอง จุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอน โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 32 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 352 คน ตามรายละเอียดดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน
2. รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน
3. หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 32 คน
4. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 256 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 32 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 258 คน ตามรายละเอียดดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32

คน และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 32 คน ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากมีสัดส่วนของประชากรจำนวนน้อย

2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ขนาดของโรงเรียนและที่ตั้งของเทศบาลเป็นขั้นของการสุ่ม โดยเทียบจาก ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. 1970 : 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน แล้วสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก โดยมีขั้นตอนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 นำประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 32 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 352 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตาราง กำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. 1970 : 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 258 คน ตามรายละเอียดดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน ใช้ประชากรทั้งหมด
- 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน ใช้ประชากรทั้งหมด
- 3) หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 32 คน ใช้ประชากรทั้งหมด
- 4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 256 คน

ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน

ขั้นที่ 2 แบ่งประชากร เฉพาะหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ออกเป็นชั้น โดยใช้ขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และที่ตั้งของเทศบาล เป็นขั้นของการสุ่ม โดยแบ่งที่ตั้งของเทศบาลเป็น เทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองกับ เทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ และแบ่งขนาดโรงเรียนเป็น

- 1) ขนาดเล็ก หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงไป
- 2) ขนาดกลาง หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
- 3) ขนาดใหญ่ หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
- 4) ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 ทำการสุ่มเฉพาะหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ตามขนาดของโรงเรียนและที่ตั้งของเทศบาล จำนวน 162 คน แล้วสุ่มแบบง่ายโดยวิธีจับฉลาก

ขั้นที่ 4 สุ่มแบบเจาะจง โดยให้โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทุกโรงเรียน ตอบแบบสอบถาม 3 ฉบับ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 ฉบับ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 ฉบับ และหัวหน้างานวิชาการ 1 ฉบับ ส่วนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

8 กลุ่มสาระ ให้ตอบแบบสอบถามเฉพาะโรงเรียนที่ทำการสุ่มได้ตามขั้นตอนที่ 3 ดังตารางกลุ่มตัวอย่างที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ที่ตั้งของเทศบาล	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง				รวม
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	
1	อำเภอเมือง	-	48	72	16	-	30	46	10	86
2	ต่างอำเภอ	24	64	24	8	15	41	15	5	76
รวม		24	112	96	24	15	71	61	15	162

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ตามรายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรภูมิฐานะ ขนาดโรงเรียน และที่ตั้งของเทศบาล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเป็นการสอบถามความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทอยู่ในระดับใด ตามตัวแปรของการวิจัย 6 ด้าน มีจำนวน 56 ข้อ ตามรายละเอียดดังนี้

1. การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา จำนวน 9 ข้อ
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 12 ข้อ
3. การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ
5. การวิจัยในการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ
6. การนิเทศการสอนภายใน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended questionnaire) เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหรือพัฒนา เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 การสร้างและการพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่จะนำไปใช้เป็นพื้นฐานการวิจัย
2. ศึกษาวิธีการทำแบบสอบถาม และเกณฑ์การให้คะแนน
3. สร้างแบบสอบถาม โดยนำกรอบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ข้อคำถาม 80 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมพิจารณา และนำมาปรับปรุง ได้ข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณา จำนวน 60 ข้อ
5. นำแบบสอบถามไปให้ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยง (Validity) ของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยได้ข้อคำถาม ที่มีค่าความเที่ยง (Validity) มากกว่า 0.8 จำนวน 56 ข้อ ซึ่งคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย
 - 1) ดร.วรรณวิมล ภิญโญสุภสิทธิ์ หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
 - 2) ดร.นพเก้า ณ พัทลุง อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
 - 3) ดร.อบตวรรณ วีระธรรมโม อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
 - 4) นางอัคราภรณ์ ยังอภัย ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา
 - 5) นางสาวสุภารัตน์ ยี่แป้น ครูใหญ่โรงเรียนพลวิทยาสองภาษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 โรงเรียน โรงเรียนละ 11 ฉบับ โดยทดลองเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 77 ฉบับ ได้กลับคืนมาจำนวน 70 ฉบับ แล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99
7. ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วเสนอกณะอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ก่อนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา หรือผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลต่างๆ ใน
จังหวัดปัตตานียะลา และนราธิวาส เพื่อขอความอนุเคราะห์แจ้งผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัด
- 3.2 นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากผู้อำนวยการสำนักการศึกษา หรือผู้อำนวยการ
กองการศึกษาเทศบาลต่างๆ ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ
ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนสังกัดเทศบาล
- 3.3 จัดส่งแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 250 ฉบับ จากจำนวนทั้งหมดที่ส่ง
ไป 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.90 มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตาม
ขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
 - 4.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกแบบสอบถามที่
สมบูรณ์มาจัดหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ศึกษา
 - 4.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากสถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถามจากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (percentage)
 - 4.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากบทบาทในการส่งเสริม
การจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ โดย
 1. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมมากที่สุดให้	5	คะแนน
ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมมากให้	4	คะแนน
ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมปานกลางให้	3	คะแนน
ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมน้อยให้	2	คะแนน
ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ เพื่อทราบบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน บทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน เฉลี่ยรายข้อดังนี้

ค่าเฉลี่ย (mean)	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับมาก
2.50 - 3.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับน้อย
1.00 - 1.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตาม ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภูมิฐานะของผู้บริหาร และที่ตั้งของเทศบาล

4. ทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตาม ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน

5. ทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

4.1.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำปัญหา และข้อเสนอแนะ จากกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์เนื้อหาและจัดลำดับความถี่ เพื่อประกอบการอภิปรายผล

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha - coefficient)
2. ค่าร้อยละ (percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
5. ค่าที (t-test for independent samples)
6. ค่าเอฟ (F-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 7 ตอน ประกอบด้วย
- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีภูมิฐานะต่างกัน
 - ตอนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน
 - ตอนที่ 5 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน
 - ตอนที่ 6 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	ผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 250)	
	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
-ผู้บริหาร	58	23.2
-ครู	192	76.8
ภูมิลำเนา		
-คนในพื้นที่	166	66.4
-คนนอกพื้นที่	84	33.6
ขนาดโรงเรียน		
-ขนาดเล็ก	22	8.8
-ขนาดกลาง	107	42.8
-ขนาดใหญ่	97	38.8
-ขนาดใหญ่พิเศษ	24	9.6
ที่ตั้งเทศบาล		
-ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง	133	53.2
-ตั้งอยู่ต่างอำเภอ	117	46.8

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าเป็นผู้บริหาร จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และเป็นครู จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 76.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามภูมิลำเนา พบว่าเป็นคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และเป็นคนนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดโรงเรียน พบว่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 107 คน คิดเป็น ร้อยละ

42.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามที่ตั้งของเทศบาล พบว่าเป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ดังได้แสดงรายละเอียดในตาราง 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

ด้าน ที่	บทบาทในการส่งเสริมของผู้บริหาร	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
1	การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา	3.37	0.71	ปาน กลาง	6
2	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.67	0.65	มาก	1
3	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	3.45	0.64	ปาน กลาง	4
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.55	0.69	มาก	2
5	การวิจัยในการเรียนการสอน	3.52	0.70	มาก	3
6	การนิเทศการสอนภายใน	3.42	0.76	ปาน กลาง	5
รวมทุกด้านเฉลี่ย		3.50	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.50$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x}=3.67$) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.55$) การวิจัยในการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.52$) และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x}=3.45$) การนิเทศการสอน ภายใน ($\bar{x}=3.42$) และการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x}=3.37$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

ข้อที่	การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
1	ผู้บริหารให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ ในการจัดสาระ การเรียนรู้ ของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	3.36	0.86	ปานกลาง	5
2	ผู้บริหารจัดหาหรือจัดให้มีเอกสารประกอบหลักสูตรอย่าง เพียงพอ และครบถ้วนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	3.48	0.89	ปานกลาง	3
3	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรจาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	3.16	0.90	ปานกลาง	9
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจสภาพชุมชน และนำข้อมูล ที่ได้จากการสำรวจไปใช้ในการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.16	0.88	ปานกลาง	8
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.22	0.89	ปานกลาง	7
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการหรือกิจกรรม เพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	3.34	0.89	ปานกลาง	6
7	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่เน้นให้ ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.56	0.81	มาก	1
8	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกระบวนการและเนื้อหาสาระของ หลักสูตร ที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องกันทุกระดับ	3.45	0.86	ปานกลาง	4
9	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูวิเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตร และนำไปจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้	3.55	0.89	มาก	2
รวมทุกข้อเฉลี่ย		3.37	0.71	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารส่งเสริมการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.56$) และ ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.16$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ ในการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.77	0.81	มาก	3
2	ผู้บริหารจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.74	0.85	มาก	4
3	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.53	0.84	มาก	10
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.69	0.83	มาก	8
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ แบบโครงงาน หรือกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติจริง	3.53	0.84	มาก	10
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีครูแกนนำและครูเครือข่าย ด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.15	0.87	ปาน กลาง	12
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์และ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน	3.95	0.90	มาก	1
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็น กัลยาณมิตรระหว่างครูกับผู้เรียน	3.86	0.83	มาก	2
9	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ ทั้งในโรงเรียนและ ที่บ้าน	3.61	0.88	มาก	9

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ต่อ)

ข้อที่	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และ เหมาะสมสภาพของท้องถิ่น	3.72	0.81	มาก	7
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ ที่ สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	3.72	0.77	มาก	5
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน	3.72	0.80	มาก	6
รวมทุกข้อเฉลี่ย		3.67	0.65	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารส่งเสริม ให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด ($\bar{x} = 3.95$) และ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีครูแกนนำและครูเครือข่าย ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.15$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

ข้อ ที่	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้	3.76	0.83	มาก	1
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและจัดทำสื่อหรือนวัตกรรมที่ หลากหลาย และแปลกใหม่	3.54	0.82	มาก	6
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีห้องสื่อการเรียนรู้ ที่ให้บริการ แหล่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียน	3.57	0.82	มาก	4
4	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ และจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ ทางด้านสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.74	0.83	มาก	2
5	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตามการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอน	3.31	0.89	ปานกลาง	8
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจและจัดทำสารสนเทศ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน	3.10	0.85	ปานกลาง	12
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.19	0.87	ปานกลาง	10
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อผู้เรียน	3.64	0.76	มาก	3
9	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	3.53	0.76	มาก	7
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจและจัดทำสารสนเทศด้าน แหล่งเรียนรู้ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน	3.18	0.87	ปานกลาง	11

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ (ต่อ)

ข้อ ที่	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผู้เรียนไปศึกษาเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	3.56	0.87	มาก	5
12	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้ง ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	3.24	0.92	ปานกลาง	9
รวมทุกข้อเฉลี่ย		3.45	0.64	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่าผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด ($\bar{x} = 3.76$) และ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจและจัดทำสารสนเทศด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่นของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.10$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อ ที่	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
1	ผู้บริหารจัดให้มีคู่มือและเอกสาร ในการวัดและ ประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องตาม แนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการ ศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	3.59	0.84	มาก	4
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ และให้ คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตามแนวทาง ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	3.56	0.82	มาก	5
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียน การสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้	3.59	0.79	มาก	3
4	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้จัดการเรียน การสอน	3.40	0.82	ปานกลาง	7
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับทราบ ถึงเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล	3.54	0.84	มาก	6
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมิน ตนเอง รวมทั้งให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลผู้เรียน	3.39	0.79	ปานกลาง	8
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย ต่อเนื่อง และเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	3.65	0.79	มาก	1
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียน การสอน	3.60	0.75	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.55	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ต่อเนื่อง และเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.65$) และ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองรวมทั้งให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.39$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน

ข้อที่	การวิจัยในการเรียนการสอน	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อจัดการเรียนการสอน	3.82	0.79	มาก	1
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพของผู้เรียน แก้ไข และพัฒนาผู้เรียน	3.71	0.77	มาก	2
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบโครงงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้	3.49	0.83	ปานกลาง	5
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.60	0.81	มาก	4
5	ผู้บริหารจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	3.68	0.84	มาก	3
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีครูแกนนำและครูเครือข่ายในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.28	0.97	ปานกลาง	7
7	ผู้บริหารจัดให้มีระบบ นิเทศ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.39	0.85	ปานกลาง	6
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ต่อชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น	3.20	0.94	ปานกลาง	8
	รวมเฉลี่ย	3.52	0.70	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.68$) และ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ต่อชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.20$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการนิเทศการสอนภายใน

ข้อที่	การนิเทศการสอนภายใน	ผู้บริหารและครู (N= 250)			
		\bar{x}	S.D.	บทบาท	ลำดับ
1	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมิน การเตรียมการสอนของครู ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.44	0.85	ปานกลาง	2
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำ ผลการนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการเตรียมการสอน	3.36	0.86	ปานกลาง	7
3	ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ และดำเนินการ นิเทศตามแผน	3.39	0.87	ปานกลาง	6
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรในการ นิเทศการสอน และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการนิเทศ	3.52	0.81	มาก	1
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำ ผลการนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการสอน	3.42	0.91	ปานกลาง	4
6	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานด้าน การวัดและประเมินผลผู้เรียนของครู	3.42	0.83	ปานกลาง	3
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำ ผลการนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน ด้านวัดและประเมินผล	3.40	0.84	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย		3.42	0.76	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนิเทศการสอน ภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรในการนิเทศการสอน และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.52$) และ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงการเตรียมการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.36$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ที่	บทบาทในการส่งเสริม ของผู้บริหาร	คนในพื้นที่ (N=166)		คนนอกพื้นที่ (N=84)			t- test	Sig.	
		\bar{x}	S.D	บทบาท	\bar{x}	S.D			บทบาท
1	การจัดสาระหลักสูตรของ สถานศึกษา	3.39	0.71	ปาน กลาง	3.32	0.71	ปาน กลาง	0.78	0.44
2	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.70	0.63	มาก	3.61	0.69	มาก	1.04	0.30
3	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	3.47	0.61	ปาน กลาง	3.40	0.71	ปาน กลาง	0.81	0.42
4	การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.54	0.70	มาก	3.55	0.68	มาก	0.05	0.96
5	การวิจัยในการเรียน การสอน	3.53	0.66	มาก	3.50	0.78	มาก	0.30	0.76
6	การนิเทศการสอนภายใน	3.41	0.75	ปาน กลาง	3.44	0.79	ปาน กลาง	0.29	0.78
รวมทุกด้านเฉลี่ย		3.52	0.60	มาก	3.47	0.66	ปาน กลาง	0.56	0.58

จากตารางที่ 4.3 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ใน
ภาพรวม คนในพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคนนอกพื้นที่ ซึ่ง
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า คนในพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ย
สูงกว่าคนนอกพื้นที่ ใน 4 ด้าน โดยมี 2 ด้านที่คนนอกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ ด้านการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการสอนภายใน เมื่อเปรียบเทียบภูมิลำเนาของ
ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ขนาด
โรงเรียนต่างกัน

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ที่ขนาดโรงเรียนต่างกัน

บทบาทในการ ส่งเสริม	ขนาดเล็ก (N= 22)			ขนาดกลาง (N= 107)			ขนาดใหญ่ (N=97)			ขนาดใหญ่พิเศษ (N=24)			F	P
	\bar{x}	S.D	บทบาท	\bar{x}	S.D	บทบาท	\bar{x}	S.D	บทบาท	\bar{x}	S.D	บทบาท		
1.การจัดสาระ หลักสูตรของ สถานศึกษา	3.24	0.48	ปาน กลาง	3.14	0.70	ปาน กลาง	3.50	0.70	มาก	3.93	0.55	มาก	11.07*	0.00
2.การจัด กระบวนการ เรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็น สำคัญ	3.54	0.44	มาก	3.54	0.66	มาก	3.75	0.67	มาก	3.98	0.58	มาก	4.09*	0.01
3.การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่ง เรียนรู้	3.35	0.48	ปาน กลาง	3.23	0.67	ปาน กลาง	3.60	0.60	มาก	3.87	0.46	มาก	10.57*	0.00
4.การวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้	3.49	0.50	ปาน กลาง	3.35	0.69	ปาน กลาง	3.66	0.70	มาก	3.97	0.48	มาก	7.29*	0.00
5.การวิจัยใน การเรียน การสอน	3.43	0.47	ปาน กลาง	3.31	0.73	ปาน กลาง	3.66	0.67	มาก	3.95	0.51	มาก	8.40*	0.00
6.การนิเทศ การสอน ภายใน	3.23	0.62	ปาน กลาง	3.11	0.70	ปาน กลาง	3.71	0.74	มาก	3.82	0.65	มาก	15.46*	0.00
รวมทุกด้าน เฉลี่ย	3.39	0.41	ปาน กลาง	3.30	0.63	ปาน กลาง	3.65	0.60	มาก	3.92	0.45	มาก	10.70*	0.00

* p < .05

จากตารางที่ 4.4 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวม โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) รองลงมา เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$) และโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า โรงเรียนทุกขนาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียว คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนด้านอื่นๆ โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าต้องมีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe) ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.4.1-4.4.7

ตารางที่ 4.4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.39	3.30	3.65	3.92
ขนาดเล็ก	3.39	-	0.09	-0.26	-0.53*
ขนาดกลาง	3.30		-	-0.35*	-0.62*
ขนาดใหญ่	3.65			-	-0.27
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.92				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4.1 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 4.4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
	\bar{x}	3.24	3.14	3.50	3.93
ขนาดเล็ก	3.24	-	0.10	-0.26	-0.69*
ขนาดกลาง	3.14		-	-0.36*	-0.79*
ขนาดใหญ่	3.50			-	-0.43
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.93				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4.2 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 4.4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.54	3.54	3.75	3.98
ขนาดเล็ก	3.54	-	-0.00	-0.21	-0.44
ขนาดกลาง	3.54		-	-0.21	-0.44*
ขนาดใหญ่	3.75			-	-0.23
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.98				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4.3 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างรายคู่อื่น

ตารางที่ 4.4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
	\bar{x}	3.35	3.23	3.60	3.87
ขนาดเล็ก	3.35	-	0.12	-0.25	-0.52*
ขนาดกลาง	3.23		-	-0.37*	-0.64*
ขนาดใหญ่	3.60			-	-0.27
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.87				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4.4 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 4.4.5 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
	\bar{x}	3.49	3.35	3.66	3.97
ขนาดเล็ก	3.49	-	0.14	-0.17	-0.48
ขนาดกลาง	3.35		-	-0.31*	-0.62*
ขนาดใหญ่	3.66			-	-0.31
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.97				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4.5 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นรายคู่ เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 4.4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.43	3.31	3.66	3.95
ขนาดเล็ก	3.43	-	0.12	-0.23	-0.52
ขนาดกลาง	3.31		-	-0.35*	-0.64*
ขนาดใหญ่	3.66			-	-0.29
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.95				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4.6 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 4.4.7 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนิเทศการสอนภายใน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
	\bar{x}	3.23	3.11	3.71	3.82
ขนาดเล็ก	3.23	-	0.12	-0.48*	-0.59*
ขนาดกลาง	3.11		-	-0.60*	-0.71*
ขนาดใหญ่	3.71			-	-0.11
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.82				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4.7 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่โรงเรียนมี
ที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่โรงเรียนมี
ที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน

ที่	บทบาทในการส่งเสริม ของผู้บริหาร	อยู่ในอำเภอเมือง (N=133)			อยู่ต่างอำเภอ (N=117)			t-test	Sig.
		\bar{x}	S.D	บทบาท	\bar{x}	S.D	บทบาท		
		1	การจัดสาระหลักสูตรของ สถานศึกษา	3.54	0.62	มาก	3.16		
2	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.86	0.55	มาก	3.45	0.69	ปาน กลาง	5.07*	0.00
3	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	3.67	0.54	มาก	3.19	0.66	ปาน กลาง	6.38*	0.00
4	การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้	3.73	0.59	มาก	3.34	0.74	ปาน กลาง	4.53*	0.00
5	การวิจัยในการเรียนการสอน	3.74	0.61	มาก	3.27	0.72	ปาน กลาง	5.59*	0.00
6	การนิเทศการสอนภายใน	3.63	0.71	มาก	3.18	0.76	ปาน กลาง	4.83*	0.00
รวมทุกด้านเฉลี่ย		3.70	0.51	มาก	3.27	0.66	ปาน กลาง	5.74*	0.00

* p < .05

จากตารางที่ 4.5 พบว่าบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวมและรายด้านรวมพบว่า เทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) โดยมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$) เมื่อเปรียบเทียบที่ตั้งของโรงเรียนสังกัดเทศบาลระหว่างเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองกับเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

ตอนที่ 6 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน
สังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 4.6 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน
สังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่	บทบาทในการส่งเสริมของผู้บริหาร	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา	24	11.94	3
2	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	64	31.84	1
3	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	32	15.92	2
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	6	2.99	6
5	การวิจัยในการเรียนการสอน	13	6.47	5
6	การนิเทศการสอนภายใน	19	9.45	4
	อื่นๆ	43	21.39	
	รวมทุกด้าน	201	100	

จากตารางที่ 4.6 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ ร้อยละ
31.84 มีปัญหาด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 15.92 มีปัญหาด้าน
การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 11.94 มีปัญหาด้านการจัดสาระหลักสูตรของ
สถานศึกษา ร้อยละ 9.45 มีปัญหาด้านการนิเทศการสอนภายใน ร้อยละ 6.47 มีปัญหาด้านการวิจัย
ในการเรียนการสอน ร้อยละ 2.99 มีปัญหาด้านการวัดแลประเมินผลการเรียนรู้ และร้อยละ 21.39
มีปัญหาด้านอื่นๆ

ตารางที่ 4.6.1 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

ที่	ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ผู้บริหารไม่มีความรู้ด้านการบริหารหลักสูตรเพียงพอ ไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ครูได้.....	6	2.99	1
2	โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านหลักสูตร.....	3	1.49	4
3	ครูยังคงยึดแบบเรียนในการจัดการเรียนการสอนมากกว่าการยึดหลักสูตร.....	4	1.99	3
4	นักเรียนต้องเรียนหลักสูตรอิสลามศึกษาควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเกิดความเหนื่อยล้า ไม่กระตือรือร้นต่อการเรียน.....	5	2.49	2
5	เหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้ต้องปิดเรียนบ่อยครั้ง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามสาระหลักสูตร.....	3	1.49	4
6	ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการเรียนหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานแต่จะมุ่งเน้นหลักสูตรอิสลามศึกษา.....	3	1.49	4
รวมรายด้าน		24	11.94	

จากตารางที่ 4.6.1 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ร้อยละ 11.94 เมื่อพิจารณารายข้อ ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 2.99 ผู้บริหารไม่มีความรู้ด้านการบริหารหลักสูตรเพียงพอ ไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ครูได้

ตารางที่ 4.6.2 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ที่	ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ครูไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนยังคงยึดแบบเรียนเป็นสำคัญ.....	8	3.98	2
2	ผู้เรียนมีปัญหาด้านการใช้ภาษาไทยส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	7	3.48	3
3	ครูมีภาระงานตามนโยบายของเทศบาลมากส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	10	4.98	1
4	ครูประสบปัญหาความไม่ปลอดภัย ขาดขวัญกำลังใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้.....	6	2.99	4
5	ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพประมง และที่ไปประกอบอาชีพที่ประเทศมาเลเซีย จะไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	8	3.98	2
6	การจัดสรรงบประมาณด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีน้อย ไม่เพียงพอ.....	6	2.99	4
7	ครูจบตรงสาขาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่เพียงพอ.....	4	1.99	6
8	ผู้บริหารไม่สามารถบริหารงบประมาณได้อย่างเสมอภาคในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	2	0.99	8
9	ผู้บริหารขาดการเสริมแรงหรือให้ขวัญกำลังใจแก่ครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	3	1.49	7
10	ผู้บริหารไม่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญได้เท่าที่ควร.....	3	1.49	7
11	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานตามนโยบายมากกว่าการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน.....	5	2.49	5
12	ครูไม่ได้สอนตามสาขาและความถนัด.....	2	0.99	8
รวมรายด้าน		64	31.84	

จากตารางที่ 4.6.2 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ
ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 31.84 เมื่อพิจารณารายชื่อ ปัญหาที่พบบ่อยที่สุด ร้อยละ
4.98 ครูมีภาระงานตามนโยบายของเทศบาลมาก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้

ตารางที่ 4.6.3 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

ที่	ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ ส่งผลให้โรงเรียนไม่กล้านำนักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่.....	9	4.49	1
2	แหล่งเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศมีน้อย.....	2	0.99	5
3	ครูไม่พัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนการสอน.....	8	3.98	2
4	ขาดงบประมาณในการจัดจ้างภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	3	1.49	4
5	ขาดงบประมาณในการส่งเสริมการจัดทำสื่อ นวัตกรรม	7	3.48	3
6	ให้แก่ครูโรงเรียนมีพื้นที่น้อยเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน.....	3	1.49	4
รวมรายด้าน		32	15.92	

จากตารางที่ 4.6.3 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 15.92 เมื่อพิจารณารายข้อ ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 4.49 ความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ ส่งผลให้โรงเรียนไม่กล้านำนักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่

ตารางที่ 4.6.4 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้

ที่	ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ผู้ปกครองไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียน เนื่องจากต้องประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลา.....	2	0.99	2
2	การประเมินผลตามสภาพจริงช่วยให้ผู้เรียนผ่านการประเมิน ระดับช่วงชั้นแต่ไม่ผ่านการประเมินระดับชาติ.....	2	1.00	1
3	ผู้บริหารไม่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือ วัดและประเมินผลได้	2	1.00	1
รวมรายด้าน		6	2.99	

จากตารางที่ 4.6.4 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ
ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดและประเมิน
ผลการเรียนรู้ ร้อยละ 2.99 เมื่อพิจารณารายชื่อ ปัญหาที่พบมีความถี่เท่ากัน คือ ผู้บริหารไม่
สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลได้ การประเมิน ผลตามสภาพ
จริงช่วยให้ผู้เรียนผ่านการประเมินระดับช่วงชั้น แต่ไม่ผ่านการประเมินระดับชาติ และผู้ปกครอง
ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียน เนื่องจากต้องประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลา

ตารางที่ 4.6.5 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวิจัยในการเรียน
การสอน

ที่	ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ครูมีภาระงานตามนโยบายเทศบาลมาก ทำให้การดำเนินการวิจัยขาดความต่อเนื่อง.....	5	2.49	1
2	ผู้บริหารไม่มีความรู้เพียงพอในการให้คำแนะนำด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู.....	4	1.99	2
3	ครูแก้ปัญหาในการวิจัยไม่ตรงประเด็นปัญหา.....	2	0.99	4
4	ผู้บริหารขาดการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานด้านการวิจัยของครู....	2	1.00	3
รวมรายด้าน		13	6.47	

จากตารางที่ 4.6.5 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน ร้อยละ 6.47 เมื่อพิจารณารายข้อ ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 2.49 ครูมีภาระงานตามนโยบายเทศบาลมาก ทำให้การดำเนินการวิจัยขาดความต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.6.6 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน
สังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนิเทศการสอนภายใน

ที่	ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ผู้บริหารมีความรู้ด้านงานวิชาการไม่เพียงพอไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างจริงจัง.....	11	5.47	1
2	ผู้บริหารมีภารกิจต้องเข้าร่วมประชุมบ่อยครั้งทำให้การดำเนินการนิเทศไม่ต่อเนื่อง.....	5	2.49	2
3	ศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศเพียงเพื่อประเมินโรงเรียน แต่ไม่ได้ส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนเท่าที่ควร.....	3	1.49	3
รวมรายด้าน		19	9.45	4

จากตารางที่ 4.6.6 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนิเทศการสอนภายใน ร้อยละ 9.45 เมื่อพิจารณารายชื่อ ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 5.47 ผู้บริหารมีความรู้ด้านงานวิชาการไม่เพียงพอ ไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างจริงจัง

ตารางที่ 4.6.7 ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน
สังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านอื่นๆ

ที่	ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	สถานศึกษาไม่มีอำนาจในการบริหารงบประมาณ ทำให้การจัดสรร งบประมาณไม่เพียงพอและ ไม่ตรงตามความต้องการ.....	11	5.47	2
2	ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีอิสระในการบริหารต้องปฏิบัติตามนโยบาย เทศบาล.....	14	6.97	1
3	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเท่าที่ควร.....	9	4.48	3
4	ผู้บริหารไม่สามารถกระจายงานให้ครูทุกคนได้อย่างทั่วถึงและเท่า เทียมกัน เพราะต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพและความรับผิดชอบ ของแต่ละบุคคล.....	2	0.99	5
5	ครูที่เข้าทำงานด้วยระบบเส้นสายนักการเมืองจะไม่มีประสิทธิภาพ และไม่พัฒนาตนเอง.....	2	0.99	5
6	ผู้บริหารเกรงใจครู ไม่กล้าตัดสินใจ และไม่กล้ารับผิดชอบ.....	5	2.49	4
รวมรายด้าน		43	21.39	

จากตารางที่ 4.6.7 พบว่าปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านอื่นๆ ร้อยละ 21.39 เมื่อ
พิจารณารายข้อ ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 6.97 ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีอิสระในการบริหารงาน
ต้องปฏิบัติตามนโยบายเทศบาล

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 4.7 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่	บทบาทในการส่งเสริมของผู้บริหาร	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา	2	2.99	4
2	การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	33	49.25	1
3	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	12	17.91	2
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	2	2.99	4
5	การวิจัยในการเรียนการสอน	2	2.99	4
6	การนิเทศการสอนภายใน	9	13.43	3
	อื่นๆ	9	13.43	
	รวมทุกด้าน	201	100	

จากตารางที่ 4.7 พบว่าข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ร้อยละ 49.25 มีข้อเสนอแนะ
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 17.91 มีข้อเสนอแนะด้านการใช้สื่อ
เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 13.43 มีข้อเสนอแนะด้านการนิเทศการสอนภายใน ร้อยละ
2.99 มีข้อเสนอแนะด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ร้อยละ 2.99 มีข้อเสนอแนะด้าน
การวัดแลประเมินผลการเรียนรู้ และร้อยละ 2.99 มีข้อเสนอแนะด้านการวิจัยในการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.7.1 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่	บทบาทในการส่งเสริม ของผู้บริหาร	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	การจัดสาระหลักสูตร ของสถานศึกษา	1.ควรส่งเสริมหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม.....	2	2.99	7
2	การจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	1.เทศบาลควรกระจายอำนาจการบริหารงาน วิชาการให้โรงเรียนได้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	6	8.96	3
		2.ควรส่งเสริมให้มีสารวัตรนักเรียนเพื่อดูแล สอดส่องพฤติกรรมของนักเรียนเพิ่มขึ้น.....	2	2.99	7
		3.ควรมีมาตรการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกระดับ.....	6	8.96	3
		4.รัฐควรแก้ปัญหาความไม่สงบให้ยุติโดยเร็วเพื่อ ครูจะได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่.....	10	14.93	1
		5.ควรส่งเสริมให้ครูทุกคนมีโอกาสได้รับการ อบรมและพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน.....	9	13.43	2
3	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	1.เทศบาลควรกระจายอำนาจการบริหาร งบประมาณให้โรงเรียน เพื่อพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและ ตรงตามความต้องการ.....	10	14.93	1
		2.ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มี ส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็น รูปธรรม.....	2	2.99	7
4	การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	1.ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นแหล่ง วิชาการให้แก่ครู	2	2.99	7
5	การวิจัยในการเรียน การสอน	1.ควรจัดเวทีเผยแพร่ผลงานการวิจัยของครูใน 3 จังหวัดภาคใต้ให้มากขึ้น.....	2	2.99	7

ตารางที่ 4.7.1 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

ที่	บทบาทในการส่งเสริม ของผู้บริหาร	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
6	การนิเทศการสอน ภายใน	1.ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้ด้านวิชาการ เพื่อให้สามารถจ้ดนิเทศการสอนได้อย่างเข้มแข็ง	9	13.43	2
7	อื่นๆ	1.ควรสร้างบรรทัดฐานด้านระเบียบวินัยและ จรรยาบรรณของครูให้เป็นไปอย่างเสมอภาค เพื่อให้ครูหลุดพ้นจากอำนาจทางการเมือง.....	4	5.97	5
		2.โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือก บุคลากร.....	3	4.48	6
		3.ผู้บริหารควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒหน้าที่ เป็นรูปธรรม.....	2	2.99	7

จากตารางที่ 4.7.1 พบว่า ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ร้อยละ 2.99 รัฐควรส่งเสริม
หลักสูตรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ด้านการจัด
กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 14.93 รัฐควรแก้ปัญหาความไม่สงบให้ยุติโดยเร็ว
เพื่อครูจะได้จัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่เหมือนพื้นที่อื่น ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี
และแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 14.93 เทศบาลควรกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียนเพื่อ
พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและตรงตามความต้องการ ด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ ร้อยละ 2.99 ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นแหล่งวิชาการให้แก่ครู
ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน ร้อยละ 2.99 ควรจัดเวทีเผยแพร่ผลงานการวิจัยของครูใน 3
จังหวัดภาคใต้ให้มากขึ้น ด้านการนิเทศการสอนภายใน ร้อยละ 13.43 ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้
ด้านวิชาการ เพื่อให้สามารถจ้ดนิเทศการสอนได้อย่างเข้มแข็ง และด้านอื่นๆ ร้อยละ 5.97 ควร
สร้างบรรทัดฐานด้านระเบียบวินัยและจรรยาบรรณของครูให้เป็นไปอย่างเสมอภาคเพื่อให้ครูหลุด
พ้นจากอำนาจทางการเมือง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภูมิฐานะต่างกัน ที่บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดและที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน

1.1.3 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 32 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 32 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 256 คน รวมทั้งสิ้น 352 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 32 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 162 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 258 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert scale) เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended questionnaire) เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหรือพัฒนา เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 70 คน จากโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากเทศบาลทุกเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ เทศบาลในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ในการประสานงานเพื่อเก็บข้อมูลและรวบรวมแบบสอบถาม โดยขอหนังสือรับรอง และแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษาหรือผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อขอความอนุเคราะห์แจ้งผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดในการทำแบบสอบถาม และติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน จนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 250 ฉบับ จากจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.90

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1) แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (percentage) จากสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) หาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ เพื่อทราบบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best 1977 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ จอมศรี 2546: 42) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (mean)	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับมาก
2.50 - 3.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับน้อย
1.00 - 1.49	มีบทบาทในการส่งเสริมในระดับน้อยที่สุด

3) ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภูมิฐานะของผู้บริหาร และที่ตั้งของเทศบาล

4) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน

5) ทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

6) วิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (percentage) จากปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเป็นครู จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 76.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามภูมิฐานะพบว่าเป็นคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเป็นคนนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดโรงเรียน พบว่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามที่ตั้งของเทศบาล พบว่าเป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$)

เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 3.67$) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.55$) การวิจัยในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.52$) และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.45$) การนิเทศการสอนภายใน ($\bar{x} = 3.42$) และการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.37$)

3. การเปรียบเทียบ บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า

3.1 บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

3.2 บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน จำแนกเป็นรายด้านและทุกด้านพบว่า ทั้งรายด้านและในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสูงสุด และผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนต่ำที่สุด

3.3 บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่โรงเรียนมีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ

4. ปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

- 4.1 ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ร้อยละ 2.99 ผู้บริหารไม่มีความรู้ด้านการบริหารหลักสูตรเพียงพอ ไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ครูได้
- 4.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 4.98 ครูมีภาระงานตามนโยบายของเทศบาลมาก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 4.3 ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 4.49 ความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ ส่งผลให้โรงเรียนไม่กล้าพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่
- 4.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ร้อยละ 1.00 ผู้บริหารไม่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลได้
- 4.5 ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน ร้อยละ 2.49 ครูมีภาระงานตามนโยบายเทศบาลมาก ทำให้การดำเนินการวิจัยขาดความต่อเนื่อง
- 4.6 ด้านการการนิเทศการสอนภายใน ร้อยละ 5.47 ผู้บริหารมีความรู้ด้านงานวิชาการไม่เพียงพอ ไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างเข้มแข็ง
- 4.7 ด้านอื่นๆ ร้อยละ 6.97 ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีอิสระในการบริหาร งานต้องปฏิบัติตามนโยบายเทศบาล
5. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า
- 5.1 ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ร้อยละ 2.99 รัฐควรส่งเสริมหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม
- 5.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 14.93 รัฐควรแก้ปัญหาความไม่สงบให้ยุติโดยเร็ว เพื่อครูจะได้จัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่เหมือนพื้นที่อื่นๆ
- 5.3 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 14.93 เทศบาลควรกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณ ให้โรงเรียนเพื่อพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ให้เพียงพอและตรงตามความต้องการ
- 5.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ร้อยละ 2.99 ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นแหล่งวิชาการให้แก่ครู
- 5.5 ด้านการวิจัยในการเรียนการสอน ร้อยละ 2.99 ควรจัดเวทีเผยแพร่ผลงานการวิจัยของครูใน 3 จังหวัดภาคใต้ ให้มากขึ้น
- 5.6 ด้านการการนิเทศการสอนภายใน ร้อยละ 13.43 ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้ด้านวิชาการ เพื่อให้สามารถจัดนิเทศการสอนได้อย่างเข้มแข็ง

5.7 ด้านอื่นๆ ร้อยละ 5.97 ควรสร้างบรรทัดฐานด้านระเบียบวินัยและจรรยาบรรณของครูให้เป็นไปอย่างเสมอภาคเพื่อให้ครูหลุดพ้นจากอำนาจทางการเมือง

2. อภิปรายผล

2.1 จากการศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเจตน์ ไชยเมือง (2548: 5) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัส ครองญาติ (2541: 98) ซึ่งศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่า บทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมการสอนของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของธรรมรงค์ ธรรมชาติ (2542: 41) ซึ่งศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ระดับการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิโรจน์ ชูแก้ว (2543: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกี่ยวกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญลือ คชเสนีย์ (2544: 3) ซึ่งศึกษาเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้อันพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญเกียรติ เทพบุตรดี (2544: ง) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้ เกี่ยวกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยณรงค์ แสงคำ (2541: บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผ่องพรรณ จอมศรี (2546: 5) ที่ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการปฏิรูปการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 พบว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการปฏิรูปพร้อมกันทั้ง 4 ด้าน คือ การปฏิรูปการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครู และการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา เกิดความตระหนักและให้ความสำคัญต่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผู้บริหารในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=3.50$) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดของเกณฑ์การแปลความหมายในระดับมาก และมีค่าใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยสูงสุดของเกณฑ์การแปลความหมายระดับปานกลาง คือ ($\bar{x}=3.49$) จึงเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาและให้ความสำคัญ เนื่องจากค่าเฉลี่ยดังกล่าวสามารถชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับระดับปานกลางเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุง พัฒนา ให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น แม้ว่าโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะประสบกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่มาเป็นระยะเวลาอันจนส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน จึงทำให้ผลการวิจัยมีระดับค่าเฉลี่ยไม่สูงมากก็ตาม แต่ภาระหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพให้แก่เยาวชนนั้น เปรียบเสมือนหัวใจสำคัญในการบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ที่ไม่อาจจะมีเหตุผลอื่นใดมาลบล้างได้ ฉะนั้นแล้วผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น

ทั้งนี้จากผลการวิจัย ยังพบปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่พบมากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีอิสระในการบริหารงาน ต้องปฏิบัติตามนโยบายของเทศบาล และข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เสนอแนะมากที่สุด คือ เทศบาลควรกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียน เพื่อพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและตรงตามความต้องการ ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรพิจารณาและให้ความสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องของความอิสระในการบริหารงาน และการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณจากเทศบาลสู่สถานศึกษา น่าจะเป็นประเด็นที่ผู้บริหารระดับสูงควรนำไปพิจารณา เพื่อเพิ่มบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่ง

ในการเสริมสร้างพื้นฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษาได้ในลำดับต่อไป

เมื่อพิจารณารายด้าน ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 3.67$) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.55$) การวิจัยในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.52$) และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.45$) การนิเทศการสอนภายใน ($\bar{x} = 3.42$) และการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.37$) สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญลือ คชเสนีย์ (2544: 3) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ พบว่า ด้านการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของมาลี สิ้นเสื่อ (2544: 1) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครุในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะการปฏิรูปการศึกษา ด้านการปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มุ่งเน้นให้ครูพัฒนาตนเอง เพื่อให้เป็นครูมืออาชีพ โดยมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานจากการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรทางการศึกษาอย่างเข้มข้น ตามหลักวิชาการ จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงอาจเป็นเหตุ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจากปัญหาที่พบจากการวิจัยในครั้งนี้ แม้ว่าระดับบทบาทในการส่งเสริม ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ จะอยู่ในระดับมาก แต่ปัญหาที่พบก็อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งปัญหาด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่พบมากที่สุดคือ ครูมีภาระงานตามนโยบายของเทศบาลมาก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า การส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียน

สังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น ครูควร
จะได้ทุ่มเทเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ จึงควรลด
ภาระงานตามนโยบายด้านอื่นๆ ของครูลง

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี สิ้นเสื่อ
(2544: 1) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.
2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของบุญเกียรติ
เทพบุตรดี (2544: ง) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน
แก่นนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านการวัด
และประเมินผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล
เป็นการดำเนินงาน ตามแนวทางการวัดและประเมินผลหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
ซึ่งมีการกำหนดกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ง่าย
และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงส่งผลให้มีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินงานด้านนี้อยู่ใน
ระดับมาก

ด้านการส่งเสริมการวิจัยในการเรียนการสอน ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้บริหาร
สถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ
คำจันทร์ อับการตัน (2542: 82) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร ในการจัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุน
ต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขต 9 พบว่า ความคิดเห็น
ของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทที่พึงประสงค์ในการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารที่สนับสนุนต่อการ
ปฏิบัติงานของครูผู้สอน ด้านส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด รวมทั้ง
ผลการวิจัยของบุญลือ คชเสนีย์ (2544: 3) เรื่องบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของ
ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ พบว่า
บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และยังไม่
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทวุฒิ กิริมา (2548: 40) ที่ได้วิจัยเรื่อง ศึกษากระบวนการเรียน
การสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี
เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูมีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาด้าน การวิจัยใน
ชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้เจริญ งามดี (2547: ง) ยังได้ศึกษาการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหา
การบริหารงานวิชาการคือขาดการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้อง

กับผลการวิจัยดังกล่าว อาจเนื่องมาจากผู้เรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นชาวไทยมุสลิม ส่วนใหญ่ จึงเกิดปัญหาด้านการใช้ภาษาไทยในทุกระดับ และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ด้วยอุปสรรคดังกล่าวจึงทำให้โรงเรียนต่างๆ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับมาก ซึ่งต่างจากพื้นที่อื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ยังได้พบปัญหาด้านการส่งเสริมการวิจัยในการเรียนการสอนที่น่าสนใจ โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ครูมีภาระงานตามนโยบายเทศบาลมาก ทำให้การดำเนินการวิจัยขาดความต่อเนื่อง ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับปัญหาการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในด้านอื่นๆ ด้วยเช่นกัน จากประเด็นของปัญหาที่สอดคล้องกันดังกล่าว จึงสามารถชี้ให้เห็นได้ว่า แม้ระดับบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในการเรียนการสอนจะอยู่ในระดับมาก แต่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานอาจยังไม่สามารถส่งผลกระทบต่อผู้เรียนได้มากเท่าที่ควร จึงเป็นประเด็นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรนำไปพิจารณาในการแก้ปัญหาด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในลำดับต่อไป

ด้านการส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี สีนเสื่อ (2544: 1) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของบุญลือ คชเสนีย์ (2544: 3) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ พบว่า บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งผลการวิจัยบุญเกียรติ เทพบุตรดี (2544: ง) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง รวมไปถึงผลการวิจัยของ พนมชัย นันทะศรี (2547: ง) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ ผ่องพรรณ จอมศรี (2546: 135) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ กลุ่มที่ 7 พบว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ด้านสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้วิหาร์ ใจเสรี (2541: บทคัดย่อ)

ยังได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการพัฒนาสถานศึกษา ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่ามีปัญหาสำหรับโรงเรียนทั่วไป คือ การได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอต่อการพัฒนาสถานศึกษา ด้านอาคารสถานที่ และสื่อครุภัณฑ์ จากผลการวิจัยที่สอดคล้องกันดังกล่าวอาจเป็นเพราะ การส่งเสริมด้านสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก จึงอาจเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการส่งเสริม ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ระบุว่าเทศบาลควรกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียนเพื่อพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและตรงตามความต้องการ ทั้งนี้จากข้อเสนอแนะดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อจำกัด ด้านงบประมาณในการดำเนินการส่งเสริมด้านสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

ด้านการส่งเสริมการนิเทศการสอนภายใน ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศภายในต้องใช้หลักวิชาการ ที่ต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และจากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่อาจส่งผลกระทบต่อจัดการนิเทศภายใน อาทิ การปิดเรียนบ่อยครั้งจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การที่ครูและผู้บริหารมีภาระงานตามนโยบายของเทศบาลมาก รวมทั้งการที่ผู้บริหารไม่มีความรู้ด้านวิชาการที่ดีพอ จึงไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างเข้มแข็ง ทำให้ผลการวิจัยด้านการจัดนิเทศการสอนภายใน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พนมชัย นันทะศรี (2547: ง) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องผลการวิจัยของ สนิท ชื้อสัตย์ (2543: 121-124) ซึ่งพบว่าครูมีทัศนคติต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการส่งเสริมการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญเกียรติ เทพบุตรดี (2544: ง) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ศิริพรรณ จินดาทอง (2540: 138) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ มนต์ ครอบงำติ (2541: 100) ซึ่งได้ศึกษา บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล พบว่า บทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้ของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ เจริญ งามดี (2547: ง) ยังได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ คือ ผู้บริหารและครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ หลักสูตร และขาดการนิเทศประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาในการส่งเสริมการ จัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษาคือ ผู้บริหารไม่มีความรู้ด้านการบริหารหลักสูตรเพียงพอ ไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ครูได้

2.2 จากการเปรียบเทียบ บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ระหว่างคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส กับคนนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มี บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิรูปการศึกษา ด้านการปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารเพื่อ เป็นเกณฑ์ในการยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 ซึ่ง อรรถพร จินะวัฒน์ (2548: 63) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพบริหารการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับใบอนุญาต ต้อง ประพฤติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพบริหารการศึกษา ตามที่กำหนดในข้อบังคับของ คุรุสภา ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ มาตรฐานการปฏิบัติตน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบูรณ์ น้อยช่วย (ม.ป.ป.) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูอัตราจ้าง สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และ

นราธิวาส) พบว่า ผลการปฏิบัติงานของครูอัตราจ้างที่ภูมิลำเนาต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน รวมทั้งผลการวิจัยของสมชายจิตติ รัตนอัสวี (2538) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ตามนโยบายพัฒนาห้องสมุด กรรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และ ภาคใต้ ปฏิบัติงานตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรวุฑ อรรณานุรักษ์ (2542: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2 พบว่า ครูที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล และ นราธิวาส มีพฤติกรรมการสอนภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ยังไม่มีพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ครูที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล และ นราธิวาส มีพฤติกรรมการสอนภาษาไทยแตกต่างกัน

2.3 จากการเปรียบเทียบ บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ที่ผลการการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครและเทศบาลเมือง ที่มีที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง ซึ่งมีรายได้และความพร้อมมากกว่า ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล ที่มีที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ ซึ่งมีรายได้และความพร้อมน้อยกว่า จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีปัจจัยในส่งเสริมจากต้นสังกัดมากกว่า ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีปัจจัยในส่งเสริมจากต้นสังกัดน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยจากการเปรียบเทียบที่ตั้งของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลระหว่างโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งในอำเภอเมืองกับ โรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ จากความสัมพันธ์กันในประเด็นดังกล่าว จึงอาจทำให้ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน โดยผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ ขจรสุวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญธนา วราหะกิจ (2541: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งผลการวิจัยของบุญลือ คชเสนีย์ (2544: 3) ที่ได้วิจัยเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้พบว่า บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญ งามดี (2547: ง) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของ ฉลอง พงศ์นราทร (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 จากการเปรียบเทียบ บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่โรงเรียนมีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ ผลการวิจัยครั้งนี้ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน โดยผลการวิจัยครั้ง

นี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งนภา เพชรรัชนี (2544: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษา ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ประจำมัธยม เขตการศึกษา 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ที่มีพื้นที่ตั้งในถิ่นชนบททุรกันดาร มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงกว่า ศูนย์ที่มีพื้นที่ตั้งเป็นชายแดน ศูนย์ที่มีพื้นที่ตั้งเป็นชุมชนพัฒนา และศูนย์ที่มีพื้นที่ตั้งเป็นหมู่บ้าน อปป. แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพล ทองชาติ (2541: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษา ความสามารถในการเรียนวิชาชีพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2540 เขตการศึกษา 2 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยนำเข้า และกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดต่างกัน ผลการดำเนินงานของโรงเรียนมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และผลการวิจัยของ โสภณ โชติรัตน์ (2544: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานประสิทธิภาพของการจัดการและการบริหาร โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ท้องที่อำเภอต่างกันความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเพราะ โรงเรียนสังกัดเทศบาล มิได้เป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ที่ระบุว่า “สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล” แต่ยังคงต้องอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล และสั่งการโดยเทศบาลต้นสังกัด ดังนั้นปัจจัยในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล จึงต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของเทศบาลต้นสังกัดเป็นสำคัญ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จะเป็นเทศบาลนครและเทศบาลเมือง ซึ่งจะมีรายได้ และความพร้อมในด้านต่างๆ มากกว่าเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ ซึ่งจะเป็นเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล ซึ่งมีรายได้และความพร้อมด้านต่างๆ น้อยกว่า ส่งผลให้บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร

สถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ที่บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดและที่ตั้งของเทศบาลต่างกัน รวมทั้งปัญหา และข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารทางการศึกษาระดับเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรกำหนดนโยบายทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในระดับที่สูงขึ้น
2. ผู้บริหารทางการศึกษาระดับเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติติดตามและประเมินผล โดยเฉพาะในด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการสอนภายใน และการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีบทบาทในการส่งเสริมอยู่ระดับปานกลาง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร เพื่อให้สามารถให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ ในการจัดสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ครูได้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมด้านการจัดระบบติดตาม ตรวจสอบและพัฒนากิจการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมด้านการสำรวจและจัดทำสารสนเทศด้านแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน รวมทั้งการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
6. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมด้านการจัดระบบติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล การนำผลไปใช้จัดการเรียนการสอน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียน
7. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมด้านการจัดระบบ นิเทศ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการเผยแพร่ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ต่อชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น
8. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมด้านการนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุง การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียน

9. ผู้บริหารระดับเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในสังกัด ควรเร่งนิเทศ ติดตาม กระตุ้น และส่งเสริม การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัด เพื่อเพิ่มบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

10. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กที่สังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรเร่งปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในด้าน การจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา การใช้สื่อ เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยในการเรียนการสอน การนิเทศ การสอนภายใน เนื่องจากมีบทบาทในการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง

11. ผู้บริหารระดับเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรสร้างระบบ โรงเรียนแกนนำและโรงเรียนเครือข่ายในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยให้โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ของแต่ละจังหวัดเป็น โรงเรียนแกนนำ เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล

12. ผู้บริหารระดับเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ ควรเร่งนิเทศ ติดตาม กระตุ้น และส่งเสริม การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัด เพื่อเพิ่มบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

13. เทศบาลในจังหวัดเดียวกันควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปรับปรุง พัฒนา และยกระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้เทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองของแต่ละจังหวัดเป็นต้นแบบด้านการดำเนินงาน

14. ผู้บริหารระดับเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรลดภาระงานตามนโยบายของครูลง เพื่อให้ครูสามารถเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนได้มากขึ้น

15. ผู้บริหารระดับเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรกระจายอำนาจการบริหารงาน ทั้งด้านงานวิชาการและงบประมาณให้กับโรงเรียนในสังกัดให้มีอิสระในการบริหารงานได้มากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ในระดับเขตการศึกษาและระดับประเทศ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการส่งเสริม พัฒนา และปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของ
โรงเรียนสังกัดเทศบาลให้ดียิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน
การสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา และสังกัด
เอกชน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ทราบถึงทิศทางการดำเนินงานในการส่งเสริม พัฒนา
และปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน
การสอน ของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ของโรงเรียน
สังกัดเทศบาล ในระดับเขตการศึกษาและระดับประเทศ

4. ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียน
การสอนของผู้บริหารระดับเทศบาลกับขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในระดับเขตการศึกษาและระดับประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษา (2543) การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- _____ . (2543) ทิศทางของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- _____ . (2544) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว
- _____ . (2544) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป.) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 4 พฤศจิกายน 2549 จาก <http://www.thailocaladmin.go.th/dla?visit=history>
- _____ . (ม.ป.ป.) แนวการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย
- _____ . (ม.ป.ป.) รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย
- กิตติมา ปรีดีดิติก (2532) การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร อักษร
พัฒนา
- กิดานันท์ มลิทอง (2540) เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวน
พิมพ์
- โกวิท ประวาลพุกษ์ (2547) การสร้างความรู้มาตรฐานการแสดงผลการประเมินตามสภาพจริง
กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2547) การประชุมวิชาการ เรื่องการวิจัยใน
ชั้นเรียน กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ (2545) การวิจัยการวัดผลและการประเมินทางการศึกษา
สงขลา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

- คำจันทร์ อปการต์ (2542) “บทบาทของผู้บริหารในการจัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขต 9” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จรวย บุญล้อม (2544) “ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอนของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดตรัง” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- จรีรัตน์ ปานพรหมมินทร์ (2542) “ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- จังหวัดเพชรบุรี (ม.ป.ป.) แหล่งเรียนรู้ สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 5 มกราคม 2550 จาก http://www.thailearn.net/index_t2.html
- จังหวัดอุดรดิษฐ์ (ม.ป.ป.) คลังภูมิปัญญาตำบลนาขุม อำเภอบ้านโคก สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 5 มกราคม 2550 จาก <http://www.thai-folksy.com/FolkDat/U-trdit/Nakum/02-Lituratione.htm>
- จินตนา รอดเรืองคุณ (2546) “การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร 2544 ของผู้บริหารโรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 1 ตุลาคม 2549 จาก <http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp>.
- จิราภรณ์ ศิริทวี และคนอื่นๆ (2546) “รายงานการวิจัย ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ รอบปีที่ 2” วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 18, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 65-66
- เจริญ งามดี (2547) “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จ.บุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2541) การปฏิรูปการศึกษา ทางออกเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

- ฉลอง พงศ์นราทร (2543) “ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ฉัตรชัย ต๊ะปีนตา (2544) “การเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชัยณรงค์ แสงคำ (2541) “ศึกษาการปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชวงส์ ฉายะบุตร (2539) สภาพปัจจุบันและปัญหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สารระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 15 กรกฎาคม 2549 จาก <http://www.onec.go.th/Act/6.25/p0303.htm>
- ชูศรี วงศ์รัตนะ (2524) เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร มศว. ประสานมิตร
- โชคชัย คำแหง (2547) *ประมวลความคิดจากหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- ต้องจิตร์ โสมะภีร์ (2546) “บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ออนไลน์) สารระสังเขป ค้นคืนวันที่ 1 ตุลาคม 2549 จาก <http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp>.
- ถวิล อนันตพงศ์ (2544) “ศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ถิรัชสุดา พิพัฒน์รัตนกร (2541) “บทบาทของเจ้าหน้าที่แผนงานโรงเรียนมัธยมศึกษากับความคาดหวังของครู อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียน เฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก
- เทศบาลนครตรัง (ม.ป.ป.) โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลนคร สารระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 4 พฤศจิกายน 2549 จาก <http://www.trangcity.go.th/TH/content.php?>

- เทศบาลเมืองตาก (ม.ป.ป.) โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลเมือง สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 4 พฤศจิกายน 2549 จาก <http://www.tessabantak.go.th/educate/educate.htm>
- ธรรมบุญ ศรีจ่างค์ (2544) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ธีระ ภูดี (2544) “ศึกษาการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ธีระ รุญเจริญ (2545) *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร วิ. ที. ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- นันทวุฒิ ศิริมา (2548) “ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- นิพนธ์ ไทยกลาง (2541) “การศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) *การนิเทศแบบคลินิก พิมพ์ครั้งที่ 5* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิภาวรรณ พุทธสงกรานตร์ (ม.ป.ป.) การวิจัยในชั้นเรียน สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2549 จาก <http://www.spu.ac.th/~patrapan/Tip3.htm>
- บรรจง วิมลรัตน์ (2543) “สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ชลราษฎร์นุเคราะห์ ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- บุญเกียรติ เทพบุตรดี (2544) “บทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้อิงสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- บุญลือ คชเสนีย์ (2544) “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- เบญจพร คงอินทร์ (2546) “ศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ประพันธ์ วงคะชาต (2543) “ศึกษาด้านการใช้ปัจจัยงบประมาณในการปฏิรูปการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ประยงค์ เนาวบุตร (2548) “อำนาจการบริหารการศึกษา” ใน *ประมวลสาระ ฉบับเพิ่มเติม ชุติวิชา สัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา* หน้า 35-37 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ประเวศ ะสี (2542) *ปฏิรูปการศึกษา แนวคิดหมอประเวศ ะสี* กรุงเทพมหานคร มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
- ผ่องพรรณ จอมศรี (2546) “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏธนบุรี
- ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ (2546) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545* กรุงเทพมหานคร เดอะบุคส์
- พนมชัย นันทะศรี (2547) “ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาที่มีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พรรณพร สงวนเขียว (2546) “ศึกษาด้านกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ (ม.ป.ป.) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542* กรุงเทพมหานคร เดอะบุคส์

- เพียงใจ ไม้แก้ว (2544) “ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูแกนนำในโครงการรุ่งอรุณ จังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ไพฑูรย์ ป็องนารา (2540) “การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรมของนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ใน 14 จังหวัดภาคใต้” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- เพ็ญฟ้า กัลป์ยาศิริ (2540) “ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ภักดี สมคะณย์ (2543) “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับผลสำเร็จในการดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร
- มนัส ครองญาติ (2541) “บทบาทในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มานิจ นิจรพวงศ์ (2545) “การส่งเสริมการสอนวิชาอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 1 ตุลาคม 2549 จาก [http : index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp](http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp).
- มาลินี จุฑะรพ (2537) จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิสุทธิ์
- มาลี สิ้นเสื่อ (2544) “ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- รัตนา ศรีเหรียญ (ม.ป.ป.) การวิจัยในชั้นเรียน สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2549 จาก<http://www.moe.go.th/webtcs/Hom/Paper/Article/ratana/ratana02/mratana02.html>

- รุ่ง แก้วแดง (2543) การปฏิวัติการศึกษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร มติชน
 _____ (ม.ป.ป.) ท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พุทธศักราช 2542 สารระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 4 พฤศจิกายน 2549 จาก
http://www.drrung.com/article/page_articles14.html
- รุ่งนภา เพชรรักรักษ์ (2544) “ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์
 ประจำมัสยิด เขตการศึกษา 2” สารระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 19 กันยายน
 2550 จาก <http://www.inspect.12.moe.go.th/insite/vijai.htm#4>.
- วัฒนา ระจับทุกข์ (2542) เทคนิควิธีสอนของครู กรุงเทพมหานคร แอลทีเพรส การพิมพ์
 วัฒนา ศรีรัตนชัย (ม.ป.ป.) ครบเครื่อง เรื่องนิเทศ สารระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 4
 พฤศจิกายน 2549 จาก <http://ns.kpp1eds.org/watthana/work.html>
- วิชัย ต้นศิริ (2543) “พระราชบัญญัติการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาไทย พุทธศักราช
 2542” วารสารข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร
- วินัย ฉิมวงษ์ (2542) “ภาวะผู้นำเชิงจัดการ และภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป ของผู้บริหารสถานศึกษา
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดระยอง” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- วินัย ธรรมเกื้อกูล (2546) “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการใน
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี”
 วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วิชาญ เกษเพชร (2545) “การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารระบบคุณภาพกับความสำเร็จของ
 การบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร”
 วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร
- วิเพลิน ชุมพล (2544) “ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของ
 ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 ทักษิณ
- วิหาร ใจเสรี (2541) “การศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- วีระศักดิ์ รัษฎ์โพธิวงศ์ “การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป คืบคืบวันที่ 1 ตุลาคม 2549 จาก [http : index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp](http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp).
- ศราวุธ อรรถานูรักษ์ (2542) “พฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2” (ออนไลน์) สาระสังเขป คืบคืบวันที่ 19 กันยายน 2550 จาก [http://www.inspect.12.moe.go.th/insite/vijai.htm #4](http://www.inspect.12.moe.go.th/insite/vijai.htm#4).
- ศิริพรรณ จินดาทอง (2540) “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (ม.ป.ป.) โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระสังเขป ออนไลน์ คืบคืบวันที่ 18 ตุลาคม 2549 จาก http://academic.obec.go.th/cdc/formular_base/formular_base.html
- ศูนย์รวมข้อมูลองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (ม.ป.ป.) โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลตำบล สาระสังเขปออนไลน์ คืบคืบวันที่ 4 พฤศจิกายน 2549 จาก <http://www.tambol.com/municipal/data8.asp>
- สงบ ถักษณะ การวัดและประเมินผลตามแนวปฏิรูปการศึกษา สาระสังเขป ออนไลน์ คืบคืบวันที่ 18 ตุลาคม 2549 จาก http://www.lib.lpru.ac.th/be/re_class.htm
- สังัด อุทรานันท์ (2530) การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สยาม
- สมชาย วุฒิรัตน์อัสวี (2538) “ศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ตามนโยบายพัฒนาห้องสมุด กรมการศึกษานอกโรงเรียน” (ออนไลน์) สาระสังเขป คืบคืบวันที่ 28 กันยายน 2550 จาก <http://dnfe5.nfe.go.th/5.htm>.
- สมเจตน์ ไชยเมือง (2548) “ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

- สมบูรณ์ น้อยช่วย (ม.ป.ป.) “ศึกษาการปฏิบัติงานของครูอัตราจ้าง สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ออนไลน์) สาระสังเขป
ค้นคืนวันที่ 28 กันยายน 2550 จาก [http://www.Thaiedresearch.org/result/info
2.php?id=1294](http://www.Thaiedresearch.org/result/info2.php?id=1294)
- สมพร เทพสิทธิ์า (2543) การปฏิรูปการศึกษาและการส่งเสริมศาสนาและจริยธรรม
กรุงเทพมหานคร สมชายการพิมพ์
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) 701 โรงเรียนผ่านประเมิน สมศ.ขั้นดีทุกมาตรฐาน สาระสังเขป
ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก [http://news.sanook.com/education/
education_19398.php](http://news.sanook.com/education/education_19398.php)
- สนิท ชื้อศักดิ์ (2543) “สภาพการบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะ
ของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (ม.ป.ป.) สื่อการเรียนรู้ สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่
18 ตุลาคม 2549 จาก http://www.bmaeducation.in.th/content_view.aspx?con=944
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 (ม.ป.ป.) คู่มือปฏิรูปการเรียนรู้สู่ครูแกนนำ/ครู
ต้นแบบนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป.) แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการ
ใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ สาระสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 5 มกราคม
2550 จาก <http://www.st.ac.th/av/innovation.htm>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ 2542 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ปฏิรูปการศึกษาไทยในมุมมองประชาชน กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
_____ (2544) รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
- _____ (2545) แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษา กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548) มาตรฐานการศึกษาของชาติ
กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหายบล็อกและการพิมพ์

- ลีปนันท เกตุทัต (2539) เป้าหมายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา กรุงเทพมหานคร
กระทรวงศึกษาธิการ
- สุเทพ อ่วมเจริญ (2545) การวิจัยการวัดผลและประเมินทางการศึกษา สงขลา มหาวิทยาลัย
ทักษิณ
- สุพล วรรณจู (2546) “ประสิทธิผลการปฏิรูปการเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช
- สุภาพ โพธิ์เพชร (2546) “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป คืบคืบวันที่ 1
ตุลาคม 2549 จาก [http : index.dc.thailis.uni.net.th: 8000/ DCMS-KU/detail.nsp](http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp).
- สุรพล ทองชาติ (2541) “ความสามารถในการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปี
การศึกษา 2540 เขตการศึกษา 2” สาระสังเขป ออนไลน์ คืบคืบ วันที่ 19
กันยายน 2550 จาก [http://www.inspect.12.moe.go.th/insite/vijai.htm #4](http://www.inspect.12.moe.go.th/insite/vijai.htm#4).
- สุวรรณ อินทร์รักษ์ (2546) “บทบาทของผู้บริหาร ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น
และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ส่งผลต่อคุณภาพวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัด
นราธิวาส” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป คืบคืบวันที่ 30 กันยายน
2549 จาก [http : index.dc.thailis.uni.net.th: 8000/ DCMS-PSU/detail.nsp](http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-PSU/detail.nsp).
- โสภณ โชติรัตน์ (2544) “ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านมาตรฐานประสิทธิภาพของการจัดการและการบริหาร โรงเรียนเอกชนประเภท
อาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2525) พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช
- อรทัย มูลคำ (2542) การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โรง
พิมพ์ที่พืพรีน 2542

- อนุชา พรหมดา (2542) “การดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อรรถพร จินะวัฒน์ (2548) “วิชาชีพบริหารการศึกษา” ใน *ประมวลสาระ ฉบับเพิ่มเติม ชุติวิลาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา* หน้า 62-63 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- อภิรดี ศรีประยูร (2546) “การศึกษาความต้องการของครูด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มรัตนโกสินทร์สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- อำพันธ์ เรื่องสมานไมตรี (2544) “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 1 ตุลาคม 2549 จาก [http : index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp](http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS-KU/detail.nsp).
- Allport Gordon. (1967). *pattern and Growth in 69 Personality*. New York : Holt Rinehart and Winston Inc.
- Best John W. (1977). *Research in Education*. New Jersey : Prentice Hall.
- Cronbach L.J. (1977). *Essentials of Psychological Testing*. Hew Delhi : Tata McGraw-Hill.
- Broom L. and P. Seljnick. (1977). *Sociology*. New York : Harper & Row Publishers Inc.
- Hoy Eric. (1969). *In-Service Education : A Grade to Better Practice*. New Jersey : Prentice-Hall Inc.
- Likert Rensis. (1970). *The Human Resources : Case and Concept*. New York : Hart Court. Bruce B. World in Cooperated.
- Lindgren H.C. (1973). *Introduction to Social Psychology*. New Delhi : Wiley Eastern private limited.
- Longman. (1994). *The World's First Production Dictionary*. Great Britain : Clays Ltd St. Ives plc
- Oxford University. (1994). *Oxford Advanced Learner's Dictionary*. Thailand : D.K. Book House Co Ltd.

Oxford University. (1996). Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. Great Britain : Richard Clays Ltd.

Robert V. Rrejcic and Earyle W. Morgan. (1970). Educational and Psychological Measurement. Great Britain : Clays Ltd.

Sherwood Thomas J. (1965). The Role of the Leader . New York : Macmillan Company.

Small Jame F . (1974). Role Option for School Administrators. California : Mc Cutchan.

Tyler Ralph W. (1950). Basic principles of curriculum and Instruction. Chicago : Chicago University Press

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ประวัติผู้ทรงคุณวุฒิ

ประวัติผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1) ชื่อ	อาจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา
ปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ประสบการณ์	อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ระยะเวลา 3 ปี
2) ชื่อ	อาจารย์ ดร.วรรณวิมล ภิญโญภิสิตี
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	ปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
ประสบการณ์	อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ระยะเวลา 10 ปี
3) ชื่อ	อาจารย์ ดร.อบลวรรณ วีระธรรมโม
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา
ประสบการณ์	อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ระยะเวลา 5 ปี
4) ชื่อ	นางสุภารัตน์ ชีแป้น
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนพลวิทยาสองภาษา หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ประสบการณ์	ครูใหญ่โรงเรียนพลวิทยาสองภาษา หาดใหญ่ ระยะเวลา 10 ปี
5) ชื่อ	นางอัจฉราภรณ์ ชังอภิัย
สถานที่ทำงาน	เทศบาลเมืองเบตง
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี สาขาวิชาเอกประถมศึกษา
ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ประสบการณ์	- ครูสอนวิชาภาษาไทย ระยะเวลา 20 ปี
- ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองเบตง ระยะเวลา 2 ปี

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

- หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ทดลองเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0522.16 (บ) / 129

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 16 มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.นพเก้า ณ พัทลุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์

จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยแล้วนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวนี้ นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ระดับหนึ่งแล้ว แต่
เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัด
และประเมินผลการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง
เครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870 โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) / 129

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 16 มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วรรณวิมล ภิญโญสุภสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์

จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยแล้วนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ระดับหนึ่งแล้ว แต่
เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัด
การเรียนการสอน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการ
วิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870 โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /129

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 16 มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อบตวรรณ วีระธรรมโม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์

จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยแล้วนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ระดับหนึ่งแล้ว แต่
เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการ
บริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการ
วิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวรธรรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870 โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศร 0522.16 (บ) / 129

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 16 มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสุภารัตน์ ชีแป้น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์

จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยแล้วนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ระดับหนึ่งแล้ว แต่
เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการ
บริหารสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการ
วิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870 โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศช 0522.16 (บ) / 129

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 16 มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางอัจฉราภรณ์ ยังกภัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์

จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยแล้วนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวให้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ระดับหนึ่งแล้ว แต่
เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการใช้
ภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870 โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) / 302

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองสตูล

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดย ขอบความ
อนุเคราะห์ให้ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งดังกล่าว
หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ ของโรงเรียนในสังกัดท่าน
ตอบแบบสอบถามตามที่ได้แนบไปด้วยแล้วนี้ จำนวนโรงเรียนละ 11 ชุด ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการ
รบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียนและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลอง
เครื่องมือ ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจาก
ท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) / 302

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองสะเดา

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดย ขอดความ
อนุเคราะห์ให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน.....รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งดังกล่าว
หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ ของโรงเรียนในสังกัดท่าน
ตอบแบบสอบถามตามที่ได้แนบไปด้วยแล้วนี้ จำนวนโรงเรียนละ 11 ชุด ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการ
รบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียนและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอดความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลอง
เครื่องมือ ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจาก
ท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศช 0522.16 (บ) /303

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 28 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเทศบาลนครยะลา

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก โรงเรียนในสังกัด
เทศบาลนครยะลา จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /303

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 28 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองเบตง

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก โรงเรียนในสังกัด
เทศบาลเมืองเบตง.....จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทวธีรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศร 0522.16 (บ) / 303

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 28 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองปิตตานี

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก โรงเรียนในสังกัด
เทศบาลเมืองปิตตานี.....จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร.0-2503-2870
โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /303

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 28 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลตะลุมพีน

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก โรงเรียนในสังกัด
เทศบาลตำบลตะลุมพีน.....จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /303

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 28 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองนราธิวาส

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก ...โรงเรียนในสังกัด
เทศบาลเมืองนราธิวาส จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) / 303

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 28 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองสุโขทัย

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก โรงเรียนในสังกัด
เทศบาลเมืองสุโขทัย จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละบุคคล ตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการใช้งานในหน้าที่และสถานภาพทางราชการของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด โปรดแสดงความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริง และตอบแบบสอบถามทุกข้อ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและการบริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ต่อไป

3. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์

นักศึกษาลัทธิสุตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
--

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 หัวหน้างานวิชาการ

- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ภูมิภาค

- คนในพื้นที่
 (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)

- คนนอกพื้นที่
 (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)

3. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

- จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงไป
 จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน

- จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
 จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

4. ที่ตั้งของเทศบาล

- ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง

- ตั้งอยู่ต่างอำเภอ

ตอนที่ 2

<p>บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้</p>
--

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ตามที่ได้ระบุไว้ต่อไปนี้

- 1 น้อยที่สุด หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 น้อย หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับน้อย
- 3 ปานกลาง หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 มาก หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับมาก
- 5 มากที่สุด หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับมากที่สุด

ตัวอย่าง

1.บทบาทในการส่งเสริมการปฏิรูปวิชาชีพครูของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
0	กระตุ้นส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาวิชาชีพครู			✓		

จากตัวอย่าง ข้อที่ 0 ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 3 หมายความว่าบทบาทในการส่งเสริมการปฏิรูปวิชาชีพครูของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกระตุ้นส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาวิชาชีพครูนั้น ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม อยู่ในระดับปานกลาง

1. บทบาทในการส่งเสริมการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

1.1 การจัดสาระหลักสูตรแกนกลาง

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1	ผู้บริหารให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ ในการจัดสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544					
2	ผู้บริหารจัดหาหรือจัดให้มีเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ และครบถ้วนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้					
3	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					

1.2 การจัดสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจสภาพชุมชน และนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ไปใช้ในการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการหรือกิจกรรม เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา					

1.3 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
7	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
8	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกระบวนการและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องกันทุกระดับ					
9	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูวิเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตร และนำไปจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้					

2. บทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
11	ผู้บริหารจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
13	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบโครงการ หรือกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง					
15	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีครูแกนนำและครูเครือข่าย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

2.3 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
17	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตรระหว่างครูกับผู้เรียน					
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ ทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน					

2.4 การสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และเหมาะสมสภาพของท้องถิ่น					
20	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ ที่สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน					
21	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน					

3. บทบาทในการส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

3.1 การใช้ สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
22	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้					
23	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและจัดทำสื่อหรือนวัตกรรมที่หลากหลาย และแปลกใหม่					
24	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีห้องสื่อการเรียนรู้ ที่ให้บริการแหล่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียน					
25	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ และจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนการสอน					

3.2 การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
26	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตามการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอน					
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจและจัดทำสารสนเทศด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน					
28	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน					

3.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อผู้เรียน					
30	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน					
31	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจและจัดทำสารสนเทศด้าน แหล่งเรียนรู้ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน					
32	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผู้เรียนไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ในชุมชน					
33	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน					

4. บทบาทในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
34	ผู้บริหารจัดให้มีคู่มือและเอกสาร ในการวัดและประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องตามแนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544					
35	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล ตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544					
36	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้					
37	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้จัดการเรียนการสอน					

4.2 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
38	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับทราบถึงเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล					
39	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ประเมินตนเอง รวมทั้งให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียน					

4.3 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
40	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ต่อเนื่อง และเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง					
41	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน					

5. บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในการเรียนการสอน

5.1 การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อจัดการเรียนรู้

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
42	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อจัดการเรียนการสอน					
43	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพของผู้เรียน แก้ไข และพัฒนาผู้เรียน					
44	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้					
45	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					

5.2 การทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
46	ผู้บริหารจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ครูทำวิจัย ในชั้นเรียน					
47	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีครูแกนนำและครูเครือข่ายในการทำวิจัย ในชั้นเรียน					
48	ผู้บริหารจัดให้มีระบบ นิเทศ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียน					
49	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ต่อชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น					

6. บทบาทในการส่งเสริมการจัดนิเทศการเรียนการสอนภายใน

6.1 การนิเทศการเตรียมการสอน

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
50	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินการเตรียมการ สอนของครู ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้					
51	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำผลการ นิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการเตรียมการสอน					

6.2 การนิเทศการสอน

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
52	ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ และดำเนินการนิเทศ ตามแผน					
53	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรในการนิเทศ การสอน และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการนิเทศ					
54	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำผลการ นิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการสอน					

6.3 การนิเทศการวัดและประเมินผล

ข้อ ที่	บทบาทในการส่งเสริม	ระดับบทบาท				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
55	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานด้านการวัด และประเมินผลผู้เรียนของครู					
56	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำผลการ นิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านวัดและ ประเมินผล					

ตอนที่ 3

<p>ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้</p>
--

1. ปัญหาอุปสรรค ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามหมดทุกข้อ

นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

- ตารางวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหา
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด
เทศบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1. บทบาทในการส่งเสริมการจัดสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

1.1 การจัดสาระหลักสูตรแกนกลาง

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
1	ผู้บริหารให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะในการจัดสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	ผู้บริหารจัดหาหรือจัดให้มีเอกสารประกอบหลักสูตรอย่าง เพียงพอ และครบถ้วนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรจาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

1.2 การจัดสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจสภาพชุมชน และนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ไปใช้ในการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกิจกรรม/โครงการ ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

1.3 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
7	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกระบวนการและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องกันทุกระดับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูวิเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตร และนำไปจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

2. บทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ ในการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11	ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมให้ครูจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาการจัดทำ แผนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
13	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ แบบ โครงงาน หรือกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีครูแกนนำและครูเครือข่าย ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

2.3 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตร ระหว่างครูกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ ทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

2.4 การสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ที่ สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และเหมาะสมสภาพ ของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ ที่สอดแทรก คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8

3. บทบาทในการส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

3.1 การใช้ สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
22	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและจัดทำสื่อหรือนวัตกรรมที่หลากหลาย และแปลกใหม่	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
24	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีห้องสื่อการเรียนรู้ ที่ให้บริการแหล่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ และจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนการสอน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
26	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตามการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

3.2 การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจและจัดทำสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

3.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสำรวจและจัดทำสารสนเทศด้านแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
32	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผู้เรียนไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
33	ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

4. บทบาทในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
34	ผู้บริหารจัดให้มีคู่มือและเอกสาร ในการวัดและประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องตามแนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

4.1 การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
35	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล ตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
37	ผู้บริหารจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้จัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

4.4 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
38	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้รับทราบถึงเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ประเมินตนเอง รวมทั้งให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
40	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ต่อเนื่อง และเน้นให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

4.5 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
41	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

5. บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในการเรียนการสอน

5.1 การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อจัดการเรียนรู้

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
42	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
43	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพของผู้เรียน แก้ไข และพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
44	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
45	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

5.2 การทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
46	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
47	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีครูแกนนำและครูเครือข่ายในการทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
48	ผู้บริหารจัดให้มีระบบ นิเทศ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
49	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ต่อชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

6. บทบาทในการส่งเสริมการจัดนิเทศการสอนภายใน

6.1 การนิเทศการเตรียมการสอน

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
50	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินการเตรียมการสอนของครู ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
51	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำผลการนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการเตรียมการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

6.2 การนิเทศการสอน

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
52	ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ และดำเนินการนิเทศ ตามแผน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
53	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรในการ นิเทศการสอน และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
54	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำผล การนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

6.3 การนิเทศการวัดและประเมินผล

ข้อ ที่	บทบาทของผู้บริหาร	คะแนนความสอดคล้อง ของผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
55	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานด้านการวัด และประเมินผลผู้เรียนของครู	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
56	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับทราบผลการนิเทศ และนำผล การนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านวัด และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
1	.987
2	.987
3	.987
4	.987
5	.987
6	.987
7	.987
8	.987
9	.987
10	.987
11	.987
12	.987
13	.987
14	.987
15	.987
16	.987
17	.987
18	.987
19	.987
20	.987
21	.987
22	.987
23	.987
24	.987
25	.987
26	.987
27	.987
28	.987

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
29	.987
30	.987
31	.987
32	.987
33	.987
34	.987
35	.987
36	.987
37	.987
38	.987
39	.987
40	.987
41	.987
42	.987
43	.987
44	.987
45	.987
46	.987
47	.987
48	.987
49	.987
50	.987
51	.987
52	.987
53	.987
54	.987
55	.987
56	.87

ภาคผนวก จ
รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	เทศบาล	โรงเรียน	จำนวน นักเรียน (คน)	ขนาดโรงเรียน			
				เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่ พิเศษ
1	นครยะลา	1.เทศบาล 1 (บ้านสะเตง)	314		✓		
		2.เทศบาล 2 (บ้านมาลาชูปางกอก)	664			✓	
		3.เทศบาล 3 (วัดพุทธภูมิ)	678			✓	
		4.เทศบาล 4 (ชนวิถี)	1,511				✓
		5.เทศบาล 5 (ตลาดเก่า)	1,573				✓
		6.เทศบาล 6 (วัดเมเมืองยะลา)	371		✓		
2	เมือง ปัตตานี	1.เทศบาล 1 (บ้านจะบังติกอ)	1,026			✓	
		2.เทศบาล 2 (วัดตานีนรสโมสร)	797			✓	
		3.เทศบาล 3 (บ้านปากน้ำ)	609			✓	
		4.เทศบาล 4 (วัดนพวงศาราม)	1,271			✓	
		5.เทศบาล 5 (อาคารสลากกินแบ่งรัฐบาล)	675			✓	
3	เมือง นราธิวาส	1.เทศบาล 1 (ถนนภูผาก็คี)	1,200			✓	
		2.เทศบาล 2 (บ้านบาละฮิล)	782			✓	
		3.เทศบาล 3 (บ้านยะกัง)	525		✓		
		4.เทศบาล 4 (ท่าปงตาโก๊ะ)	306		✓		
		5.เทศบาล 5 (วัดประชาภิรมย์)	322		✓		
		6.เทศบาล 6 (ถนนโลกเคียน)	490		✓		
รวม				-	6	9	2
รวมทั้งหมด				17			

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	เทศบาล	โรงเรียน	จำนวน นักเรียน (คน)	ขนาดโรงเรียน			
				เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่ พิเศษ
1	เมืองเบตง	1.เทศบาล 1 (บ้านกาแป๊ะ)	112	✓			
		2.เทศบาล 2 (บ้านกาแป๊ะกอตอ)	202		✓		
		3.เทศบาล 3 (บ้านกุนงจนอง)	171		✓		
		4.เทศบาล 4 (บ้านกาแป๊ะสุลุ)	272		✓		
		6.เทศบาล 6 (ประชาสันดี)	115	✓			
2	ตำบล ตะลุบัน	1.เทศบาล 1 (บ้านป่าตมิมอ)	234		✓		
		2.เทศบาล 2 (บ้านกาหือ)	583		✓		
		3.เทศบาล 3 (บ้านตะลุบัน)	671			✓	
		4.เทศบาล 4 (บ้านอูเมะ) -	155		✓		
		5.เทศบาล 5 (บ้านบางดาหยาด)	319		✓		
		6.เทศบาล 6 (บ้านปากน้ำ)	186		✓		
3	เมือง สุโหงโกลก	1.เทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง)	663			✓	
		2.เทศบาล 2 (บ้านต้นหยงมะลิ)	113	✓			
		3.เทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา)	1,589				✓
		4.เทศบาล 4 (บ้านทรายทอง)	1,028			✓	
รวม				3	8	3	1
รวมทั้งหมด				15			

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 28 ตุลาคม 2517
ภูมิลำเนา	จังหวัดตรัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 85/51 ซอยร่วมใจ ถนนรัตนกิจ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา 95110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจอมไตร จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบูรณะรำลึก จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2540	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ. 2550	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านกาแป๊ะฮูลู) สังกัดเทศบาล เมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ
รางวัลเกียรติประวัติที่ได้รับ	-รางวัลครูดีเด่น ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปีการศึกษา 2545 -รางวัลครูดีเด่นสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2546 เนื่องในวันครูแห่งชาติ อำเภอเบตง ประจำปี 2547 -รางวัลเหรียญทอง การประกวดสื่อ นวัตกรรม ของกลุ่มโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองเบตง ปีการศึกษา 2549 -รางวัลชนะเลิศ การประกวดสื่อ นวัตกรรม ของกลุ่มโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองเบตง ปีการศึกษา 2550